

PŘEKLADOVÝ KLÍČ exemplifikačních vět GHČP I
(čínský text v pchin-jinu viz HČP I str. 45-175, ve
znamech HČP II str. 3-41)

Tento klíč je určen pouze jako pomůcka k nahlédnutí
poté, co si studující exemplifikace přeloží zcela samostatně
(nejprve pokud možno doslovně a potom gramaticky správnou
češtinou; tímto způsobem si totiž nejlépe uvědomíme rozdíly
ve strukturní výstavbě čínštiny a v češtině); exemplifikační
věty jsou v naprosté většině v hovorovém stylu. Často může
mít čínská věta v češtině několik variantních překladů; tyto
varianty vyplývají zpravidla automaticky ze srovnání
pravidel čínské a české mluvnické nebo vyplynou z konkrétního
kontextu apod. (obvykle uvádíme jen jednu z těchto variant).

V závorkách uvádíme výrazy, jež jsou oproti českému
způsobu vyjádření v čínštině navíc nebo naopak, různé
vysvětlivky apod.; účel uvádění výrazů v závorkách
jednoznačně vyplývá ze srovnání čínského originálu a českého
překlada, který si studující připravil před nahlédnutím do
klíče.

§1,2 Objektová slovesa

YD 1

1. Já studuji medicínu, on studuje techniku.
2. Dítě chodí do školy, táta chodí do zaměstnání.
3. Dítě jde ze školy, táta jde z práce.
4. Studuje techniku v Československu.
5. My jsme studenti, studujeme medicínu.
6. Oni jsou dělníci, pracují (manuálně).
7. My studujeme medicínu, oni studují literaturu.

§2,4 Vazby sloves /yǒu/, /zǎi/, /shì/

YD 2

- a/ Zde jsou knihy. b/ Kniha je zde. c/ Toto je kniha.
- a/ Zde jsou (jízdni) kola, tam jsou motorky. aa/ Zde jsou motorky, tam jsou kola. b/ Kola jsou zde, motorky tam. c/ Toto je kolo, tamto je motorka.
- a/ Zde je pláště do deště, tam také. b/ Pláště do deště je zde, skříň na šaty je tam. c/ Toto je pláště do deště, tamto také.

- a/ Zde jsou šálky na čaj, tam jsou misky na rýži. aa/ Zde jsou misky na rýži, tam jsou šálky na čaj. b/ Šálky na čaj jsou zde, misky na rýži jsou tam. c/ Toto je šálek na čaj, tamto je miska na rýži.

- a/ Zde je čaj, tam také. b/ Čaj je zde. c/ Toto je čaj, tamto také.

§2,4 1.pokrač. Sloveso /yǒu/ mít

YD 3

1. Učitel má učebnici a žák také.
2. Žák má sešit a učitel také.
3. Jsme žáci a máme učebnice.
4. Mám pláště do deště a on také.
5. Učitel má kolo a žáci také.
6. Dělník má auto a rolník také.
7. My máme štětce, vy máte pera a oni mají tužky.
8. Žák má štětec i tužku

§2,4 2.pokrač. Sloveso /shì/ být

YD 4

1. On je žák a já také.
2. On není žák, ale dělník.
3. My nejme dělníci, ale rolníci.
4. Toto je židle, nikoliv stůl.
5. Toto je letadlo, a tamto též.
6. Toto není pero, ale štětec.
7. Tamto je voda, toto je pivo.
8. Toto je kartáč na šaty, a tamto je kartáček na zuby.
9. To není police na knihy, ale skříň.
10. Toto je vlak a ne auto.
11. To není vlak ani auto, ale tramvaj.
12. On není dítě a já také ne.
13. Toto není stůl ani židle, toto je postel.

1
N
N
00
1

§3,2 Použití slovesa /shì/ místo slovesa /yǒu/

YD 5

1. Ten uvnitř je učitel a (ti) venku jsou žáci.
2. (To) tam je hora a zde voda.
3. Vlevo je (ten)strom a vpravo louka.

§3,3 pokrač. Příslovce /dǒu/

YD 6

1. Oni jsou žáci, a také my všichni jsme žáci.
2. Nikdo z nich není rolník, oni všichni jsou studenti.
3. Ty jsi dělník, oni jsou také dělníci, vy všichni jste dělníci.
4. Oni ne všichni jsou rolníci.
5. On je student, ty jsi student, já jsem také student, my všichni jsme studenti.

§3,4 Věty tázací

YD 7

- a/1.A: Kdo jsou oni? B: Oni jsou dělníci, oni pracují (manuálně).
A: Kdo pracuje (manuálně)? B: Dělníci. 2.A: Kdo jste? B: My

jsme studenti, učíme se čínsky. A: Kdo se učí čínsky? B: My.
3.A: Kdo jsou oni? B: Oni jsou rolníci, obdělávají půdu. A: Kdo obdělává půdu? B: Rolníci. 4.A: Kdo tě má rád? B: Nevím.
B2: Bůhví. (Xdoví.) B3: Oni všichni mne mají rádi. 5.A: Kdo má pero? B: Já. 6.A: Koho máš rád? B: Tebe. 7.A: Komu nadáváš? B: Jemu. 8.A: Co dělají dělníci? B: Dělníci pracují (manuálně).
9.A: Co dělají rolníci? B: Rolníci obdělávají půdu. 10.A: Co dělají studenti? B: Studenti studují. 11.A: Co se učí studenti? B: Studenti se učí čínštinu. 12.A: Co chceš? B: Chci rybu, nechci maso. 13.A: Co je to? B: To je plášť do deště. 14.A: Co máš? B: Má auto i kolo. 15.A: Kde je? B: Je v Pekingu a ne v Šanghaji. 16.A: Kde je? B: Je v Praze, ne v Brně. 17.A: Kde jsou? B: Jsou doma.

b/ 1.A: Máš mne rád? B: Mám, mám tě rád. 2.A: Jí rád maso? B: Ne, on nemá rád maso, ale ryby. 3.A: Máš plášť do deště? B: Ano, mám. 4.A: To jsou noviny? B: Ano, jsou. 5.A: Mají rádi děti? B: Nevím. 6.A: Tamto je knihovna (skříň na knihy)? B: Ne, to není knihovna, to je police na knihy. 7.A: Toto je pivo? B: Ne, to není pivo, to je rýžové víno. 8.A: Je to banka? B: Ano, je. 9.A: Je to auto? B: Ne, to není auto, ale motorka. 10.A: Je to skříň na šaty? B: Ne, to není skříň na šaty, ani skříň na knihy, ale příborník (kredenc). 11.A: Oni jsou všichni dělníci? B: Oni ne všichni jsou dělníci. 12.A: Vy se také učíte čínsky? B: Ano, také se učíme čínsky.

c/ 1.A: Jsou doma? B: Ano. 2.A: Máš ho rád? B: Mám. B2: Nemám. 3.A: Přijdeš? B: Nepřijdu. 4.A: Půjde tam? B: Urdítě. 5.A: Učíte se čínsky? B: Ano, my všichni se učíme čínsky. 6.A: Je on student? B: Ano, je. 7.A: Je to kartáč na šaty? B: Ne, to není kartáč na šaty. 8.A: Je z Pekingu? B: Ne, on je ze Šanghaje. 9.A: Jsi z Prahy? B: Ne, já jsem z Brna.

Aktualizace zdůrazněním

XD 5

1.A: Kdo nemá rád maso? B: On. On nemá rád maso. 2.A: Má rád maso? B: Nemá. (On nemá rád maso.) 3.A: Má rád ryby? B: Má. (ale) nemá rád maso. 4. Nemá rád maso. (nebo: nema rád maso.) 5.A: Co je to? Je to šálek na čaj? B: To není šálek na čaj, to je miska

na rybi. 6.A: V únoru bude zatmění Měsíce. B: V únoru bude zatmění Slunce, v čínjnu bude zatmění Měsíce. 7.A: Má mne rád.

B: Ne, on tě nemá rád, on má rád mne. 8.A: To já vím, že mne nemá rád. B: Ne, má tě rád. 9.A: To já vím, vy mne nikdo nemáte rád (vy všichni mne nemáte rádi). B: Ne, já tě mám rád. 10.A: To je banka. B: To není banka, ale knihovna. 11.A: To není motorka, ale kolc. B: Ne, to je motorka. 12.A: Toto je motorka, tamto je kolc. B: Ne, to jsou všechno (= obě) kola. 13.A: To je botanická zahrada? B: Ne, to není botanická zahrada, ale zocologické zahrada. 14.A: To je botanická zahrada? B: Ne, tamto je botanická zahrada. 15.A: Jdeš do knihovny? B: Ne, nejdu do knihovny, jdu do kina. 16.A: Letiště je zde? B: Ne, zde ne, ale tam. 17.A: Pozítří je čtvrtek. B: Ne, pozítří není čtvrtek, ale středa.

§5 Číslovky jednoduché 1-10 a složené do 99

XD 9

Příklady na sčítání

1.A: Kolik je dvě a dvě? B: Čtyři. (Dvě a dvě jsou čtyři.)
2.A: Kolik je jedna a jedna? B: Dvě. (Jedna a jedna jsou dvě.)
3.A: Kolik je dvacet a dvacet? B: Dvacet a dvacet je čtyřicet.
4.A: Je dvacetpět a dvacetpět padesát? B: Ano. (Je to padesát.)
5.A: Padesátpět a tři je padesátšedm nebo padesátdevět? B: Není to padesátšedm ani padesátdevět, je to padesátosm. 6.A: Kolik je padesát a tři? B: Padesáttři. (Padesát a tři je padesáttři.)

Příklady na odčítání

7.A: Kolik je padesát bez tří? B: Čtyřicetšedm. (Padesát bez tří je čtyřicetšedm.) 8.A: Je dvacetpět bez pěti dvacet? B: Ano. Je to dvacet. 9.A: Kolik je pět bez dvou? B: Tři. (Pět bez dvou jsou tři.) 10.A: Kolik je devatenáct bez pěti? B: Čtrnáct. (Devatenáct bez pěti je čtrnáct.)

§6,2 Numerativy

XD 10

1. Tam jsou tři stoly a ještě dvanáct židlí. 2. Mám šest ryb, tři pro mne a tři pro tebe. 3. Zde jsou dva (poschoďové) domy, jeden je banka a druhý je kino. 4. Pět přátel se učí čínsky.

5. On má jednu motorku, ty také, a já mám tři kola. 6. Já mám kolo a on má motorku i auto. 7. Já mám kartáček na zuby a on má nůžky a ještě nůž.

§6,3 Obecný numerativ /gè/

YD 11

a/1. Máme tři skříně, jedna je knihovna a dvě jsou skříně na šaty.

c/1. Má syna a dceru. 2. Dva staříci (staří lidé) jsou zde a tři jsou tam.

§6,3 pokrač. Řadové číslovky

YD 12

1. Mám pět knih: první je učebnice čínštiny, druhá také (prvé dvě jsou učebnice čínštiny), třetí je čínský slovník a čtvrtá a pátá jsou také slovníky. 2. Máme dva syny; první syn je v Brně a druhý je zde.

§6,4 Číslovka /yī/ s numerativem

YD 13

a/1.A: To je stolička? (štokrle?) B: Ne, to není stolička, to je stůl. 2. On má kolo i motorku; jaké vozidlo máš ty? B: Já mám auto. 3.A: Ty jsi student? B: Ne, já jsem učitel.

b/1. Mám kolo i motorku. 2. Zde je stůl i židle. 3. To je náramek, ne stůl; stůl je tam.

c/1. Zde je pouze jedna židle a tam je také jen jedna. 2. Chci pouze jedno pero a ne dvě.

§7,1 Deiktická slova /zhèi/, /nèi/

YD 14

a/1. Toto je Číňan, tamten člověk ne. 2.A: Kdo je tamten člověk? B: To je také Číňan. 3. Tamten člověk je Čech, není to Slovák.

b/1.A: Kdo jsou tito lidé? B: To jsou všechno rolníci, oni obdělávají půdu. 2.A: Tamti lidé jsou také rolníci? B: To nejsou rolníci, to jsou studenti, oni se všichni učí čínsky.

c/1. Tito tři (lidé) jsou studenti, tamtěch pět jsou také studenti, oni se také všichni učí čínsky.

§7,2 Deiktická zájmena /zhè/, /nè/

YD 15

a/1. To není tužka, to je pero. (To není tužka, ale pero.) Tužka je kde? B: Tamhle. 2.A: Co je to? Je to skříně na šaty? B: To je skříně na knihy (knihovna), skříně na šaty je tamto.

b/1.A: Přeješ si to kolo? B: Toto nechci, chci tamto. 2.A: Líbí se ti ta budova? B: Tato se mi nelíbí, tamta se mi líbí. 3.A: Mají ti všichni studenti rádi onoho učitele? B: Tito studenti ho nemají rádi, tamti ho mají rádi. 4. Toto já nechci, chci tamto.

Slova /zhōngguóhuà/ a /zhōngwén/

YD 16

1. To je Číňan, mluví čínsky. 2. My nejsme Číňané, my jsme Češi a učíme se čínsky; čínsky mluvit ještě nedovedeme. 3. Tento soudruh je Čech a mluví česky; tamten soudruh není Čech, je to Číňan a mluví čínsky. Ten třetí soudruh je také Číňan a také mluví čínsky.

Přístavek

YD 17

a/1. Pan učitel Čang je Číňan, a pan učitel Wang také. 2. Soudruh Novák není Číňan, ale Čech a učí se čínsky. 3. Soudruh Čou je z Pekingu, ne ze Šanghaje. 4. Pan (učitel) Wang teď v Československu není, je v Číně. Pan Novák je Čech a je v Brně. b/1. Náš dobrý přítel Wang (rozuměj: věkem mladší než my) je zde také. 2. Malý Tin, synek našeho přítele je hodné dítě. 3. Čou Žen, učitel čínštiny na naší škole, není Čech, ale Číňan.

§9,2 Osobní zájmena v přívlastku

YD 18

a/1.A: To jsou jeho brýle, ne moje; kde jsou moje? B: Nevím. 2. Našich krav (nebo: volů, apod.) je jen pětadvacet, jejich je sto. Našich koní je třista a jejich také. 3.A: Moje tužka je zde, ale kde je můj štětec a pero? B: Tamhle. (Tvůj štětec a pero jsou tamhle.) 4.A: Kde je tu vaše zoologická zahrada a kde botanická? B: Zoologická zahrada je zde, ale botanická tu není, ta je tamhle.

b/1.A: Kde je to tvoje pero? B: Zde. 2. Ta jejich škola je v Brně, naše je v Praze. 3. Mám rád ty jejich tři děti. 4. Jeho

druhý syn je v Pekingu, ne v Šanghaji. 5.A: Toto auto je naše první auto. To vaše je také vaše první auto? B: Ne, to je již naše třetí.

c/1. Můj tatínek a maminka mají oba rádi děti. 2. Můj přítel tu dnes není, přijde zítra.

§9,3 Jména v přívlastku

YD 19

a/1. To jsou všechno žáci učitele Wanga, oni všichni se učí čínsky. 2. Žáci tohoto (pana) učitele se učí čínsky, žáci onoho (pana) učitele se učí česky. 3. Knihy žáků jsou zde všechny, učitelovy tu však nejsou. 4. Toto je auto paní Čou; auto pana Čou je zde také. 5. Všechno toto jsou děti pana Čou.

b/1. To jsou všechno slovníky našeho (pana) učitele. 2. Jsou zde i jeho děti i děti jeho přítele. 3. Všichni žáci na jejich škole se učí čínsky.

c/1. Zde se všichni žáci učí čínsky. 2. Všechny židle uvnitř i venku jsou naše. 3.A: Odkud je? B: Z Pekingu. 4. Zítra se schůze nekoná, pozítří také ne.

d/1.A: Toto pero je tvoje? B: Ne, není moje, je mého přítele. 2. Tento stůl a tyto čtyři židle nejsou naše, naše jsou všechny venku. 3. Toto letadlo je čínské, tamta dvě jsou sovětská, a zbývající (dosl. ještě) dvě jsou československá. 4. Tato banka je čínská, tamta je československá. 5. Ty štětce nejsou tatínkovy, jsou moje. 6. Tamty krávy (volí atd.) nejsou našeho družstva, naše družstvo má jen koně. 7. Auto je školní, není soukromé. 8. Tamty tři šálky čaje jsou jejich, vaše jsou zde. 9. Já chci tamten můj náramek, tvůj já nechci. 10. Z těchto slovníků dva jsou moje a čtyři jsou jejich. 11. To jsou věci mé maminky, ne tvojí. 12. Zítra se schůze nekoná a pozítří také ne.

§9,3 pozn. Přívlastek kvality

YD 20

a/1.A: Kde je moje učebnice čínštiny? B: Tvoje je zde. A: To není moje učebnice, kde je moje? 2. Toto jsou všechno českoslovenští studenti.

b/1.A: Zde je i čínské pivo. B: Čínské pivo? 2. Chci studovat čínskou ústavu. B: Toto je československá ústava a ne čínská.

§9,4 Vazba /shì...c/

YD 21

a/1. Zde jsou čtyři stoly; dva jsou čtverhanné, dva jsou kulaté. 2. Já mám tři náramky: jeden je zlatý a dva jsou stříbrné.

3.A: To je jeho přítel nebo přítelkyně? B: Přítelkyně. 4.A: Mají žluté nebo bílé auto? B: Nemají ani žluté ani bílé, ale červené.

b/1.A: Má velkou nebo malou skříň? B: Ani velkou ani malou, tak právě vhod.

c/1. Jeho žena je velmi hezká a dcere také. 2. Ta skříň je příliš velká; já nechci velkou ale malou. 3. Je jich doma pět, jejich pokoj je příliš malý.

§9,5 Adjektiva v přívlastku

YD 22

a/1. Máme jeden velký stůl, jeden malý stůl a ještě jeden prostřední. 2. Mám jeden velký kartáč na šaty a jeden malý. 3. Tady jsou pěkné věci i špatné. 4. Toto je dobré pero, tamto je špatné.

b/1. Mají jen dobré věci, nemají nic špatného. 2. Velký kartáč na šaty je tatínkův, malý je dětí. 3. Velká skříň na šaty je tatínkova a maminčina, malá je dětí. 4. Špatné pero já nechci, chci dobré.

c/1. Hlupáci dělají hloupé věci. 1a. Není snadné se dorozumět s hloupými lidmi. 2. Dej mu čistý ručník. 2a. Dej mu čistý ručník, tento není příliš čistý.

d/1. To je otravná záležitost. 2. To je protivný člověk. 3. To je slavný čínský spisovatel.

§9,6 Adjektiva v přívlastku povinně s /d/

YD 23

a/1.A: To jsou všechno velmi dobré věci. B: Zde není nic špatného. 2. Má velmi dobré kolo, moje je špatné. 3. Nechci špatný čaj, chci dobrý čaj.

b/1.A: Nechci to, tento šálek (miska) je příliš velký, chci malý. B: Nemáme malé, máme jen tuto velikost (dosl. máme jen tyto velké). 2. To je dětská židle, proto je malá. 3.A: Dýně (melouny) máme velké i malé, jakou chceš? B: Malou. 4.A: Melouny máme velké i malé, ty chceš velký nebo malý? B: Velký.

§9,6 pokr. Různé typy bližšího určení podst. jmen YD 24

a/l. Ty tři Ma-ovy knihy jsou u mne. Já mám ty tři Ma-ovy knihy. 2. To jeho kolo je špatné.
b/l.A: Čí je ten čínako-český slovník? B: Můj. 2. Ty tři hezké dívky jsou modelky. 3. Ty dvě pohodlné židle jsou jedna babičina a jedna dědečkova (rozuměj: obou z matčiny strany). 4. Ty tři hodně vysoké dívky jsou modelky, ostatní jsou sportovkyně. 5. To pohodlné křeslo je našeho dědečka (rozuměj: z otcovy strany), ty ostatní používáme my.

§10 Otázková slova v tázací funkci YD 25

a/l.A: Kdo je to tu? B: Já. A: Ty jsi kdo? B: Čang. 2.A: Kdo jsou ti tři lidé? B: Oni se všichni učí čínsky. Jeden je můj (starší) bratr, jedna je moje (starší) sestra; kdo je ten třetí, to nevím. 3.A: Čí je tento sešit? Je tvůj? B: Můj není, určitě je pana učitele Čanga. 4. Čí jsou ty noviny? B: To jsou čínské noviny, určitě jsou Novákovy. 5.A: Čí jsou všechny tyto věci? B: Toto kolo je moje, tamto je mého přítele; ta motorka je školní, brýle jsou mamčininy, časopis je tatínkův, učebnice je dceřina a kniha je také její. Auto je celé naší rodiny. 6.A: Čí je to auto? B: Nevím. C: Já vím, je Novákovy. 7.A: Zde je trochu peněz, tam je také trochu peněz. Čí jsou všechny tyto peníze? B: Nevím, čí jsou. 8.A: Je tato motorka tvoje? B: Není, moje motorka tu není; já nevím, čí je tato motorka.
b/l.A: Co je to? Jsou to nůžky? B: Ne, to nejsou nůžky, to je nůž. 2.A: Co máš ty? Co má on? B: Já mám štětec a on má tužku. A: Co máte ještě (vy dva)? B: Máme ještě dvě učebnice čínštiny a ještě máme i čínský slovník. 3.A: Co je to? B: Nevím.
c/l.A: Jaká je to kniha? (Co je to za knihu?) B: Je to učebnice čínštiny. 2.A: Toto jsou všechno jaké knihy? B: Tyto dvě jsou učebnice čínštiny, tamty dvě jsou čínské slovníky. 3.A: Jaká písátka mají tito žáci? B: Mají pera i štětce a ještě mají tužky. 4.A: Nevím, co je to za slovníky a ani nevím, čí jsou. B: Já jenom vím, že tento je můj.
d/l.A: Které chceš kolo, chceš toto nebo tamto? B: Mně se líbí toto, chci toto. 2.A: Kterí studenti se učí čínsky? B: Studenti (pana) učitele Čanga. 3.A: Kterí vaši přátelé přijdou dnes

večer? B: Novák přijde i s paní (dosl. Novák přijde, také jeho paní přijde), ("starý") Čang a ("malý") Liu přijdou také. 4.A: Víš, který (z nich) je Američan? B: Tamhleten. 5.A: Která kniha je tvé (starší) setry? B: Která je její, to já nevím.
e/l.A: Kde je pan učitel Čang? B: Doma. 2.A: Kam jedeš? B: Do Brna. 3.A: Kde je ta moje kniha? B: Zde. 4.A: Kde jsou noviny (pana) učitele Čanga? B: Zde nejsou, tyto jsou Novákovy. 5.A: Kde je (nějaká) voda? B: Zde. 6.A: Kde je? B: Jak to mám vědět? (dosl. Kde = odkud bych to měl vědět?)
f/l.A: Kdy přijde? B: Zítřka. 2.A: Kdy pojedou pan Novák do Brna? B: Do Brna nepojede, pozítří pojedou do Prahy. 3.A: Kdy čteš každý den noviny? B: Večer. 4.A: Přijede ve čtvrtek? B: Nepřijede. (Ve čtvrtek nepřijede.) Nevím, kdy přijede.
g/l.A: Kolik máte u vás doma kol? B: Tři: tatínek jedno, maminka jedno a já jedno. 2.A: Z těchto tvých několika žáků kolik se jich učí čínsky? B: Pouze dva-tři. 3.A: Kolik let je tvé dceři? B: Deset. 4.A: Kolik přes deset (let) je tvému synu? B: Je mu patnáct. 5.A: Kolik let (dosl. kolik desítek let) je tvému dědečkovi z otcovy strany a dědečkovi z matčiny strany? B: Oběma je jim něco přes šedesát. 6.A: Který den v týdnu přijde? B: Ve čtvrtek.
h/l.A: Kolik chceš masa? B: Půl libry. 2.A: Kolik přijde lidí? B1: Pět. B2: Třicetpět. B3: Třicet. 3.A: Kolik jich chceš? B1: Jen jeden. B2: Řekněme jeden. (Asi jeden.)
i/l.A: Jak se čínsky řekne "osel"? B: /lǔ/. (Čínsky se "osel" řekne /lǔ/.). 2.A: Jak se řekne čínsky "zelený"? B: /lǔ/. (Zelený se čínsky řekne /lǔ/.). 3.A: Jak se řekne čínsky "slon"? Je to /xiǎng/? B: Ne /xiǎng/, ale /xiàng/, čtvrtý tón. /xiǎng/ je "myslet" 4.A: Jak se řekne čínsky "chtít"? Je to /yǎo/? B: Ne, to není /yǎo/, ale /yào/, zase čtvrtý tón. /yǎo/ je "kousat".
j/l.A: Toto je učebnice nebo slovník? B: Učebnice, ne slovník. 2.A: Tento student se učí čínsky nebo česky? B: To je Číňan a učí se česky. 3.A: Tento pláště do deště je staršího nebo mladšího bratra? B: Není ani staršího ani mladšího bratra, je můj.
k/l.A: Proč nepřijde? B: Onemocněl. 2.A: On nepřijde. B: Proč? A: Onemocněl.

1/1.A: Jak je dlouhá Dlouhá zeď? B: Přibližně přes šest tisíc sedm set kilometrů. A: Jak je Dlouhá zeď vysoká a jak je silná? B: Osm a půl (dosl. osm bod pět) metru vysoká a šest a půl (dosl. šest bod pět) metru silná. 2.A: Kolik je let tomu starému pánovi (té staré paní)? B: Třiaosmdesát.

Příbuzenská jména tvořená reduplikací YD 26

1. Naši tatínek a maminka jsou oba naživu a také obě babičky jsou naživu. 2. /lǎolao/ je mamčinina maminka a /nǎinai/ je tátova maminka. 3. /lǎoye/ je mamčin táta a /yéye/ je tátův táta. 4. Toto je můj mladší bratr, tanto je má mladší sestra; staršího bratra ani starší sestru nemám. 5. /dàye (bóbo)/ je starší bratr mého táty, /shūshu/ je mladší bratr mého táty. /sǎoz (sǎosao)/ je manželka mého staršího bratra, /dǐmèi/ je manželka mého mladšího bratra. 6. Strýčku, toto je Vaše kolo?

Attributivní slova /nǎn/, /nǔ/ YD 26a

1.A: To je tvoje přítelkyně nebo přítel? B: Přítelkyně. 2.A: Soudru- (-h, -žka) Čang je zde také. B: Je to muž nebo žena? A: Muž. 3.A: Je to "on" nebo "ona"? B: "On". 4. Jsou zde soudruzi i soudružky: pět soudruhů a šest soudružek. 5. Pozitřetí přijde všech jeho osm až devět přátel a přítelkyň. 6. Má tvůj syn přítelkyni? 7. Toto je přítel mé dcery.

§11,2 Měrové jednotky YD 27

a/1. Zde jsou tři šálky čaje: tento je můj a tamty dva jsou vás dvou.
b/1. Nechci velký list papíru, chci malý.
c/1. Nechci tento šálek chladného čaje, chci šálek horkého.
d/1.A: Dám si velký šálek horkého čaje, dáš si (také)?
B: Já nechci velký šálek (rozuměj: nějakého nápoje), chci malý. 2. Nechci velký kus novinového papíru, chci malý arch čistého papíru. 3.A: Je tu velká sklenice světlého piva i malá sklenice černého piva, kterou chceš? B: Chci tu malou.
e/1. Tuto špatnou židli já nechci, já chci tamtu dobrou. 2.A: Zde je jedna velká ryba, jedna malá a ještě jedna prostřední.

Kterou chceš? B: Já chci tu prostřední. 3. Chci koupit nějaký velký stůl.

§11,2 pokrač. Slovo /lùn/ YD 28

1.A: Ty ryby prodáváte na váhu (dosl. vaše ryby jsou na libry) nebo na kusy? B: Na váhu. 2. Ty melouny prodáváte na kusy nebo na váhu? B: Na kusy.

§11,3 Totéž slovo ve funkci podst. jména i měrové jednotky YD 29

1. Zde je dvanáct šálků: šest velkých je tvých, šest malých je mých. 1a.A: Kolik chcete misek nudlí? B: Je nás pět, chceme (tedy) pět.

§11,3 1.pokr. Totéž slovo ve funkci měř. jednotky i numerativu YD 30

1. Zde je několik velkých i malých archů papíru, který druh chceš? 1a. Tento náš stůl je bílý a tamty židle jsou také bílé.

§11,3 2.pokr. Různá slova ve funkci měř. jedn. a podst. jména YD 31

1.A: Zde jsou čtyři lahve pálenky, dvě lahve čínské pálenky a dvě lahve československé pálenky. Kterou lahev chceš? B: Od každého druhu jednu. (dosl. jeden druh jedna lahev.) 2. Toto je lahev od piva. 3. Tato sklenice kakaa je výborná, vezmu si (dosl. budu pít) ještě jednu. 4. Tyto (dosl. tento druh) sklenice jsou české, tamty čajové sklenice jsou čínské.

§11,4 Obecné měrové jednotky YD 32

1. Mají tři druhy papíru: bílý, červený a ještě i žlutý. 2. Nemám rád tento druh lidí, ty ano? 3. Tito studenti jsou všichni moji přátelé. 4. Mám ještě nějaké peníze, chceš? 5. Mám ještě trochu peněz, chceš?

§12,1 Tázací slova YD 33

a/1.A: Kdo je to? B: To je moje mladší sestra. 2.A: Kdo to jsou všechno? B: Ani já nevím. (Ani já nevím, kdo to je.) 3.A: Kdo to přišel? B: Babička. 4.A: Čí je to písátko? Je tvoje? B: Moje není, je jeho.

b/1.A: Co je to? B: To je voda, ne alkohol.

c/1.A: Jaké je to písátko, je to propiska? B: Ne, je to pero.

2. Kdo to (dosl. Jaký člověk) přišel? B: Jeden můj přítel. 3.A: Jaký alkohol nejlépe chutná? B: Rýžové víno.

d/1.A: Která učebnice je tvoje? B: Tato. 2.A: Který chceš sešit? B: Chci ten malý.

e/1.A: Jak se to jí? B1: Vařené. B2: Nevím. 2.A: Jak tam pojedeš? B: Autem. 3.A: Jak se to čte? B: To se čte /lǔ/, nemůže se to číst /lǔ/.

§12,2 Tázací věty

YD 34

a/1.A: Můžeš přijít zítra? (Dosl. Přijď zítra, dobře?) B: Mohu. (Dosl. To lze.) 2.A: To je tvoje? B1: Ano, moje. B2: Ne, to není moje.

b/1.A: Půjdeš (též: pojedíš apod.) tam? B: Moc se mi nechce. 2.A: Přijdeš zítra? B: Zítra? Zítra to nejde, mohu přijít pozítří. 3.A: Líbí se ti to? B: Líbí, ale je to moc drahé. 4.A: Máš ho rád? B: Moc.

c/1.A: Je to drahé? B: Strašně. 2. Je polévka horká? Já chci horkou.

d/1.A: Proč si to nekupuje? Nemá peníze? B: Myslím, že nemá. 2.A: Je čínština hodně těžká? B1: Ne, není moc těžká. B2: Je těžká, opravdu těžká.

§12,3 Spojka /háishi/

YD 35

a/1.A: Kdo tam půjde z vás dvou? Ty nebo on? B: Ať tam jde on. 2.A: Kdo je to tvůj (v jakém vztahu je k tobě): starší bratr nebo přítel? B: Není to ani můj starší bratr, ani přítel, je to můj mladší bratr.

b/1.A: Jdeš učit nebo poslouchat přednášku? B: Poslouchat přednášku. 2.A: Řekni, mám to koupit či ne? B1: Jak chceš. B2: Jestli máš peníze, tak to kup.

c/1.A: Myslíš, že je to dobré či nic? B: Ano i ne. 2.A: Myslíš, že je hezká tato dívka nebo tamta? B: Myslím, že jsou obě ucházející.

§13 Slova /duō/, /shǎo/, /jǐ/, /duōshǎo/

YD 36

a/1. Nemá mnoho studentů, mých studentů je mnoho. 2. Bílých koní je málo, černých je mnoho. 3. Měsa je velmi málo, zeleniny je hodně. 4. Tento měsíc hodně přšelo, v červnu přšelo málo.

b/1. V této provincii je mnoho ovčích, v oné není žádná. 2. Máme hodně hovězího dobytka, ale velmi málo ovcí.

c/1.A: Kolik jsi koupil melounů? B: Dva. 2.A: Kolik je tamto koní? B: Devět.

d/1. Máme doma jenom jednu ovci, hovězí dobytek nemáme. 2. Naše družstvo nemá nějak mnoho ovcí, pouze několik desítek.

e/1.A: Tamto je kolik koní? B: Čtrnáct. 2.A: Kolik mají bílých koní? B: Bílých koní mnoho nemají (dosl. není mnoho), jenom tři.

f/1. Naše družstvo nemá nějak mnoho ovcí, pouze několik desítek. 2. Nemáme nějak mnoho peněz, teď si auto koupit nemůžeme. 3.A: Kolik chceš listů papíru? B: Nechci jich nějak mnoho, dva tři listy stačí.

§14 Zápornka /méi/ u slovesa /vǒu/

YD 37

1.A: Já teď nemám peníze. Ty máš? B: Já také nemám. 2.A: Máš peníze? B: Já také nemám. C: Já mám. Chceš? 3. Pera a štětce nejsou, jsou jenom tužky. 4.A: Co chcete kupovat? B: Šest šálků (misek) a šest sklenic na čaj (čajových hrnků). A: Šálky jsou, čajové sklenice nejsou. 5.A: Jsou v Praze čínští studenti? B: Není jich mnoho.

§15,5 Příslovce /zài/

YD 38

a/1.A: Co děláte? B: Já se učím, tatínek čte noviny a sestřička si hraje. 2.A: Co dělá bratříček? B: Hraje si a vláčkem. 3. Teď mají studenti schůzi, přednáška není. 4. Teď právě jí. b/1.A: Co děláš? B: Nic, dívám se na televizi. 2. Bratříček se právě naučí, hraje si.

c/1. Učil se, když jsem ráno přišel; večer, když jsem odcházel, se stále ještě učil. 2. Dopoledne, když jsme měli vyučování, se on díval na televizi; odpoledne, když jsme šli ze školy, on zase spal.

d/1. Dnes nebude vyučování, studenti budou mít schůzi. 2. Nemůže tam jít, teď jí.

§16,1 Zamlčování předmětu

YD 39

a/1.A: Máš po jídle? B1: Mám. B2: Ještě ne. (dosl.A: Jedl jsi již?
B1: Jedl. B2: Ještě ne.) 2.A: Chceš toto? B1: Chci. B2: Nechci.
3.A: Máš ho rád? B1: Mám. B2: Nemám. 4.A: Pojedeš do Pekingu?
B1: Pojedu. B2: Nepojedu.

b/1. To je špatné, to já nechci. 2. Tato kniha je výborná, koupím
si ji. 3. To je laciné, koupím si to. 4. To je dobré, to si vezmu
(dosl. to budu jíst). 5. To vůbec není hezké, to si nevezmu.
(dosl. to nebudu jíst). 6. To je nemorální, to já dělat nebudu.

§16,2 Předmět formální a věcný

YD 40

a/1. Příliš mnoho mluví, to se mi nelíbí. 2.A: Kdy čítáváš knihy?
B: Pouze večer. 3. Polámaly se mi brýle, nemohu číst. 4.A: Chceš
jíst? B: Nechci, nejprve se něčeho napiji (dosl. se napiji alko-
holu). 5.A: Dítě spí? B: Ano, spí. 6. Jde rychle.

b/1. Nečtu noviny, čtu dopis. 2. A moje pero? (tj. Kde je moje pero?,
co je s mým perem? apod.) Chci psát dopis. 3. Nechci skopové,
chci rybu. (dosl. Nechci jíst skopové, chci jíst rybu.)

§17 Slovesa modální

YD 41

a/1. Chci se vrátit domů. 2.A: Budeš moci přijít zítra večer?
B: Ne, ale pozítří mohu. 3.A: Mohu mluvit? (Mohu něco říci?)
B: Můžeš, jen mluv. 4.A: Tvůj přítel se učí čínsky, už umí mlu-
vit? B: Ne, ještě ne, umí říci jenom /ní_hǎo/, /zài_jiàn/, /xiè_xie/
/duìbuqǐ/. 5.A: Umíš mluvit japonsky? B: Neumím, umím mluvit
čínsky. 6. Chceš-li jet do Číny, musíš se nejprve naučit čínsky.
7.A: Chtěl bych si koupit nějaký čínský slovník, máš(nějaký)?
B: Mám, mám dva, jsem ochoten ti jeden prodat. 3.A: Kam chceš jet?
B: Do Číny. 9. Stále se mne chodí ptát, zda nechci jít do kina.
10. Půjdeme do kina, ano? 11. Děti dnes nebudou mít vyučování, šly
do kina. 12. On má dvě velmi dobrá kola, běž se ho zeptat, zda
by nebyl ochoten mně jedno prodat. 13.A: Kdy chceš konečně za-
čít psát dopis? B: Hned. 14.A: Kdy se hodláš začít učit čínsky?
B: Napřesrok.

b/1.A: Jaký alkohol chceš? B: (Čistou) pálenku. A: Jakou pálenku?
B: Sovětskou. 2.A: Umí čínsky? B: Umí, a ještě umí japonsky.
3.A: Chodí sem často? B1: Často, často. B2: Nepřichází často.

4.A: Kam chceš jet? B: Chtěl bych jet do Číny. 5.A: Na co stá-
le myslíš? B: Stále přemýšlím, proč se zlobí.

§18,2 Adjektivum v přísudku I

YD 42

a/1. Tato učebnice (rozuměj: tento druh, typ) se mi líbí (dosl. tato
učebnice je dobrá), chci tuto. 2. Tato učebnice (rozuměj: tento
kus, výtisk) se mi líbí, chci tuto. 3.A: Jaké maso chceš? B:
Skopové je dobré, chci skopové. 4. Všichni (dosl. oni všichni)
říkají, že české pivo je dobré. Co říkáš ty? (dosl. Ty říkáš, že
je dobré či ne?)

b/1. Letos na jaře hodně přšelo, loni málo. 2. Sovětský svaz je
velký, Československo malé. 3. Má hodně knih, já málo. (dosl.
Jeho knihy jsou četné, moje nečetné.) 4. Toto jídlo je dobré,
tamto ne. 5.A: Jaké chceš pero? B: Chci ocelové, nechci zlaté,
zlaté je drahé. 6. Tato ryba je velká, tamta malá. 7. Moje
(mladší) sestra má hezké šaty, ale špatné boty. 8. Moře je velké,
jezero malé. (Moře je větší než jezero.)

§18,3 Adjektivum v přísudku II

YD 43

1. To je darebák, ale jeho manželka je skvělá. 2. Tamta budova
je velmi vysoká a velká, tato budova není ani velká ani malá.
3. Jejich družstvo je hodně veliké, naše je malé. 4. Toto je pěkný
obraz a tamto také. 5. Peking je krásný a Praha také. 6. On
je výborný a jeho manželka též. 7.A: Je drahý tento typ auta?
B: Ne příliš, ale také není příliš dobrý.

§18,3 pokrač. Adjektivum v přísudku III

YD 44

1. Moje mladší sestra má pěkné šaty i boty. 2. Všichni máme
rádi (pana) učitele Š', je to hodný člověk. 3. Ten alkohol(ický
nápoj) je velmi dobrý, půjdu si koupit ještě jednu lahev. 4. Mo-
ře je hodně velké, jezero je malé.

§18,4 Časové zařazení vět s adjektivním přísudkem

YD 45

a/1. Zítra bude určitě horko. 2. Tuto lahev alkoholu vypijeme v
neděli.

b/1. Včera bylo zima. 2. Vloni nebyl příliš zdrav, letos to ještě
ujde. 3. V neděli jsme vypili dvě lahve alkoholu, obě byly výborné

§16,1 Zamlčování předmětu

YD 39

- a/1.A: Máš po jídle? B1: Mám. B2: Ještě ne. (dosl.A:Jedl jsi již?
B1: Jedl. B2: Ještě ne.) 2.A: Chceš toto ? B1: Chci. B2: Nechci.
3.A: Máš ho rád? B1: Mám. B2: Nemám. 4.A: Pojedeš do Pekingu?
B1: Pojedu. B2: Nepojedu.
b/1. To je špatné, to já nechci. 2. Tato kniha je výborná, koupím
si ji. 3. To je laciné, koupím si to. 4. To je dobré, to si vezmu
(dosl. to budu jíst). 5. To vůbec není hezké, to si nevezmu.
(dosl. to nebudu jíst). 6. To je nemorální, to já dělat nebudu.

§16,2 Předmět formální a věcný

YD 40

- a/1. Příliš mnoho mluví, to se mi nelíbí. 2.A: Kdy čítáváš knihy ?
B: Pouze večer. 3.Polámaly se mi brýle, nemohu číst. 4.A: Chceš
jíst? B: Nechci, nejprve se něčeho napiji (dosl. se napiji alko-
holu). 5.A: Dítě spí? B: Ano, spí. 6. Jde rychle.
b/1. Nečtu noviny, čtu dopis. 2. A moje pero? (tj. Kde je moje pero?,
co je s mým perem? apod.) Chci psát dopis. 3. Nechci skopové,
chci rybu. (dosl. Nechci jíst skopové, chci jíst rybu.)

§17 Slovesa modální

YD 41

- a/1. Chci se vrátit domů. 2.A: Budeš moci přijít zítra večer?
B: Ne, ale pozítří mohu. 3.A: Mohu mluvit? (Mohu něco říci?)
B: Můžeš, jen mluv. 4.A: Tvůj přítel se učí čínsky, už umí mlu-
vit? B: Ne, ještě ne, umí říci jenom /ní_hǎo/, /zài_jiàn/, /xiè_xie/
/ǎuībūqǐ/. 5.A: Umíš mluvit japonsky? B: Neumím, umím mluvit
čínsky. 6. Chceš-li jet do Číny, musíš se nejprve naučit čínsky.
7.A: Chtěl bych si koupit nějaký čínský slovník, máš(nějaký)?
B: Mám, mám dva, jsem ochoten ti jeden prodat. 3.A: Kam chceš jet?
B: Do Číny. 9. Stále se mne chodí ptát, zda nechci jít do kina.
10. Půjdeme do kina, ano? 11. Děti dnes nebudou mít vyučování, šly
do kina. 12. On má dvě velmi dobrá kola, běž se ho zeptat, zda
by nebyl ochoten mně jedno prodat. 13.A: Kdy chceš konečně za-
čít psát dopis? B: Hned. 14.A: Kdy se hodláš začít učit čínsky?
B: Napřesrok.
b/1.A: Jaký alkohol chceš? B: (Čistou)pálenku. A: Jakou pálenku?
B: Sovětskou. 2.A: Umí čínsky? B: Umí, a ještě umí japonsky.
3.A: Chodí sem často? B1: Často, často. B2: Nepřichází často.

- 4.A: Kam chceš jet? B: Chtěl bych jet do Číny. 5.A: Na co stá-
le myslíš? B: Stále přemýšlím, proč se zlobí.

§18,2 Adjektivum v přísudku I

YD 42

- a/1. Tato učebnice (rozuměj: tento druh, typ) se mi líbí(dosl. tato
učebnice je dobrá), chci tuto. 2. Tato učebnice (rozuměj: tento
kus, výtisk) se mi líbí, chci tuto. 3.A: Jaké maso chceš? B:
Skopové je dobré, chci skopové. 4.Všichni (dosl. oni všichni)
říkají, že české pivo je dobré. Co říkáš ty?(dosl. Ty říkáš, že
je dobré či ne?)
b/1. Letos na jaře hodně přšelo, loni málo. 2. Sovětský svaz je
velký, Československo malé. 3. Má hodně knih, já málo. (dosl.
Jeho knihy jsou četné, moje nečetné.) 4. Toto jídlo je dobré,
tamto ne. 5.A: Jaké chceš pero? B: Chci ocelové, nechci zlaté,
zlaté je drahé. 6. Tato ryba je velká, tamta malá. 7. Moje
(mladší) sestra má hezké šaty, ale špatné boty. 8. Moře je velké,
jezero malé. (Moře je větší než jezero.)

§18,3 Adjektivum v přísudku II

YD 43

1. To je darebák, ale jeho manželka je skvělá. 2. Tamta budova
je velmi vysoká a velká, tato budova není ani velká ani malá.
3. Jejich družstvo je hodně veliké, naše je malé. 4. Toto je pěkný
obraz a tamto také. 5. Peking je krásný a Praha také. 6. On
je výborný a jeho manželka též. 7.A: Je drahý tento typ auta?
B: Ne příliš, ale také není příliš dobrý.

§18,3 pokrač. Adjektivum v přísudku III

YD 44

1. Moje mladší sestra má pěkné šaty i boty. 2. Všichni máme
rádi (pana) učitele Š', je to hodný člověk. 3. Ten alkohol(ický
nápoj) je velmi dobrý, půjdu si koupit ještě jednu lahev. 4. Mo-
ře je hodně velké, jezero je malé.

§18,4 Časové zařazení vět s adjektivním přísudkem

YD 45

- a/1. Zítra bude určitě horko. 2. Tuto lahev alkoholu vypijeme v
neděli.
b/1. Včera bylo zima. 2. Vloni nebyl příliš zdrav, letos to ještě
ujde. 3. V neděli jsme vypili dvě lahve alkoholu, obě byly výborné.

§18,4 pokrač. Slovesa identifikace

YD 46

1.A: Kdo je ten pán? B: To je náš (pan) učitel. 2.A: Je to Číňan nebo Američan? B: Je to Američan čínského původu. 3. Tento pán se jmenuje Wang, je to Číňan; tamhle ten pán se jmenuje Novák, je to Čech. 4. Toto děvče se jmenuje A-chung, její bratříček se jmenuje A-mao, jejich rodiče (dosl. jejich tatínek a maminka) jsou oba ze Šanghaje. 5. Budu ti dělat učitele a učit tě čínsky, chceš? (dosl. budeš se učit?)

Osobní zájmena v přívlastku

YD 47

a/1. Můj starší bratr, jeho žena a mladší bratr nejsou nikdo doma, jenom maminka je doma. 2. Maminka má málo šatů, ale starší sestra jich má mnoho. 3. Bratříček i sestřička již vyrostli a chodí již do školy. 4. Jeho tatínek už je zdrav a chodí do práce. 5. Můj mladší bratr i mladší sestra už chodí do školy. 6. Jeho tatínek šel do práce. 7. U nich doma mají velké zrcadlo.

b/1.A: Tvůj přítel přijde zítra také? B: Můj přítel nepříjde, jeho přítel přijde. 2. Moje maminka nemá nějak mnoho pěkných šatů, jeho maminka má.

§19,1 Záložky

YD 48

a/1. Na stole i na židličkách jsou knihy. 2.A: Kdo je doma? B: Doma jsme pouze můj starší bratr a já, ostatní jsou všichni pryč. 3. Na zemi je plno vody. 4. Ve vlaku je velmi mnoho cestujících (dosl. lidí).

b/1. Všechny moje šaty jsou v šatníku (tj. skříní na šaty) staršího bratra. 2. Moje šaty jsou také v šatníku mého staršího bratra. 3.A: Kde jsou moje nůžky? B: Na posteli.

c/1. V bance bývá vždycky mnoho lidí. 2. V neděli bývá v parku mnoho dětí. 3. Na nádraží je spousta lidí.

d/1. V Pekingu je mnoho škol, v Šanghaji je mnoho továren. 2.A: Kde bydlíš? B: V Pekingu. 3.A: Kde je Dlouhá zeď? B: V Číně.

§19,1 1.pokrač. Výrazy /zhèr/, /nàr/, /nǎr/?/

YD 49

a/1. Zde je voda hodně mělká, tam je hluboká. 2.A: Kde je restaurace? B: Tam. A: Je to čínská restaurace? B: Ne, zde není čínská restaurace. 3.A: Prosim, kde je čínská restaurace? B: Čínská restaurace? Zde není čínská restaurace. 4.A: Kde bydlíš?

B: Právě zde. 5.A: Kde jsou učitelé? B: Všichni šli na službu. b/1.A: Kde je čínská restaurace? B: Kdepak to mám vědět?! (Jak bych to mohl vědět!?) 2. Nechci tvoje peníze. Kdepak bych mohl já chtít tvoje peníze?!

§19,1 2.pokrač. Záložky u měrových slov

YD 50

1. V tomto slovníku chybí několik stránek; tam v těch také? 2. Koupil jsem dvě lahve alkoholu, v této lahvi je o něco více, v tamté o něco méně.

§19,1 Pozn.I Určení místa a času v přívlastku

YD 51

1. Zde je málo zeleniny a hodně masa, tam hodně zeleniny a masa málo. 2. V této škole jsou samé studentky, studenti tu nejsou. 3.A: Bude se konat zítřejší schůze? B: Zítřejší schůze je dnes. (se koná dnes). 4. Nevím nic o tehdejší záležitosti.

§19,3 Lokativní předmět

YD 52

a/1.A: Ve kterém bydlíte poschodí? B: Já bydlím v sedmém, on bydlí ve čtvrtém. A: Kdo bydlí v přízemí? B: Můj druhý starší bratr. 2.A: Vy všichni bydlíte v Praze? B: My dva bydlíme v Praze, on bydlí v Plzni. 3. V jednom pokoji bydlí bratři (dosl. starší a mladší bratr), v jednom bydlím já a starší sestra. 4. On bydlí na čísle devatenáct, já bydlím vedle něho. 5.A: Je tvůj tatínek doma? B: Ne, je v redakci. 6.A: Kde je Váš otec? B: Je ve své studovně. 7. Šaty mých dvou bratrů (dosl. šaty mého mladšího a staršího bratra) jsou všechny (jen) v jedné skříní. 8.A: Kde je moje čínská učebnice se slovníkem? B: Podívej se, což není zde na tvém stole?

b/1.A: Kdy přijíždí vlak? B1: Ve tři. B2: Ve tři hodiny a pět minut. B3: Ve tři hodiny a čtrnáct minut. 2. Dostavil se, ale vlak již odjel. 3. Pojďme dovnitř, začalo pršet. 4.A: Kdy se (pan) učitel Čang vrací do vlasti? B: Příští měsíc. 5. Moje babička je už příliš stará, již nevychází z domu. 6. Jedna z jeho dvou dcer se již vdala, druhá ještě ne. 7.A: Už se může nastupovat do vozu? B: Ještě je brzo, ještě u nás (dosl. zde) chvíli poseď. 8.A: Může se vystupovat? B: Ještě ne, tramvaj ještě není

ve stanici. 9. Je strašně tlustý, nemůže chodit po schodech ani nahoru ani dolů, může jen jezdit výtahem.

§19,4 Prepoziční sloveso /zài/

YD 53

1. Děti si všechny hrají na dvoře. 2. Dědeček (tj. starý pán, starý člověk) na dvoře pěstuje květiny. 3.A: Co dělá tvůj přítel v Číně? B: Je tam na práci. A: Kde tam pracuje? B: V Šanghaji.

§19,5 Prepoziční určení místa

YD 54

a/1. Maminka s přítelkyněmi sedí nahoře a popíjejí čaj. 2. Podívej se, oni tam všichni stojí, ať si rychle všichni sednou. 3. Všechny děti stojí ve dveřích. 4.A: Kde bydlíš v Pekingu? B: U přítele. 5.A: Kam si sedneš? Kde budeš sedět? B: Vedle něho.

b/1. Kdy zase za mnou přijdeš? 2. Pojďme čekat ven! 3. Všichni ustupte dozadu.

c/1. Kam běžíš? 2. Uklouzl (ztratil se) zadními dveřmi. 3. Letadlo přeletělo nad střechami.

§19,6 Vazby sloves /zài/, /yǒu/

YD 55

a/1.A: Kde je moje učebnice čínštiny? B: Určitě je v pokoji na policičce na knihy. 2. Kde jsou všechny vaše děti? B: Jsou venku. b/1.A: Co to máš v ústech? B: Žvýkačku. 2.A: Co to držíš v ruce? B: Hádej! Když to uhodneš, tak ti to dám. 3.A: Co je v této skříní? B: Alkohol. A: Jaký alkohol? B: Hroznové víno. A: Jaké hroznové víno? B: Bílé.

§20,1 Přibližný počet

YD 56

a/1. V kině je pouze sedm až osm lidí. 2. Jsou tu tři-čtyři šálky čaje. b/1. Je tu jedenáct až dvanáct ryb. 2. když obětuješ (dosl. vydáš, zaplatíš) dvacetdva nebo dvacet tři juány, dostaneš dva kusy.

c/1. Je mu již čtyřicet až padesát let.

d/1. V naší knihovně je třicet až čtyřicet tisíc svazků.

§20,2 Přibližný počet (použití slov /lái/, /duō/)

YD 57

a/1. V pokoji je kolem dvaceti (něco přes dvacet) jeho přátel, jedí, popíjejí a zpívají. 2. V našem zemědělském družstvu máme kolem devíti set ovcí, jejich počet nedosahuje jednoho tisíce. Jejich zemědělské družstvo chová pouze kolem jednoho sta kusů. b/1. Tato škola má přes osm set žáků. 2. V naší továrně je víc než sto tisíc dělníků.

Přípona příslovcí /-me/

YD 58

1. Kdepak bych si já mohl koupit tak drahé šaty, tolik peněz já nemám. 2. Jakkpak bych já mohl vědět, zda přijde či nikoliv! 3. Jakkpak bych já mohl vědět, že toto je tvoje? 4.A: Jak se píše tento znak? B: Takto. 5.A: Jak se připravuje toto jídlo? B: Ani já to neumím připravit.

Číslovka /yī/ s numerativem

YD 59

a/1. Dopoledne tě tu někdo hledal. 2. Je tu nějaký pes, komu patří? (dosl. je čí domácnosti?) 3. Zde je nějaké pisátko, je to tvoje? 4. Srdce mu krvácí, má-li utratit nějakou korunu. b/1. Já sám jsem vypil láhev vína. 2. Všichni budou jíst a jen jeden by platil, copak to jde? 3. To přece nejde, aby jeden platil a všichni jedli. 4. V pokojích bydlíme po jednom. (dosl. V každém pokoji bydlí jeden člověk.) 5. Jeden svazek nestačí, musí se koupit dva svazky. 6. Za korunu můžeš jednou telefonovat. 7. Za korunu můžeš jednou jet.

YD 60

Sloveso /yǒu/ před preverb. jmennými členy

1.A: Říká se, že umíš mluvit čínsky. B: Kdepak, já se učím čínsky, ale mluvit ještě neumím. 2.A: Něco ti řeknu (dosl. je jedna věc), nevím, jestli o tom víš. B: O co jde, jen mluv! 3. Je tu nějaký soudruh, který by se s tebou velmi rád setkal. 4. Některé restaurace jsou drahé, jiné nikoliv.

Určení místa u slovese

YD 61

1. Mezi těmito náramky některé jsou drahé, jiné laciné: zlaté jsou drahé, stříbrné jsou laciné. 2.A: Jsou na vaší škole čínští studenti? B: Jsou, něco přes deset. 3. Mám jenom kolo, motorku

nemám. 4.A: Máte pivo? B: Máme ryžové víno, čistou pálenku, hroznové víno, ale pivo nemáme. 5.A: Máte čínské štátce? B: Máme, kolik jich chcete?

YD 62

Číslovková vazba ve funkci přísudku

- a/1. Jak jsou staré tvé děti? B: Synovi je již dvacet, dcerce jsou teprve dva. 2.A: Mému synovi je teprve něco přes deset. B: Kolik přes deset? A: Tři. 3.A: Jak je starý tento stařík? B: Je mu přes sedmdesát, brzy mu bude osmdesát. 4.A: Jak je velký tvůj byt? B: Třicetpět čtverečních metrů. 5.A: Kolik stojí tento kuď oděvu? B: Tento je drahý, dva tisíce osmset korun, tamten je laciný, pouze dvěstě.
- b/1.A: Je mu již šedesát. B1: Ne, není mu šedesát, teprve padesát. B2: Ne, není mu šedesát, je mu již sedmdesát. 2.A: Tento slovník stojí dvěstě korun. B1: Ne, nestojí dvěstě, stojí jen sto. B2: Ne, nestojí dvěstě, jen osmdesát.

České spojky: zda, že

YD 63

1. Myslím, že je doma, běž za ním (dosl. běž, rozuměj: směrem tam).
2. Víš, že to má, běž (za ním) si to vypůjčit. 3. Nevím, zda odjede dnes nebo zítra.
4. Myslím, že to bude těžké (dosl. tato věc nebude snadná k vyřízení).
5. Říká, že je unaven a že si chce odpočinout.
6. Píše, že by chtěl přijet do Prahy studovat.

21,1 Jména místa

YD 64

- a/1. To je moje skříň: uvnitř jsou samé knihy, nahoře jsou časopisy, dole jsou noviny. 2. To je moje pero, není naplněné (dosl. uvnitř není tekutina, inkoust). 3. Tento kabát je hodně irahý; tá se nosit líceem ven i naruby. 4. Tato budova je velká, má všude dveře, vpředu i vzadu. 5. Když se vyjde z nádraží, po levé straně jsou taxíky, po pravé straně je stanice tramvaje. 6. Venku je chladno, uvnitř je teplo. 7. Na severu je zima, na jihu je horko. 8. Naproti je Jazyková škola. 9. Jsem domovem na vesnici, kolem dokola jsou hory. 10. Když se vyjde z banky, hned naproti je restaurace. 11. To je velký park s jezerem uprostřed. 12. Uvnitř je červenozlutý a zvenčí je zelený, co je to za meloun? 13. My bydlíme zde,

dole jsou maminčiny pokoje. 14. Venku je krásně. 15. Názory nadřizovaných a podřizovaných se příliš neshodují. 16. Nalevo je švestka a napravo hrušeň. 17. Všichni lidé, kteří byli uvnitř, běží ven. 18. Kolem dokola jsou vysoké hory, uprostřed je jezero. 19. Lidé kolem dokola se shlukli dohromady. 20. Lidé vpředu všichni vstali a ti vzadu také vstali.

- b/1. Toto je moje polička na knihy; učebnice jsou nahoře, slovníky dole. 2. Není ze severu, ale z jihu. 3. V mém pokoji je spousta věcí: uprostřed je stůl, po stranách jsou dvě police na knihy, velká police je nalevo, malá polička je napravo; na polici je váza na květiny, pod ní jsou staré noviny. 4. Domek má přízemí a jedno poschodí, děti bydlí nahoře a my bydlíme dole.
- c/1. Uprostřed parku je jezero a kolem něho je mnoho stromů. 2. Před nemocnicí je obchod, škola je za ní. 3. Po levé straně stolu mohou sedět dva lidé, po pravé straně také dva, v čele a naproti čele jen po jednom. 4.A: Na které straně má tato budova dveře? B: Na obou stranách. Vpředu je hlavní vchod, vzadu je vedlejší vchod. 5. Bydlím vedle školy. 6. Váza na květiny stojí na poličce na knihy. 7. Moje auto je po této a ne po tamté straně cesty. 8. Moje boty nejsou mimo skříň, ale uvnitř. 9.A: Kde jsou všechny děti? B: Běž se podívat za dům. 10.A: Kde jsou všechny děti? B: Běž se podívat před dům a za dům. 11. Přinesl mi moje brýle, byly vedle kredence. 12. Vyndej z lednice rybu a maso.
- d/1. Jezero je uvnitř parku a ne mimo něj. 2. Kdepak by byly u stolu nějaké židle? Všechny židle vynesli! 3. Časopisy jsou všechny pod policií na knihy.
- e/ V kamnech už brzo vyhasne, přilož trochu uhlí. 2. V kině začalo hořet a lidé všichni utíkali ven. 3. Když vlak přijel do stanice, vystoupilo z něho několik členů vládní delegace (dosl. několik vládních delegátů).

21,1 pokrač. Výrazy /zher/, /nar/ jako záložky

YD 65

- a/1. Dívá se z okna ven. (Dívá se z okna na okolní krajinu.) 2. Běž se podívat na nádraží, jestli jsou ještě dnešní noviny. 3. Květiny se dobře pěstují tu za oknem.
- b/1. U pana učitele Čanga je málo místa, přijďte sem ke mně.

2. Novák má mnoho nových knih (dosl. U Nováka je mnoho nových knih), pojďme se k němu na ně podívat. 3. Zde u Wu fin nemusíme dělat okolky. 4. U mého přítele můžeš bydlet několik dní.

c/1.A: Jsou tam u vás Číňané? B: Jsou, u nás jsou i Japonci. 2.A: Kde je můj slovník? Není u tebe? B: Je. 3.A: A co můj slovník? Není u tebe? B: Je. 4. Půjdu k tobě, pak půjdeme k němu a pak všichni společně půjdeme do restaurace. 5.A: Ke komu půjdeme dnes večer? B: K nikomu nepůjdeme, budeme se doma dívat na televizi.

§21,2 Lokativní předmět

YD 66

a/1. Učitel Čang bydlí vedle školy, studenti bydlí všichni v koleji. Jejich kolej není vedle školy, ale ve škole. 2. Večer všichni sedí na dvoře, pijí čaj a povídají si. 3. Dceruška sedí vedle maminky a babička vedle dědečka. 4. Mohu si sednout vedle tebe? 5. Děti bydlí v poschodí, my bydlíme dole. 6. Stojí na stanici a čeká na tramvaj. 7. Pověs si kabát na stojan. 8. Postav vázu na stůl. 9. Nechám si u tebe peníze, ano? 10. Dej zavazadla do úschovy na nádraží. 11. Dědeček všechny peníze ukládá v bance.

b/1.A: Čí pes to k nám sem zaběhl? B: Je to pes rodiny mého přítele, často k nám sám zaběhne. 2.A: Byl jsem za ním ale není u sebe. Kam šel? B: Šel do kina.

c/1. Auto se polámalo a když jsme došli do koleje, bylo už deset hodin večer. 2. On se vrátil domů, maminka ještě ne.

§21,3 Vazby /cóng... dào.../ a /cóng...qǐ/

YD 67

1. Od osmi do dvanácti mám vyučování. 2.A: Od tohoto týdne do příštího týdne tu nebudu. B: A kdy tu budeš? A: Za dva týdny. 3. Počínaje zítřkem maso bude dražší. 4. Počínaje pozítřím můžeš přijít kterýkoliv den.

§21,3 pokrač. Záložky při určení času

YD 68

1. V tomto měsíci je pouze jedna sobota pracovním dnem. 2. Tento týden už jsem byl dvakrát v kině.

§21,4 Jména se záložkami v přívlastku

YD 69

1. Ty knihy v knihovně nejsou všechny moje, některé patří mému staršímu bratrovi. 2. Staré noviny pod stolem jsou všechno čínské noviny, české noviny jsou pod skříní. 3. V malé lahvi je sezamový olej, ve velké lahvi je podzemnicový olej. 4.A: Kam se poděly všechny židle od stolu? B: Všechny jsou na dvoře.

§22,3 Modifikátory /lai/, /qu/

YD 70

1.A: Kdy se vrátíš z Pekingu? B: Napřesrok. 2. Běž napřed, já se vrátím až potom. 3. Už je pozdě (dosl. Je tak pozdě), vraťme se. 4. Přines svůj sešit, já se na něj podívám. 5. Odnes to, už jsem si to prohlédl. 6. Odnes ty věci, je to příliš drahé, já to nechci. 7. Děti přiběhly pro peníze a běžely si koupit zlaté rybky. 8.A: Pojď nahoru, já dolů nepůjdu. B: Pojď ty dolů, já nahoru nepůjdu. 9. Vstal, řekl několik slov a zase usedl. 10.A: V kolik hodin vstáváš každý den ráno? B: V šest. 11. Vstaň, neplač! 12. To jsou příliš malé dveře, jsou málo pohodlné, když se jimi vchází i vychází. 13. Prosím, vstupte, jste našimi hosty. 14. A: Mohu vstoupit? B: Můžeš, uvnitř nikdo není. 15.A: Je pan učitel Čang doma? B: Není, šel ven. A: Kdy se vrátí? B: Večer v sedm. 16. Dědeček nechce bydlet nahoře v poschodí; říká, že už je starý a těžko se mu chodí nahoru a dolů. 17.A: Pojď si pro to sám. B: Dobrá, hned tam jdu. 18. Pojď sem, musím s tebou mluvit. 19. Pojď sem, já se (na to, na tebe apod.) podívám. 20. Běž se zeptat, kde je pošta. 21. Nemocní jeden za druhým vycházejí a vcházejí. 22.A: Proč nejdeš dovnitř? B: Nechce se mi tam, je tam moc lidí.

§22,3 pozn.I Použití modifikátoru /lai/, podruhé /qu/

YD 71

1. Chodí venku přede dveřmi sem a tam, nečeká na tebe? 2. Děti pobíhají v parku sem a tam a vesele si hrají. 3. Prohlíží si to ze všech stran a přece se mu to nelíbí a nechce si to koupit. 4. Chvilí jsem uvažoval a nakonec jsem si to přece koupil.

YD 72

§22,3 Pozn.II Modifikátory /lai/, /qu/ i pro děje se opakující

1. Vždy vstupují těmito dveřmi, ne tamtěmi. 2.A: V kolik hodin vstáváš každý den? B: V šest.

§22,4 Vložení předmětu mezi sloveso a modifikátor YD 73

- a/1. Mám mnoho románů, vezmi si jich několik. 2. Přines dětem několik jablek. 3. Zavolej mi taxík.
- b/1. Běž domů, zde nemáš co pohledávat. 2.A: Dnes je pátek, kam půjdeš; půjdeš na kolej nebo pojeděš domů? B: Nebudu se vracet na kolej, pojedu domů. 3.A: Dnes se nebude vracet domů? B: Ne, říkal, že přespí u pana Čanga. 4. Zde není, šel nahoru. 5. Pivo je dole; chceš-li se napít, tak si běž pro ně dolů.

§22,5 Směrové modifikátory dvojslabičné YD 74

- a/1. Nestůjme tady, sedněme si a popovídejme si. 2. Nestůj, sedni si. 3. Podívám se na to (případně:přečtu si to) a přinesu ti to zpět. 4.A: Přinesu ti to nazpět pozítří, stačí to? B: Dobrá. 5. Můžeš si to (zase) odnést, já to už mám. 6.A: Toto je tvoje, odnes si to! B: Já jdu dnes do kina, mohu si to odnést zítra? A: Dobrá. 7. Je to moc vysoko, sundej mi to. 8. Babička je dole a chce číst noviny, zanes jí brýle. 9. Přines mi z pokoje židli. 10. Všechny židle vynes ven. 11. Všechny židle mi sem ze dvora přines dovnitř. 12. Všechny židle mi odsud ze dvora zanes dovnitř. 13. Tam přichází nějaký člověk, můžeme se ho zeptat. 14. Tam je nějaký Asijec, běž se ho zeptat, zda je Číňan. 15. Jakmile jsem vstoupil do dveří, pes hned přiběhl vrtě ocasem. 16. Prodávají tam banány, lidé se tam všichni běží postavit do fronty. 17. Právě tuďy proběhlo několik dětí. 18. Právě vstoupil dovnitř a hned zase vyšel ven, nevím proč.

- b/1. Do banky přichází a vychází každý den mnoho lidí. 2. Učitel chodí ve třídě sem a tam a cvičí s námi konverzací (2. var.: a klade nám otázky). 3. Chlapci za budovou běhají sem a tam a kopou do míče. 4. Výtah je již tři dny polámaný a my všichni musíme běhat (po schodech) nahoru a dolů, je to strašná otrava.

§22,6 Vložení předmětu mezi složky dvojslab. modifikátoru YD 75

- a/1.A: Můžeš mi, prosím, sundat tamten slovník? B: Počkej chvíli, nejprve zanesu dolů babičce brýle. 2. Počkej, vyndám si pero. 3. Až maminka přijde z nákupu a přinese věci na přípravu "cchaj" (zeleninu, maso apod., tj. věci, jež netvoří přílohu), bude hned vařit. 4. Vezmi a zanes dědečkovi židli (rozuměj: ně-

kam ven). 5. Zanes nahoru nemocnému sklenici čaje. 6. Běž koupit a přinést mamince nějaké květiny, má dnes narozeniny.

- b/1. Vyběhl ven ze vrat. 2. Pes vyběhl ze dvora (rozuměj: mluvčí je venku mimo dvůr). 3.A: A co děti? B: Všechny vyběhly po schodech nahoru. 4. Jakmile jsem zavolal "zmrzlina", děti sem hned všechny přiběhly po schodech nahoru. 5. Odešel do buddhistického kláštera. 6. Nenech psa vyběhnout z domu. 7. Jakže? Z nosu se (rozuměj: mu, ti, vám atd.) spustila krev? 8. Už dávno nic nejezdilo a tak se teprve velmi pozdě vrátil domů.

§22,7 Směrové modifikátory jiné než /lei/, /qu/ YD 76

- a/1. Sundej si brýle a oři si je. 2. Právě teď vyšel z kanceláře, ale nevím, kam šel. 3. Právě vstoupil do kina, ale hned zase vyšel; pročpak asi? 4. Když přišli hosté, proč jsi vyběhl nahoru a nejdeš dolů?
- b/1. Každý den do poštovního úřadu vchází a opět vychází mnoho set lidí. 2. Pokazil se výtah; je vskutku strašně únavné běhat (šplhat se) každý den nahoru a dolů. 3. Nech (dosl. polož) ten slovník zde, vždyť je to otrava jej stále dávat nahoru a sundávat.

————— Předpone /ví/

YD 77

- a/1. Před pěti týdny k nám sem přišel nový učitel příjmením Tung. 2. Před dvěma lety odjel do Šanghaje a teď tam stále ještě je. 3. Poté, co se oženil, už sem tak často nechodí. 4. Po dvou letech se vrátil z Leningradu. 5. Nemohu si koupit šaty, které stojí více než dva tisíce korun, to je moc peněz (dosl. to je příliš drahé). 6. Lidem, kteří dnes přišli, je všem méně než třicetpět let, nikomu není nad třicetpět. 7. Během dvou měsíců jsem obdržel tři dopisy. 8. Během tří dnů určitě přijde. 9. Kromě maminky jsou u nás všichni doma. 10. Kromě masa co chceš ještě kupovat?
- b/1. Dříve se učil japonsky a teď se začal učit i čínsky. 2. Dříve pivo nepil, ale teď je má velmi rád. 3. V budoucnu tak nemluv, on to nerač poslouchá. 4. Příště si jeho slovník nepůjčuj, on by to mohl nelibě nést. 5. O tom, co bylo, se už nezmiňuj, myslí na to, co bude. 6. Mládež dříve měla ještě nějaké ideály, ale budoucí mládež?

1. To naproti je pošta, nikoliv banka. 2. Nahoře je místnost dětí, my bydlíme dole. 3. Pozor, před námi (dosl. vpředu) je železnice! 4. To vlevo je tvoje, ne to napravo.

Otázková slova ve funkci zdůrazněné obecnosti

ve vazbě s příslovcem dǒu/yě

a/1. Každý o tom ví. 2. Každý to má, jenom já ne. 3. O této věci není třeba mluvit, každý o tom ví. 4. Mám rád každého. 5. Odvážím se jít ke komukoliv. 6. Mohu se vsadit s kýmkoliv. 7.A: Lze použít číkoliv pero? B: Ne, jeho ne. 8. Tento člověk je ochoten vzít peníze od kohokoliv. 9. Tu knihu můžeš dát komukoliv. 10.A: Mohu mluvit s kýmkoliv? B: Podle libosti.

1a. O této věci nikdo nic neví, jenom my dva o tom víme. 2a. Nikdo to nemá, jen já. 3a. Toto je poslední výtisk, vůbec nikomu ho nedávaj. 4a. Vůbec s nikým o tom nemluv.

b/1.A: Který chceš druh? B: Kterýkoliv. 2.A: Co chceš? B: Cokoliv. 3. Mohu jíst i pít cokoliv. 4. Takoví lidé dovedou z čehokoliv vytvořit důvod (záminku).

1a. Nyní on nemůže vůbec nic jíst, může jen pít. 2a.A: Co mu dáš? B: Nic mu nedám.

c/1. Přišel každý, jen ty jsi nepřišel. 2. Je možno jet kterýmkoliv dopravním prostředkem. 3. Rád pije a je schopen pít jakýkoliv alkohol. 4. Zde je jakýkoliv dopravní prostředek k dispozici: tramvaj, autobus, metro; je možno jet čímkoliv, je to nejvýš pohodlné. 5.A: Mohu mluvit s kterýmkoliv člověkem? B1. Podle libosti. B2. Ovšemže nemůžeš. 6.A: Můžeš přijít kdykoliv? B1: Kdykoliv. B2: Mohu. 7. Studenti mohou vycházet kdykoliv od šesti ráno do šesti večer. 8.A: Lístek na vlak je možno koupit kdykoliv? B: Ano, i v noci.

1a. Přišel jsi pozdě, už tu vůbec nikdo není. 2a. Vůbec nikomu to neříkej. 3a. Už nemůžeš jet vůbec žádným dopravním prostředkem; už je po půlnoci a nic nejezdí. 4a. Nemůže pít žádný alkohol. 5a. Zde není žádná tramvaj, je možno jet pouze metrem. 6a.A: Ty vůbec nikdy nemůžeš přijít? B: Nikdy. 7a. Žádný stu-

dent večer po desáté vůbec nemůže vycházet. 8a.A:V této nemocnici vůbec nikdy nelze navštěvovat nemocné? B: Přesně tak, nikdy. d/1. A: Mohu tam jít kterýkoliv den? B: Kterýkoliv den ,podle libosti. 2.A: Ty opravdu každý rok slavíš narozeniny doma? B: Každý rok je trávím doma. 3.A: Do které restaurace se půjdeme najíst? B: Do kterékoliv. 4. Viděl jsem opravdu všechny filmy letošního Týdne čínského filmu. 5.A: Je možno vyjít kterýmkoliv dveřmi? B: Kterýmkoliv.

1a.A: Ty vůbec žádný den nemůžeš vycházet? B: Žádný. 2a.A: Ty ani jeden rok netrávíš vánoce doma? B: Přesně tak, ani jeden rok nemohu trávit vánoce doma. 3a. Do vůbec žádné restaurace nepůjdeme, budeme jíst u mne. 4a. O letošním Týdnu čínského filmu jsem neviděl vůbec žádný film. 5a. Z vůbec žádných dveří nelze vycházet? B: Z vůbec žádných.

e/1.A: Tato rostlina se u vás vyskytuje všude? B: Všude. 2. Takoví šašci jsou všude.

1a. Tato rostlina se u nás vůbec nikde nevyskytuje. 2a. Proč aspiranti nemohou vůbec nikam cestovat?

f/1. Řekl, že se bude moci vrátit až za pět let; ona řekla, že na něho bude čekat jakkoliv dlouho (dosl. jakkoliv mnoho let). 2.A: Kolik chceš lahví piva? B: Jakkoliv mnoho. 3.A: Kolik chceš pisátek? B: Jakkoliv mnoho. 4.A: Kolik může přijít mých přátel? B: Jakkoliv mnoho.

1a. Říkal, že si to chce půjčit na jediný den; já jsem mu řekl, že to nejde ani na jeden, ani na dva, ani jakkoli více dní.

2a.A: Chtěl bych jen pět, je to možné? B: Ani pět, ani více.

3a.Mohu si na zítra večer pozvat dva přátele? B: Ani jednoho, maminka je nemocná.

g/1. Může se to psát takto i onak, vůbec jakkoliv. 2. Tato ryba je chutná, ať se upraví jakkoliv.

1a. Když to není správně psát tak, může se to napsat takto? B: Takto to také nejde, ať to napíšeš jakkoliv, je to vždycky špatné; ty to neumíš, ať to napíše on! 2a. Tuto rybu nemám rád, ať se upraví jakkoliv.

h/1. Jakkoliv malá místnost, on se spokojí s každou (dosl. chce každou), jen když je tam možno bydlet. 2. Ať je to jakkoliv drahé, on to koupí, jen když je to k sehnání.

1a. Nekoupím si to, byť by to bylo sebelacinější: nelíbí se mi to. 2a. Stačí, že jsem to řekl já: byť by to bylo sebe-správnější, on neposlechne. 3a. Ať bude jakkoliv pozdě, na tom nezáleží, hlavně že přijdeš dnes.

i/1.A: Toto je velmi dobré, jen je to drahé. B: Stačí, že je to dobré, ať to stojí jakkoliv mnoho peněz, já to беру. 2. Ať toho s ním namluvíš kolik chceš (jakkoliv mnoho), je to vše nadarmo, on je mimořádně těžkopádný. 3. Nepůjdu tam, i kdybys mně dával nevím kolik peněz.

§ 23,1 Vyjádření minulého času kontextem YD 80

1. Dříve byl dělníkem, teď je to kádr. 2. Před dvěma lety se moc chtěl jet podívat do Číny, teď však již nemá zájem. 3. Když jsem byl malý, myslel jsem si, že naše dveře byly velmi veliké; když se podívám nyní, tak vůbec veliké nejsou. 4. Předevčírem říkal, že přijde, dnes zase říká, že nepřijde.

§ 23,1 pokrač. Slovesná přípona /go/ YD 81

a/1. Sen červeného domu jsem četl už dávno. 2. On se neučil čínsky, ale japonsky. 3. Na vysoké škole se čínsky neučila, ale čínsky mluvit umí. 4. Můj přítel nikdy v Číně nebyl, ale má Čínu velmi rád.

b/1. Dříve jsem bydlel v Pekingu a pečenou kachnu jsem jedl mnohokrát. 2.A: Na Dlouhé zdi jsem byl už mnohokrát, byl jsi tam i ty? B: Byl, ale já jen jednou.

§ 23,2 Slovesná přípona /le/ I YD 82

a/1. Včera jsem viděl čínský film, byl moc pěkný. 2. Vloni se vdala a letos už má syna. 3. Teprve dnes jsem odeslal dopis, který jsem mu napsal před dvěma dny. (dosl. Před dvěma dny jsem mu napsal dopis, teprve dnes jsem jej odeslal.)

b/1. Koupila jsem Siao-si panenku. 2. Učitel napsal na tabuli jednu větu. 3. Zpívala jsem jim čínskou písničku, oni mně zpívali českou písničku. 4. (Mladší) sestra zatančila český tanec.

c/1. Bydlel v Pekingu půldruhého roku. 2. Moje manželka se učí česky teprve měsíc, ještě neumí mluvit. 3. Dva dny maloval pokoj, je velmi unaven. 4. Učitel a žáci chvíli čekali na tramvaj, čekali asi deset minut a tramvaj přijela. 5. Mluvil jsem půl dne a on tomu stále nerozuměl.

d/1. Babička si koupila lístek, nastoupila do vozu a odjela. 2. (Mladší) bratr se najedl a odešel z domu. 3. Pan učitel Bai tu byl, ale hned zase odešel.

e/1. Mladší bratr se nají a hned půjde. 2. Nastupuj do vleku (autobusu atd.), až si koupíš lístek. 3. Můžeš nastoupit teprve, až si koupíš lístek.

§ 23,2 pozn. Slovesná přípona /le/ II YD 83

a/1. Učitel je při vyučování nespomínal, protože si vzadu stále povídali. 2.A: Co jsi dělal včera večer? B: Spal.

b/1. Co sis to zapisoval do svého notýsku? 2. Tatínek a maminka si vyměnili pár slov, nevím co si povídali. 3. V neděli jsem vůbec nikde nebyl a celý den jsem prospal.

§ 23,3 Větná částice /le/ YD 84

1. Včera ráno sněžilo a dnes ráno zase. 2. Auto jsem již dal pojistit. 3. Nebojím se ho, už jsem se pojistil. 4. Já už nemohu, jezte vy. 5. Já už nemohu, běžte tam vy. 6. Já už nemohu, udělejte to vy.

§ 23,3 pozn. Slovesná přípona /le/ po slovese /võu/ YD 85

1. Až budeme mít peníze, pojedeme do Číny. 2. Čestí studenti nyní už mají příležitost a možnost jet do Číny. 3. Když už teď máme v domě výtah, máme všichni radost.

§ 23,4a /le/ na konci věty (slovesná přípona) YD 86

1. Mluv, až to dopovím. 2. Až si to koupí (starší) sestra, budu používat její. 3. Siao-si přišla a zase odešla. 4. Žáci odešli a učitel po nich (dosl. potom také odešel).

§23,4b /le/ na konci věty (větná částice)

YD 87

a/1. Naše dcerka už je slečnou. 2. Tento lékař evropské medicíny se nyní stal i lékařem čínské medicíny. (Tento lékař pěstuje evropskou a nyní i čínskou medicínu.) 3. Dříve tu nebylo nic a nyní je tu spousta květů i stromů.

b/1.A: Dovedou už tvoji žáci mluvit čínsky? B: Někteří už ano. 2. Je už po vyučování, můžete jít. 3. Když se učí touto metodou, všichni se hned učí rádi. 4. Ještě měsíc a melouny už budou k jídlu. 5. Rýže je zralá, může se už žnout.

c/1. Je příliš pozdě, on už asi nepřijde. 2.A: Jen jezte! B: Dobrá, já tedy už nebudu dělat okolký (já si tedy budu brát). 3. Už neprší, už si můžeš jít hrát ven. 4. On je ještě malý, nenadávej mu.

d/1. Už je pět hodin, práce hned skončí. 2. Dědečkovi už je dvasosmdesát, už nechodí často ven. 3. Už je tomu půl roku, kdy přišel. 4.A: Kolik už je tvému vnoučkovi (rozuměj: synkovi dcery)? B: Dvanáct.

e/1. Rychle jezte, polévka vystydne. 2. Musí se jít včas, když se opozdíme, bude tam moc lidí. 3. Přidej k masu trochu zeleniny a bude to výborné. 4. Vezmeš si lék a jsi zdrav. (Když si člověk vezme lék, uzdraví se., apod.)

§23,4c /le/ na konci věty (přípona i částice zároveň) YD 88

a/1. Je to špatný film (ten film za nic nestojí), mnoho lidí (z promítání) odešlo. 2. Neplač, pláčem nic nespraviš. 3. Ze začátku nechtěl přijít, ale nakonec přece přišel. 4. Ze začátku tam nechtěl jít, ale nakonec tam přece šel.

b/1. Deváté cvičení všichni žáci už zvládli. 2. Polévku si nevezmu (dosl. nebudu pít), budu jíst jídlo. 3. Už nestuduje evropskou medicínu, ale čínskou. 4. Kolo neprodám, budu (na něm) ještě jezdit. 5. Před deseti lety stále ještě tančil, teď už netančí, ale vyučuje tanci.

c/1. Znaky už jsou napaány. 2. Slovníky jsou vyprodány.

§23,4 pozn. Slovesná přípona /le/ a větná částice /le/ ve větách s předmětem u slovesa

YD 89

a/1. Včera jsme my dva viděli dlouhý film. 2. Můj strýček si koupil drahou knihovnu (skříň na knihy) bílé barvy. 3. Běželi dlouhý kus cesty.

b/1. Když v televizi skončí pořad, bratr čte noviny. 2. Když maminka skončí vaření, volá nás k jídlu. 3. Tatínek po jídle pije pivo. 4. Když dotelefonoval, vyšel ven. 5. Jeho syn se oženil a hned se mu narodilo dítě. 6. Zavolal si telefonem taxíka.

c/1. Nic neříkej, já jsem si z něho jen tak vystřelil (udělal legraci). 2. Tatínek spolu se strýcem vypili kolem deseti lahvi piva. 3. Nechal jsem pro vaši třídu dvacet lístků, stačí to?

d/1. Právě jsem si z něho vystřelil (udělal legraci), ty už ho nech na pokoji (dosl. ty už si z něho zase nestřílej). 2. V poledne jsi měl jedno pivo, chceš-li ještě, tak až večer. 3. Už mám česko-čínský slovník, teď potřebuji čínsko-český. 4. V poledne už jsi jedno pivo měl, chceš-li ještě, tak až večer.

e/1.A: Měl jsi kávu? B: Ne, měl jsem čaj. 2. Maminka už uvařila. 3. Jen jezte, já už jsem jedl. 4. Syn mého přítele se již oženil. 5. Už poslal (mladší) sestře telegram do Šanghaje. 6.A: Dám ti sklenici (hrnek) čaje. B: Ne, už jsem čaj měl.

§23,5 Slovesná přípona /le/ u sloves modifikovaných YD 90

a/1. Její tchyně je stále nemocná, už snědla spoustu léků. 2. Moje sestřička už byla během jednoho týdne třikrát v kině. 3. Můj přítel si půjčil peníze na cestu do Číny. 4. Tamto cvičení se budu učit až se naučím toto.

b/1. Půjčím ti ty noviny, až si je přečtu. 2. Až napíšu dopis, dáš mi jej na poštu. 3. Budeš si ty šaty moct obléct, až je maminka ušije. 4. Když se studenti naučí čínsky, mají naději, že se dostanou na práci do Číny.

c/1. Můj synek si přivedl malého kamaráda jako hosta. 2. Když se můj přítel ženil, poslal jsem mu dárek.

d/1. Otevřel skříň a vyndal si šaty (dosl. jeden kus šatu). 2. Sundal s police jednu knihu.

e/1. Nic se nedělo a tak jsem odešel domů. 2. Minulý měsíc byl

jednou doma a tento měsíc zase. 3. Spatřil jsem ho, jak vstoupil do kina. 4. Na horách je velká zima a lidé sestoupili dolů. 5. Rozhněván utekl, a vrátil se na kolej.

§23,6 Záporky pro minulost

YD 91

1. Vůbec tě nepomlouval. 2. Nebral jsem žádnou tvou knihu, běž se zeptat jinde. 3. Nevzal jsem si s sebou brýle, nemohu číst noviny. 4.A: Myl sis hlavu? B: Nemyl, ale zmokl jsem. 5. Maminka se rozzlobila, protože jsem ji neposlechl. 6. Nehněval jsem se na tebe, ale na sebe. 7. Byli jsme tam všichni, proč jsi tam nebyl ty? 8. Včera jsme tu byli všichni, proč jsi nepřišel ty? 9. Tenkrát jsi tam nebyl, tentokrát jsi zase nepřišel sem, to je opravdu k nevydržení s tebou. 10. Kdo říkal, že jsem šel nakupovat? Nebyl jsem nakupovat, ale na schůzi. 11. Dnes jsem ho ještě neviděl, asi nepřišel do práce.

b/1. Tenkrát jsme nepoužívali ruble, ale americké dolary. 2. Maminka dříve nebyla učitelkou, ale lékařkou. 3. Včera jsem byl za tebou, ale ty jsi nebyl doma; kde jsi byl? 4. Když sem přišel, vůbec nic neměl; nemohl jsem mu neprokázat pomoc. 5. Včera se nechtěl přiznat, že nemá peníze; dnes si přišel vypůjčit a nezbylo mu, než to říct.

c/1. Dříve se tu alkohol neprodával, prodával se tu jen čaj; teď se tu prodává všechno. 2. Dříve můj přítel čínské jídlo nejedl, teď je ale má moc rád. 3. (Dříve on) podobné věci nikdy nedělal; teď je schopen udělat všechno.

d/1. Náš český učitel ještě nikdy nepil čínské rýžové víno. 2. Nedělával takové věci. 3. Maminka nikdy nic takového nekupovala a neví, kam to má jít koupit.

§23,7 Tázací věty (sloveso v minulosti)

YD 92

a/1.A: Kdo tu byl? B: Můj spolužák. 2.A: Za kým jsi byl? B: Za mým spolužákem. 3.A: Co se pokazilo na autu? B: Brzda. 4.A: Kde se pokazilo auto? B: Na brzdě. 5.A: Jaké jsi měl (dosl. pil) pivo? B: Žádné. B2: Vůbec žádné pivo jsem neměl. 6.A: Který z tvých (mladších) bratří byl v Číně? B: Žádný, byl jsem tam já. 7. Které české filmy koupila Čína? B: Koupila "Bony a klid" a "Božská Ema".

b/1.A: Tvoje maminka již odešla? B1: Ještě ne. B2: Už dávno.

2.A: Máš s sebou brýle? B: Ouvej, nemám, zapomněl jsem je. 3.A: Už ses koupal? B: Ještě ne, ale už jdu. 4.A: Už jsi jedl náš bramborák? B: Ano, je výborný! 5.A: Najedl ses? B: Děkuji, najedl.

c/1.A: Napsal jsi už (mladšímu) bratrovi dopis? B: Napsal s dávno již odeslal. 2.A: Jedl jsi pečenou kachnu, když jsi byl v Číně? B: Bohužel, nejedl. 3.A: Už se vdala tvá (mladší) sestra? B: Už dávno a má již dvě děti. 4.A: Máš už po jídle? B: Ještě ne, a ty? A: Také ještě ne. B: Nuže, pojďme se najíst spolu.

§23,7 pozn. Otázky tvořené pomocí /shì_bu_shì/

YD 93

1.A: Pane učiteli, nejste unaven? B: C, to nic není. 2.A: Studuje v Číně čínskou medicínu? B: Čínskou i evropskou, dohromady tam bude studovat 8 let. 3.A: Nebolí tě hlava? B: Bolí, strašně.

§24,1 Anteponovaný člen blíže určený deiktickým slovem YD 94

a/1. Do tamté restaurace nepůjdeme, tam je příliš drahá. 2.A: Byl jsi už tam v tom parku? B: Ještě ne, to je asi nějaký nový park. 3.A: Viděl jsi ten film? Je vyjimečně dobrý, musíš na něj jít! B: Opravdu? To na něj určitě půjdu.

b/1. Tomuhle já nerozumím. 2. Tato ryba je moc velká, tu já nechci. Já chci tamtu prostřední. 3.A: Toto nechceš (jíst), tamto nechceš (jíst), co si tedy vezmeš? B: Nic a hotovo.

§24,2 Anteponovaný člen (kontrastně zdůrazněn)

YD 95

1. Má rád čaj, kávu ne. 2.A: Kterého ze starších bratří jste pozvali? B: Nejstaršího bratra jsme nepozvali, ale druhého nejstaršího. 3.A: Pozvali jste nejstaršího bratra? B: Nejstaršího bratra jsme nepozvali, pozvali jsme druhého nejstaršího bratra. 4. Rýžové víno se mi nepodařilo sehnat, pálenky jsem koupil jednu láhev. 5. Rýžové víno se mi nepodařilo sehnat a tak jsem koupil láhev pálenky. 6. Lodí nepojedu, musím letět letadlem, ne-

mám tolik času. 7.A: Máte švestky? B: Švestky nemáme, máme hrušně. 8.A: Máte švestky? B: Švestky máme, hrušně nemáme. 9.A: Máte tři hrušně? B: Nemáme, máme jen jednu.

§24,3 Anteponovaný člen (sloveso věty je modifikováno nebo je opatřeno nepřímým předmětem)

YD 96

- a/1. Nepřijel jsem svým autem, ale dceřiným. Moje se polámalo.
2. Nevzal jsem si svůj slovník, zapomněl jsem jej doma. Můžeš mi půjčit (svůj), abych se podíval? 3. Takovéhohle člověka jsem ještě nikdy neviděl, to je dnes poprvé.
b/1. Peníze, které včera přišly bratrovi, jsem mu již odevzdal.
2. Ten slovník, který jsem si od něho půjčil, (mu) už moje (mladší) sestra za mne vrátila. 3. Včerejší noviny už mně předali. 4. Je nemocen; pokud jde o jeho plat, nezbyvá, než abychom někoho poslali, aby mu jej zanesl.

§24,4 Anteponovaný člen a podmět

YD 97

1. Ty dopisy jsem už všechny napsal. 1a. Ty dopisy už jsou všechny napsány. 2. Těch několik knih už jsem všechny přečetl. 2a. Těch několik knih už jsou všechny přečteny. 3. Ty dvě lekce jsem se už naučil. 3a. Ty dvě lekce už jsou (už máme) zvládnuté.

§25 Slovesa výsledkově modifikovaná

YD 98

1. Jakmile jsme uslyšeli, že někdo přišel, tak jsme hned odešli.
1a. Už jsou tomu dva týdny, co jsem ho neviděl; je vůbec v Praze? B: Také jsem ho už neviděl víc než deset dní; nevím, kde je.
1b. Až ho uvidíš, tak ho pozdravuj.
2.A: Už ti udělali ty šaty? B: Ještě ne, až za týden. 2a.A: Už jsi jedl? B: Jedl. A: Když jsi jedl, tak pojďme. 2b.A: Už jste se domluvili? B: Ano, setkáme se zítra ráno v osm.
3. Řekni to jasně: jak to vlastně chceš? 3a.A: Slyšel a rozuměl jsi dobře? B: Ne příliš, pověz to ještě jednou.
4. Dcera se nevrátila, celou noc jsem nespala (dosl. neusnula).
4a.A: Chytil oheň v kamnech? B: Chytil. 4b.A: Našel jsi to? B: Ještě ne. 4c.A: Co peněženka? našel jsi ji již? B: Našel, našel.

5. Odstavte stůl a židle, budeme tančit! 5a. Otevřeme okno, ano?
6. Pevně to drž, ať to nespadne. 6a. Chyťte! É, jak to, žeš to zase nechtyl?

7. Utři čistě stůl! 7a. Nejraději všechno pěkně snězte.

8.A: Všichni slyšeli dobře? B: Všichni jsme dobře slyšeli.

8a. Řekni to jasně; o kom mluvíš?

9. Promiňte, udělal jsem chybu. 9a. Velmi se podobá mé (starší) sestře, ale není to moje sestra, já jsem se spletl.

10. Když tomu nerozumíš, tak do toho nevrtej, abys nakonec televizi nepokazil. 10a. Pokazil si žaludek a musí jít k doktorovi.

11.A: Ještě si vezmi trochu! B: Ne, už jsem se najedl, už nechci. 11a.A: Najedl ses? B: Děkuji, mám dost, už mám dost.

§25,3 Modifikátor /wán/

YD 99

1. Pojedli jsme, chvíli si odpočinem a můžeme jít. 2. Jak to napíšeš, tak to hned odešli. 3. Dnes to musíš dodělat, zítra by už bylo pozdě. 4. Umyji nádobí a pak si sednem a vypijem čaj.

§26,1 Sloveso /gěi/ "dát" se dvěma předměty

YD 100

1. Dej řidiči peníze, ať může odejít. 2. Když jsi dal hostu pivo, pije? 3. Pekingská univerzita věnovala naší škole mnoho knih. 4. Já ti poskytnu tuto výhodu, co mi poskytneš ty? 5. Dal jsem mu deset korun a on mi dal dva sešity.

§26,2 Nepřímý předmět uveden prepozičním nebo postpozičním slovesem /gěi/

YD 101

- a/1. Starší sestra mně koupila čínsko-český slovník. 2. Mně také nalej šálek čaje. 3.A: Už jsi připravila jídlo pro děti? B: Ještě ne. 4. Československo vybudovalo pro Čínu nemálo elektráren. 5. Maminka sestřičce ušila sukni.
b/1. Nikdo mu nepůjčil žádné peníze; půjčme mu my. 2. Její manžel jí daroval překrásný náramek. 3. Ouvej, zapomněl jsem mu to vrátit, to je trapné.

d/1. Podej mi cukr. 2. Prosím, předej tento lístek na vlak panu učiteli Wangovi; děkuji. 3. Rozešli tyto noviny našim spolužákům.

e/1. Tu máš cukr, chceš citron? 2. Ten lístek na vlak jsem už odevzdal panu učiteli Wangovi, že děkuje. 3. Zanes ten hrnek babičce, je v horním poschodí.

g/1. Zítra má narozeniny, záci by mu chtěli věnovat nějaké dárky a ptají se mne, co by se tak hodilo (dosl. co by bylo dobré koupit). 2. Zítra ke mně přijdou moji přátelé, chci pro ně připravit několik čínských jídel.

§27. Podmět a postverbální člen existence YD 102

a/1. Přijela delegace, kdo je půjde uvítat? 2. Včera večer ještě přšelo a dnes ráno již vyšlo slunce. 3. Babiččiny brýle se ztratily, co budeme dělat? 4. Ideály se mu ztratily i láska, nemá chuť více žít.

b/1. Přijela jedna čínská delegace, budu jim tlumočit. 2. Ztratily se mi brýle, co budu dělat? 3. Není už ideálů ani lásky, jak mám žít, jaký smysl má život? 4. Právě přestalo přšet a vysvitlo slunce.

c/1. Prý přijedou dva čínští studenti studovat hru na varhany. 2. Někaké dvě banky udělaly bankrot. 3. Prý spadlo nějaké letadlo; víš, kterého státu to bylo letadlo? 4. Mezi těmito vázami jsou dvě čínské.

d/1.A: Kolik zbylo peněz? B: Nezbyl ani halíř, všechny se utratily. 2.A: Chybí ti tu jeden znak. B: Kde? Jaký znak chybí? 3.A: Máš tu jeden znak navíc. B: Kde? Jaký znak je navíc?

Atónický modifikátor /jian/ YD 103

1.A: Viděl jsi někdy takovou věc? B: Nikdy. 1a.A: Koho jsi právě spatřil? B: Nikoho, teď jsem spatřil právě jen tebe. 2.A: Slyšel jsi něco? Nezvonił někdo? B: Já jsem neslyšel nic. 2a.A: Slyšel jsi někdy takovou věc? B: Nikdy. 3.A: Určitě se navoněla (dosl. rozprašovala voňavku), cítíš to? B: Ovšemže cítím, vždyť to tu tak voní! 3a.A: Cítím nějaký smrad, ůichni si, že ano?! B:..., ano, také to cítím, opravdu to(tu)smrdí. 3b: Vycítil, že něco není v pořádku a víc už nic neřikal.

Cv.8, cvič. Kakuminální výslovnost slabik I YD 104

1. Cloupej slupku, než to budeš jíst. 2. Mám jablko oloupat? 3. Zazpíval krátký popěvek. 4. Na okně je spousta kapek vody. 5.A: Kudy mohu projít? B: Tamtudy. 6. Dříve byly v Československu i vozíky taženy psy; v Číně nic takového není, jsou tu jen vozíky tlačené rukama. 7. Věc se vyřídila a já jsem odešel. 8. Kdyby něco bylo, tak zavolej (rozuměj: zatelefonuj!) 9. Najdi mně nějakou zétku, abych tu láhev mohl upat. 10. Opěračlo té řidle se polámalo. 11. Maminka ušila dítěti malý červený kabátek. 12.A: Co je to za opičku? B: Ubycejná horská opička. 13. Semena vzešla! 14. Kolik je vás sester? B: Tři. 14a. U nás na zahradě máme trojstupňový žebřík, může se prodloužit i zkrátit. 15. Nyní nejprve do stěny zatluč dřevěný špalík a pak teprv tam zatloukej hřebíky. 16. Vyčistí (dosl. vykartáčuj) škvíru nějakou malou štětkou. 17. Teď je moc práce, máme strašně napilno. 18. Nařež chleba na krajíčky. 19. Ta čajová konvice má příliš dlouhou hubičku, to není hezké. 20. To dítě má velmi pěknou pusinku. 21. Doma chovám dva ptáčky a ještě jednoho psa. 22. Dítě si ve dveřích hraje s míčem.

§28,2 "Stupňování" adjektiv YD 105

a/1. Zlato je dražší než stříbro. 2. Letadlo je rychlejší než vlak. 3. Na severu je chladněji než na jihu. 4. Sovětský svaz je větší než Čína, Čína je větší než Indie; o našem Československu se ani není třeba zmiňovat. 5. Což Anna není starší než ty? Říkej jí tedy /jiějie/ (starší sestro).

b/1. Tento druh čaje je o něco lacinější než tamten. 2.S naším šéfem se dá o něco lépe(mluvit) vyjít než s vaším. 3. Starší bratr je o kapánek vyšší než tatínek.

c/1. Pálenka je o dva jüany dražší než rýžové víno. 2. Sestřiny kalhoty jsou o jedno číslo větší než moje.

d/1.A: Kolikrát je dražší letět letadlem než jet vlakem? B: Kčová, určitě tak dvakrát - třikrát. 2. Sovětský svaz je mnoho, mnohokrát větší než Československo. 3. Jich je třikrát tolik než nás, pochopitelně, že to udělají rychleji.

e/1. Letadlo je daleko rychlejší než vlak. 2. Jeho úroveň je daleko vyšší než ostatních. 3. Tento slovník je daleko, daleko lepší než tamten.

§28,2 pozn.I Měrové jméno /bèi/ násobek YD 106

1.A: Což trojnásobek pěti není patnáct? B: Ovšemže je. 2.A: Dvěatě je kolikanásobek deseti? B: No přece dvacetinásobek. 3. Udělám to jen za dvojnásobnou cenu.

§28,2 pozn.II Kvantitativní komplement míry u adjektiv YD 107

a/1. My bydlíme trochu dále než vy. (dosl. Náš domov je trochu vzdálenější než váš.) 2. Tato cesta bude asi o pět kilometrů kratší (dosl. bližší) než tamta. 3. Tento film je o dvacet minut delší než tamten.

b/1. Bydlím trochu dále. (dosl. Můj domov je trochu vzdálenější.) 2. Tato cesta je kratší o pět kilometrů. 3. Tento film je dlouhý dvacet minut.

c/1. Bydlím trochu daleko. 2. Po této cestě je to (daleko) pět kilometrů. 3. Tento film je dlouhý dvacet minut.

§28,3 Příslowce /gèng/, /hàiyao/, /hái-gèng/ u adjektiv YD 108

a/1. Nové auto je ještě dražší. 2. České pivo je ještě lepší. 3. Takovéhle nůžky jsou ještě praktičtější. 4. Což toto není ještě lepší než tamto? 5. Což metro není ještě rychlejší než tramvaj? Jeďte tedy metrem.

b/1. Nové auto je ještě dražší než ojeté (dosl. staré). 2. České pivo je ještě lepší než sovětské. 3. Takovéhle nůžky jsou ještě praktičtější než tamten typ.

c/1. Ojeté auto je drahé, nové je ještě dražší. 2. Sovětské pivo je dobré (dosl. dobré k pití, chutné), české je ještě lepší. 3. Tyhlety nůžky jsou praktické, tamty jsou ještě praktičtější.

§28,4 Menší míra vlastnosti označené adjektivem YD 109

a/1. Japonština není tak těžká jako čínština. 2. Úroveň našich studentů není takové (dosl. není tak dobré) jako vašich. 3.

Výživnost bílého chleba není takové (dosl. není tak bohaté, hojně) jako černého. 4. Kovový není tak dobrý jako dřevěný. 5. Jíst maso není tak zdravé jako jíst zeleninu.

b/1. Sovětské pivo není jako české (tj. nevyrovná se českému). 2. Bydlet v mnohohoposchoďovém domě není jako bydlet ve vilce. 3. Naše televizory se nevyrovnají japonským. 4. Bílý chléb se výživností nevyrovná černému.

§28,5 Příslowce /zui/ YD 110

a/1. Tento druh hroznů je nejlepší. 2. Švýcarské hodinky jsou nejdražší. 3. Dříve byly české boty světoznámé.

b/1. Mezi těmito několika slovníky je tento nejideálnější. 2. Mezi těmito několika lidmi on je nejhlupejší. 3. Úroveň Malé Luo (Malé: tj. dospělé osoby mladší generace) je mezi nimi nejlepší. 4. Starý Š' (Starý: tj. dospělá osoba střední a starší generace) má z celého roku nejraději léto.

§29,1 Příslowcečné určení s /d/ YD 111

a/1. Dcera polehounku otevřela dveře a zlehounka vešla dovnitř. Zeptala jsem se jí: Kde jsi byla? 2. Mluv pomalu a nevzrušuj se (nebuď nervózní). 3. Rychle, rychle pojďte, už jen pět minut a budou začínat. 4. Musíš s ním mluvit po dobrotě, nenadávej mu. 5. Rozhodně je třeba mu pořádně nabít (ho pořádně vypletit).

b/1. S radostí svolil. 2. Mohu ti říci zcela otevřeně (dosl. velmi jasně), že nesouhlasím. 3. Opatrně se vyjádřil, že mu to není jasné (že se v tom nevyzná, že o tom neví, apod.).

§29,1 pozn. Adjektiva ve funkci příslowce YD 112

a/1. Nechtěl jsi poslechnout a tvrdohlavě jsi to chtěl provést; (teď) se podívej, jak to dopadlo. 2. Také to nevíš na sto procent a tak venku neodpovědně nic nevykládej. 3. Dědeček každý den chodí brzy spát a brzy vstává a těší se dobrému zdraví. 4. Každý den brzy odcházím z domu a pozdě se vracím, jsem velmi unaven. 5. Přijď brzy, budeme to moci brzy skončit a ty budeš

moci jít brzy domů (brzy, rozuměj: spíš). 6. Přišel jsi pozdě a proto až do této chvíle nejsi hotov a nezbude, než abys šel pozdě domů. 7. Ne, abys zase na návštěvě (dosl. tam u lidí) široce a nekonečně povídal a rozkládal.

b/1. Starší sestra má obzvlášť ráda literaturu. 2. Řeč se snadno říká, ale skutek těžko provádí. 3. Je možno to zvládnout, jen když se budeš pilně učit; nebudeš-li pilný, nenaučíš se nic. 4. Usilovně se připravuji na zkoušky na vysokou školu. 5. Tento člověk se velmi snadno rozhněvá, dej si při hovoru pozor. 6. Naučit se čínsky možná je, je jen třeba se usilovně a pilně učit.

c/1. Máte vysoký krevní tlak, pijte méně alkoholu, nejlépe vůbec nepijte. 2. Dnes mám narozeniny, všichni se musí pěkně (dosl. víc) napít. 3. Řekl jsem o slovo víc a on se rozhněval. 4. Nemohl byste trochu méně povídat? 5. Je už hodně pozdě, jez trochu méně. 6. Když ti chutná, tak si vem víc, však je ostatně bílý den (rozuměj: je daleko do večera, kdy se před spaním nemá moc jíst).

YD 113

§29,2 Komplement stupně (/chéngdu búyǔ/) a příponou /d/

a/1. Každý den vstává i chodí spát velmi pozdě. 2. Mluvíš velmi rychle a já ti nerozumím, nešlo by to trochu pomaleji? 3. Děláme příliš pomalu, kdy to s takovou budeme schopni dodělat? 4. Jak bych mohl rozumět, když mluvíš tak rychle?! 5. Tohle žertování jste opravdu přehnali. 6. Tvoje kritika je trochu nevhodná. (dosl. Kritizuješ tak, že je to trochu nevhodné.)

b/1. On to přeložil správně, to tvoje (tj.tvůj překlad) není správné. 2. On každý den pozdě vstává i pozdě chodí spát, já vstávám i chodím spát časně. 3. Těchto několik vět musíš číst rychle, ostatní můžeš (číst) pomaleji. 4. Ať dělá cokoli, vše dělá rychle a stále je nespokojen, že ostatní dělají pomalu.

c/1. Ti manželé se hádají, že lidé v sousedství nemají klid.

2. Maluje obrázky tak, že kdokoli je uvidí, všem se líbí.

3. Vyprávěl to tak, že lidé tomu věřili ještě méně.

d/1. Měl velkou radost, když ho posílali do Číny. 2. Tyto západoněmecké rychlovlaky jezdí velmi rychle. 3. Chuť horkého rýžového vína je výborná.

§29,3 "Stupňování" adjektiv a komplement stupně

YD 114

1. Dělá ze všech nejrychleji. (dosl. Dělá rychleji než kdokoli.)
2. Jejich řeč je ze všech nejsladší, ale skutečná fakta? 3. Přišel dříve než všichni ostatní. (Přišel přede všemi ostatními). 4. Tento žák se učí lépe než ostatní. 5. Odvažuji se říci, že bych tu záležitost dokázal zařídit lépe. 6. V tomto směru je mladší sestra šikovnější než starší. 7. Tato budova je projektována ještě lépe než tamta. 8. Tento svetr je upleten ještě lépe než tamten.

Variabilita slovního přízvukování.

YD 115

a/1. Že je Čech, to jsem věděl, nevěděl jsem však, že je čech-američan. 2.A: Víš, zda zítra přijde? B: Nevím, jak to mám vědět, zda přijde či nepřijde? 3.A: Víš, že to ví? B: Nevím, že to ví.

b/1.A: Chceš tam jít hned teď? B: Teď nemám čas. 2. Snědl jsem jedno velké jablko. 2a. Za kolik je libra těchto jablek? 3. Původně tam jít nechtěl, ale potom tam jít musil. 3a. Tak jsem to původně nemyslel. 4. To jsou věci, které na cestě nezbytně potřebuji. 5. Přeji ti trvalého zdraví. 5a. Tuto práci mohou dělat jen lidé, kteří jsou zdraví. 6.A: Čím se zabýváš? B: Hudbou. 6a. Jeho dítě má hudební nadání. 7. Čas je velmi drahocenný. 7a. Neplýtvěj drahocenným časem. 8. Není mnoho času, povím ti jenom stručný obsah. 8a. Toto je tedy asi přibližný obsah.

Člen zřetelové vymežovací

YD 116

1.A: Je to hezký člověk? B: Hezký, nehezký, to není důležité; důležité jsou morální kvality. 2. Její přítel jako člověk je opravdu výborný (prima, fajn, apod.). 3. Přítelkyně mého druhého staršího bratra nijak ničím nevyniká, mamince se vůbec nelíbí. 4. On je ještě mladý a již je vztekly, jak je to možné? 5. Číňané říkají, že Evropané mají velké nosy. 6. Kamerunci z Afriky jsou postavou malí, Malijci velcí. 7. Jak by mohli být zdraví lidé, kteří nejedí zeleninu?

1.A: Jak jezdíš (jakým dopravním prostředkem jezdíš) do práce a z práce? B: Ničím nejzdím, chodím pěšky. 2. Děti si ve dveřích hrají s míčem. 3. Koupil jsem si pár nožiček uzeníny. 4. Uzeninám, které se dělají v měsíci /ləyue/ se říká /ləchánggr/; měsíc /ləyue/ je dvanáctý měsíc lunárního kalendáře. 5. Je třeba vyměnit květináč; kořínky jsou již příliš dlouhé. 6. Je nemocen a lékař mu zakázal kouřit. Ptal se, zda může denně vykouřit aspoň dvě cigarety. Lékař odpověděl, že nesmí ani jednu ani dvě, že nesmí vykouřit ani jeden šluk. 7. Tak silný provaz já nechci, já chci tenký provázek. 7a. Kolik schodů má toto kamenné schodiště dohromady až na vrchol hory? 8. Kup kousek masa, trochu zeleniny a udělej něco dobrého k jídlu. 9.A: Jaká je to sazenice? B: Rajčatová. 10. Tento člověk dělá vše otevřeně a poctivě. 11. V kamnech vyhaslo, není v nich už ani jiskřička. 12. Tatínek synkovi zhotovil malow dřevěnou lodičku. 13. Toto velké vejce má dva žloutky. 14.A: Toto velké vejce má asi dva žloutky. B: Tak je rozbij a podívej se. 15. Toto malé auto (motorové vozítko) má jen tři kola, vejdou se do něho (dosl. mohou uvnitř sedět) jen dva lidé. 16.A: které družstvo postoupilo z prvního kola? B: Československé. 17.A: Co je s tímto tvým kožichem? B: Moli ho sežrali. 18.A: Co žerou ryby? Žerou červy? B: Žerou, ovšemže žerou; existují speciální (rybí) červi pro jejich krmení. 19. Děti si podaly ručičky a kruhem dokola obklopily paní učitelku. 20. Maminka pro panenku vyrobila sukénku a také dcerušce udělala stejnou sukénku. 21. Tato medvědice je maminka tohoto medvíčátka.

§30,2 Vyjádření rozkazu

YD 118

a/1. Rychle jez, už nezbyvá mnoho času. 2. Rychle jez (dosl. pij, rozumí se: polévku) nebo to vystydne. 3. Rychle běž spát, zítra přece musíš do školy. 4. Pojď sem, rychle! 5. Sedni si! 6. Táhní, vypadni! 7. Otevři dveře a zavři okno. 8. Odejdi, odejdi, rychle odejdi. 9. Vstaň! 10. Pojď dovnitř a zavři (za sebou) dveře.

b/1. Podrž to, já nejprve otevřu dveře od auta. 2. Vem si to, když dáváš, tak ber. 3. Pohlídej mi to tady chvíli, já se hned vrátím. 4. Pohlídej dítě (děti)!

§30,3 Větná částice /ba/

YD 119

1. Pojďme, už je pozdě. 2. Zhasni světlo (elektrické)! 3. Hgdej, kdo jsem. 4. Tak mu odpusť a už se nezlob. 5. Sfoukni (zhasni) světlo. 6. Vypij si čaj. 7. Vypni televizi.

§30,4 Záporky /bié/. /búyao/

YD 120

a/1.A: Neodcházej! B: Dobrá, zůstanu tu (dosl. neodéjdu). 2.A: Nikdo ať mu to neříká! B1: Správně, nikdo mu to nesmíme říct. B2: Dobrá, nebudeme mu to říkat. 3.A: Když má někdo projev, ty se raději nesměj. B1: Ano, neměl bych se smát. B2: Dobrá, nebudu se už smát.

b/1.A: Neodcházej. B: Ne, já musím jít. 2.A: Neříkej to! B: Ne, já to řeknu! 3.A: Nedívej se na to. (nebo: Nečti to.) B: Ne, právě se na to podívám (nebo: si to přečtu)!

§31,1 Vyjádření budoucnosti bez formálních ukazatelů

YD 121

1./ Večer já z domu nepůjdu (dosl. večer já nevyjdu), přijď ty! 2. Vráti se v osm hodin, počkej tu na něj. 3. Napřesrok pojedou do Číny a setkáme se tam.

§31,2 Formální ukazatelé budoucnosti /vào/ a /huì/

YD 122

a/1. Za chvíli půjdu do města, můžeš jít se mnou. 2. Dnes je dusno, asi bude pršet. 3.A: Kam půjdeš? B: Dnes nikam, zítra ráno půjdu do knihovny.

b/1. Určitě se opiješ, když budeš pít tolik alkoholu. 2. Až sníš tento lék, určitě ti bude dobře. 3.A: Když ho půjdu poprosit, pomůže mně? B1: Myslím, že určitě. B2: To se neví.

§31,2 pozn.I Záporka /bù/ pro budoucnost

YD 123

a/1. Dnes večer už do města nepůjdu. 2.A: Už je půlnoc a stále žádný déšť. B: I když dnes nepršelo, a i když v noci nebude

pršet, zítra v každém případě bude pršet. 3. Když to (staršímu) bratrovi neřekneš, tak mu to řeknu já. 4. Když si to nekoupíte vy, tak si to koupí oni. 5. Když neodejdeš ty, tak odejdu já.

b/1.A: Když se ho takto zeptám, nerozzhnává se? B: Myslím, že snad ne. 2. Říká, že se určitě nevrátí (nebude moci vrátit) před vánoce. 3. Běž si od něho půjčit, nemůže se stát, že by ti nepůjčil.

§31,2 pozn.II Záporka /bù/ vyjadřuje neochotu YD 124

1. Chtěl jsem (vybízel jsem ho, žádal jsem ho), aby odešel, ale on stále neodcházel. 1a. Chtěl jsem, aby odešel, ale on neodešel. 2. Dlouho jsem se ho vypytoval, ale on to nechtěl říct. 2a. Dlouho jsem se ho vypytoval, ale on to neřekl. 3. Včera jsem chtěl, aby přišel, ale on nechtěl přijít, chtěl by přijít dnes. 3a. Včera jsem chtěl, aby přišel, ale on nepřišel.

§32,1 Modální a fázová slovesa YD 125

a/1. Myslím, že schopen konat tuto práci je, má k tomu schopnosti. 2. Myslím, že má odvahu tohleto dělat. 3. Práci poslíčka já mohu dělat, to mi svěřte. 4. Kdybych se to chtěl učit, určitě bych to zvládl, problém je v tom, že já se to nechci učit. 5. Chci si jít vyřídit pas, ale až zítra, dnes musím jít na přednášky. 6. On dokáže udělat takovou hanebnou věc. 7. Takovou jednoduchou záležitost on dokáže zařídit, není třeba abychom ho tomu učili.

b/1. Nemohu jít spát, musím ještě pracovat. 2. Toto se nesmí, tamto se nesmí, co se smí? 3. On se neodvažuje kritizovat nadřizené. 4. Hanebného on nedokáže nic udělat, já ho znám. 5. Nemá chuť vyřizovat tak složité věci. 6. Na třesně se nesmí pít voda, jinak by mohly být potíže se žaludkem. 7. Nemusíš nic říkat, já rozumím.

c/1.A: Můžeš tam jít? (Budeš moci tam jít?) B: Mohu. 2.A: Odvažuješ se kritizovat svoje nadřizené? B1: Odvažuji, proč ne? B2: Ne, ne, neodvažuji. 3.A: Můžeš se na to zeptat? B: Mohu; koho se však mám zeptat? 4.A: Umíš vařit čínské jídlo? B: Neumím. Ty umíš? A: Také neumím.

d/1. Včera přišel a nadával mně, že jsem mu nepomohl. 2. Byl se zeptat, zdali ho nechají jet do Číny studovat. 3. Maminka šla a koupila rybu, že ji bude dělat "na cukru a octu" (že bude dělat "sleďkokyselou" rybu). 4. Počkej, já tě tam vezmu s sebou. 5. Tuto věc zařídím já.

§32,3 Modální slovesa /néng/ a /kěyi/ YD 126

a/1. Tento student dovede psát dopisy v čínštině, ostatní studenti to ještě nedokážou. 2. Dovede tu věc jasně vyložit? B: Myslím, že ano.

b/1. Budu moci příští týden jít z nemocnice domů? 2.A: Nyní můžeš jít domů. B: Nač bych chočil domů? Vrátím se do školy.

c/1.A: Nemohl bys jet trochu pomaleji? B: Mohl. 2.A: Můžeš jím jít na letišťě naproti? B: Mohu. 3.A: Mohu požádat o (mohu si vzít) týden dovolené? B: To nejde. Nyní máme příliš mnoho práce, nemůžeš odejít.

§33,2-3 Potenciální forma modifikovaných sloves YD 127

a/1. Hledal půl dne (=hodně dlouho) a nemohl nic najít; já jsem šel a hned jsem mu to našel. 2.A: Slyšíš zde zřetelně? (dosl. když zde sedíš, slyšíš zřetelně?) B1: Ne příliš. (Nijak zvlášť.) 3. Vzadu (dosl. když jsem seděl vzadu) jsem neslyšel zřetelně, vpředu již ano. 4.A: Já to hodím, chytej! B: Neházej, já to nechytím (dosl. nebudu schopen chytit). 5. Tento hrnec je příliš těžký, neudržím jej. 6. Za každou cenu chce odejít, ať jej zdržujeme jak chceme (dosl. ať jej jakkoliv zdržujeme), nemůžeme ho zadržet.

b/1. Toto jsem schopen sníst, kdybys mi ale ještě něco dala, tak už bych to sníst nedokázal. 2. Tyto práce během týdne dokončit nejsem schopen, za deset dní to však půjde.

YD 128

§33,4 Rozlišení kladné potenciální formy a komplementu stupně

a/1. Dovedl by to pěkně nakreslit, ale papír není moc dobrý. 2. Kdybych to chtěl udělat dobře, tak bych to určitě dokázal udělat dobře.

b/1. Jeho obrazy jsou pěkně udělány, ale obrazy jeho syna nejsou

valné. 2. Jeho práce je udělána dobře, my se mu nikdo nevyrov-
náme.

YD 129
§33,5 Modifikátory vyskytující se jen v potenciální formě

a/1. Půl sklenice já vypiji (dosl. jsem schopen vypít), celou
však nevypiji (dosl. nejsem schopen vypít). 2.A: Budeš schopen
se příští měsíc vypravit do Pekingu? B: Pokud seženu letenku,
tak ano. 3.A: Jsi schopen konat tuto práci? B: Věru ne.

b/1.A: Má každý na to, aby si koupil video? B1: Samozřejmě že
nemá. B2: Sem tam někdo si to může koupit, my obyčejní lidé
však ne. 2. Máš čisté svědomí před svými rodiči, když takto
jednáš? 3. To není vůbec žádné slušné chování vůči tvému uči-
teli, když takto jednáš. 4. Kdybych jel do Číny, nemohl bych
si dovolit letět letadlem, vlakem by to ještě šlo.

c/1. Když se pojedete autem, tak se to ještě stihne, tramvají se
to už určitě nestihne. 2. Taštičky budou asi za hodinu; jestli
to vydržíš, tak čekej, jestli ne, tak se běž najíst někam ven.
3.A: Se svou tchyní se také nesnášíš? B: Nikoliv, s tchyní se
ještě snesu. 4. S nikým si nerozumí (se neshodne), jen právě
se svým šéfem. 5.A: Sníš (dosl. jsi schopen sníst) dvě misky
nudlů? B: Nejen že sním, ještě to nebude stačit! 6. Když to
uslyšel, tak hněvem ze sebe nemohl vypravit ani slova.

YD 130
§34 Nevyjadřování zájmeného předmětu, pokud nevyjadřuje osobu

1. Když ztratíš něčí věc, tak mu to musíš nahradit. 2. Odpoled-
ní schůze se nekoná, běž mu to říct. 3.A: Zde je ještě jedna
sklenice piva, napij se! B: Kdo by ještě pil vyčichlé pivo?

Jména místa

YD 131

a/1. Jsou nějaké znaky (nějaká písmena) vespod? B: Nejsou tam
žádná písmena, ale dva meče. 2.A: Kdo bydlí nahoře? B: Naši
rodiče. 3. Na mínění svých podřízených, na to on nedbá. 4.
Nalevo jsou švestky, napravo jsou kaštiny, vpředu jsou hrušně.
5.A: Co je to namazáno nahoře, máslo? B: To není máslo, ale
margarin.

b/1. V této vilce záchody jsou nahoře i dole. 2. Kolem divadla
vpravo i vlevo jsou stanoviště taxi. 3. Odtud napravo je pošta,
nalevo je nádraží.

Určování času podle hodin

YD 132

1. Už jsou dvě hodiny, musím jít. 2.A: Kolik je teď hodin?
B: Jsou přesně dvě. 3.A: Už jsou asi dvě! B: Ne, dvě a pět
minut. 4. Již jsou dvě hodiny a deset minut, což ještě nepůj-
deme? 5. Již je více než čtvrt na tři a já jsem ještě nejedl.
6.A: V kolik hodin budeš odcházet? B: Ve dvě hodiny dvacet mi-
nut. 7. Už jsou dvě hodiny a dvacetpět minut, jak to, že tu
ještě není? 8. V půl třetí musíš brát lék, nezapomeň na to!
9. Teprve jsou dvě hodiny třicet, co se vzrušuješ? 10.A: V kol-
ik hodin odjíždí vlak? B: Ve dvě čtyřicet. 11.A: Promiňte,
kolik máte hodin? B: Tři hodiny bez dvaceti minut. (Za dvacet
minut tři.) 12. Od tři čtvrtě na tři do tři čtvrtě na čtyři
dávají v televizi čínský film. 13. Jsou tři čtvrtě na tři,
už to nestihnem. 14.A: Na mých hodinkách je za deset minut
tři; na tvých je kolik? B: Na mých je také za deset minut tři.
15. Vlak by měl přijet ve dvě hodiny padesát; jak se zdá, bude
mít zpoždění. 16.A: Kdy přišel? B: Za pět minut tři, nepřišel
pozdě. 17. Vlak přijíždí do Pekingu ve dvě hodiny padesát pět
minut.

YD 133

§35,1 Přípona /d/ u sloves (pomocné sloveso /shì/ je fakultativní)

1.A: Kdy jsi přišel? B: Včera večer. 2.A: V kterém roce byl po-
staven tento váš dům? B: Už je tomu hezkých pár let. 3.A: Od-
kud jste přišel? B: Z Arménie. 4.A: Kde jsi to sehnal?
B: Ovšemže v zahraničí. 5.A: Jak jsi to udělal? B: To nic,
jen tak. 6. Auto si koupili předloni. 7. Můj bratr skončil
školu vloni, nyní ještě nepracuje. 8.A: Jak jste přijeli? Přes
Moskvu nebo Bukurešť? B: Přijeli jsme přes Frankfurt. 9.A:
Jak jste přišli? B: My jsme přišli pěšky, oni přijeli autem.
10. Potkal jsem ho na letišti. 11.A: Který den (v týdnu) půj-
deš za ním do nemocnice? B: Ve středu.

§35,2 Příslovce /shì/

YD 134

- a/1.A: On je opravdu nemocen? B: Opravdu. 2. On opravdu říkal, že nepřijde, ale to bylo minulý týden, nikoliv tento týden. 3. To není ze skromnosti, já to opravdu nedokážu.
- b/1. On je opravdu hloupý, to my víme už dávno. 2. To opravdu drahé je, ale je to (také) opravdu kvalitní. 3. To, co říkáš, je správné, já s tebou úplně souhlasím. 4. Už je opravdu pozdě, my opravdu musíme jít, nebo nám už nic nepojede. 5. Pít zelený čaj je opravdu daleko zdravější než pít kafe.

§35,2 pozn. Příslovce /shì/ ve význ. sice

YD 135

- a/1. Tvůj názor je sice správný, ale když oni neposlechnou, co potom? 2. Tento lék je sice dobrý, ale kde se dostane koupit? 3. Moje manželka se sice již vrátila, ale již šla spát. 4. On sice alkohol pije rád, ale nesmí jej pít.
- b/1. Tato kniha drahá je, to ano (je sice drahá), ale opravdu má tu hodnotu. 2. On se sice učil čínsky, to ano, ale neumí říct ani slovo. 3.A: Což on neodešel? B: Odešel, to ano, ale hned se zase vrátil. 4. Tu zásadu on chápe, to ano, ale prostě podle toho nejedná.

YD 136

§35,3 Přívlastek s příponou /d/, podstatné jméno zamlčeno

1. Tyto květy jsou z naší zahrady. 2. Tyto obrázky malovala moje dcera. 3. Toto mně řekl on sám. 4. Můj elektrický psací stroj byl zakoupen v Pekingu.

§36,1 Funkce příslovce /jiù/ I

YD 137

- a/1. Já ti tedy tento slovník zatím půjčím, ale potom si musíš koupit svůj (dosl. musíš si [jej] koupit sám). 2. Nyní tedy vyrazíme; vždycky je lepší přijít trochu dříve než přijít pozdě. 3. Prostě běž za ním; když nebude doma, tak se vrátíš.
- b/1. Když chceš, abychom to tak udělali, tak to tak uděláme; bude-li to špatně, odpovědnost bude na tobě. 2. Když chcete taštičky, tak já vám je udělám.
- c/1. Když mně to poroučí udělat, právě to neudělám; kdyby mne

poprosil, tak to by ještě šlo. 2. Opravdu se mi protivil tihle lidé, jejichž řeč jsou jen samá hesla.

§36,1 Funkce příslovce /jiù/ II

YI 138

1. Prosím, posaďte se, já hned přijdu. 2. Řekni mu, že tam hned jdu. 3. Jídlo bude hned hotovo, půjdete až se najíte. 4. Vánoce tu budou co nevidět, nakoupil jsi už dárky? 5. Hned se půjde spát, už nejez.

§36,2 Funkce příslovce /jiù/ III

YD 139

1. Už dávno jsem věděl, že nemá nic kloudného za lubem. (var. že má nějaký "dobrý" skutek za lubem.) 2. Delegace přijela už včera. 3. Už v pěti letech se začal učit hře na klavír.

§36,2 pokrač. Funkce příslovce /jiù/ IV

YD 140

1. Dnes měl pouze jedno jídlo. 2. Viděl jsem ho pouze jedenkrát. 3. Všech devět členů naší rodiny bydlí jen v těchto dvou a půl místnosti. 4.A: Tento pár bot stojí pouhých dvacet korun, je to možné? B: Proč by to nebylo možné?

§36,3 Spojení /jiù shì/

YD 141

- a/1.A: Ten román napsal on? B: Přesně tak, právě on. 2. Metoda, kterou oni používají, to je právě metoda, kterou používáme my. 3. Ty mu jen nadáváš, ale nepomůžeš, to je právě tvaje chyba.
- b/1. Když to chce, tak mu to dej a hotovo. 2. Když ho nemáš rád, tak se s ním nestýkej a hotovo. 3. On je pomatený (duševně chorý); nevěšmej si ho a hotovo.
- c/1. Velmi rád bych se chtěl podívat do Číny, ale nemám valuty. 2. U nás to také můžeme oslavovat, ovšem naše místnosti nejsou prostorné, u nás není dost místa. 3. Koncert byl výborný, pouze ke konci trochu zaprčelo.
- d/1. I kdybys nakoupil staré obrazy, jak tak je nesmíš vyvézt za hranice. 2. Nešel bych tam, i kdyby mne přišel pozvat on sám. 3. I kdyby se vynaložilo nevím kolik peněz, nepodařilo by se ho podplatit.

§37 Přípona /men/

YD 142

1. Děti šly všechny k moři, doma je ticho a klid. 2. Učitel přišel pozdě, studenti již všichni odešli. 3. V onom státě mají vojáci příliš velkou moc. 4. Vojíní nemohou vycházet, jak by chtěli.

Tvoření slov příponami /-wu/, /-vuən/ YD 143

a/1. Na světě je čím dál tím méně zvířat. 2. V botanické zahradě jsou i tropické rostliny. 3. Jaké zboží je naloženo na tom nákladním autě? 4. V této oblasti byly zase objeveny nějaké nerosty. 5. Minerální voda obsahuje mnoho minerálií. 6. On je opravdu osobnost, lid ho má opravdu rád.

b/1. Pracuje v Akademii věd. 2. Dopoledne jsme byli na exkurzi v Národním divadle. 3. V které je (dosl. bydlí, setrvává) nemocnici?

§38,1-3 Slovesný přívlastek s příponou /d/

YD 144

a/1.A: Kdy půjdeš (půjdem spod.) nakupovat potraviny? B: Zítra ráno. 2. Šaty na míru sedí lépe než konfekce. (dosl. Šaty udělané - tj. na míru - jsou ještě vhodnější než koupené venku - tj. v obchodě.) 3. Ztracené věci se našly.

b/1. Vše, co používá, je čínské. 2. Každý může mluvit patnáct minut. (dosl. Doba, kdy každý má projev, je patnáct minut.) 3. Dnes pijeme jasmínový čaj, který jsem dostal od svého čínského přítele. (dosl. Čaj, který dnes pijeme, je jasmínový čaj, který mi daroval můj čínský přítel.) 4. Když byla letos v Praze zřízena restaurace s pekingskou kachnou, chodí tam jíst mnoho lidí. 5. To ojeté (dosl. staré) auto, které si vloni koupil můj (starší) bratr, ještě teď běhá docela výborně. 6. Švestky z těch dvou jejich velkých švestkových stromů jsou letos obzvlášť sladké.

§38,4 Zamlčování podst. jména I

YD 145

a/1. Jídlo a pití jsme už nakoupili, zbývá už koupit jen nějaké kuřivo (dosl. ještě kupme něco ke kouření). 2. Máš něco na čtení na cestu? Kup si nějaký časopis. 3.A: Je Praha hezkár

(dosl. Je Praha "zábavná"?) Je tam něco k vidění? B: Ovšemže je: Vyšehrad, Menší Město (Malá strana) a Staré Město, Hradčany. 4. Všechna jídla jsou k dispozici (můžete mít): vařená, smažená (rozuměj: v hojnosti tuku), v páře vařená i smažená (rozuměj: na málo tuku).

b/1. Kde jsi to vzal? (dosl. Odkud jsi to přinesl?) B: To jsi zapomněl u mne doma. 2.A: Co je to za věc? (dosl. Odkud přišla ta věc?) B: To někdo poslal.

§38,4 pozn. Zamlčování podst. jména

YD 146

a/1. To je v čínštině, ne v angličtině. 2. Toto je moje, svoje si on odnesl. 3. Jsou k dispozici jen žluté, bílé nejsou.

b/1. Tyto dvě ryby jsou příliš malé, ty já nechci, dejte mi tamty dvě (dosl. chci tamty dvě). 2. Chci toto i tamto, chci obojí. 3. Chci těchto několik, tamty já nechci. 4. Tento krajíc chleba je příliš silný, ten já nechci, chci tamten tenký.

§38,5 pozn. Sloveso /vŕu/ - nomin. člen - další sloveso

YD 147

a/1. Jen přijď! Je tu místo (k bydlení) pro tebe. 2. Zde se dobývá uhlí, samozřejmě že je tu uhlí k dispozici (na pálení). 3. Nejezdí sem, není tu pro tebe místo (k bydlení). 4. Zde se dobývá uhlí, což by se tu mohlo uhlí nedostávat (k pálení)?
b/1. Ty máš čas chodit do kina, ale nedostává se ti času napsat mamince dopis, jak si to představuješ? (dosl. jaká je to věc?) 2. Jsou peníze, aby se postavilo luxusní sanatorium, jak to, že nejsou peníze, aby se postavila škola? 3. Nemohu (nemám možnost) ti pomoci.

§39,2 Vazba s prepozičním slovesem /bŕ/

YD 148

a/1. Opravte to auto, zlobí na něm motor (dosl. motor má vadu). 2. Zahod' ten brakový lék. 3. Zabal si svou knihu. 4. Uklid' si svůj pokoj. 5. Zavolej ho sem ke mně. 6. Rychle, rychle ho zavolej zpět. 7. Až to napíšu, komu to mám odevzdat? 8. Když započteme mne i tebe, je to dohromady jen osm lidí.

b/1. Otevři knihu! 2. Přivez auto! (Přijed' s autem!) 3. Uklid' pokoj! 4. Vezmi si lék! (Sněz lék!)

§40,6 Příslovce /zài/. /zhèng/ a výraz /zhèng zài/ YD 157

a/1. Právě píše (mladší) sestře dopis. 2. Maminka dělá večeři.

3. Na nádraží nějaký chlapec prodává večerník. 4. (Právě) se učí čínsky.

b/1. Když vycházel, právě jsem vcházel dovnitř a proto vím, že tu byl (dosl. že sem přišel). 2. Právě jsem dorazil na nástupiště, když vystupoval z vlaku a hned jsem ho spatřil. 3. Nevěděl jsem, jak bych se měl dostat domů, když právě jelo kolem taxi a tak se problém vyřešil.

§40,7 Větná částice /ne/ YD 158

a/1.A: Co děláš? B: Čtu. A: A děti? B: Spí. 2. Právě jsme jedli, když přišel. 3. Dědeček právě jí, neobtěžuj ho. 4. Žáci právě mají vyučování.

b/1. Nemocní ještě nejedli. 2. Právě to počítám, ještě nejsem hotov. 3. Lístek ještě nemám, zítra jej půjdu koupit, to se stihne. 4. Vůz ještě neodjel, rychle nastupuj! 5. Voda ještě nevě, spařuj čaj teprve až bude vařit.

Sloveso /juéde/ YD 159

a/1. Lékař mi dal injekci a teď cítím, jak mi dřevění jazyk. 2. Mluví tak, že ani nepoznáš (dosl. nepocítíš), že to není pravda.

b/1.A: Nejsi unaven? (Necítíš se unaven?) B: Ani ne, ještě to ujde. (dosl. Ještě to ujde, necítím se příliš unaven.) 2. Když půjdeš pomaleji, tak se neunavíš, když půjdeš rychle, tak by ses mohl unavit. 3. Když se denně jí čínské jídlo, tak to není nic zvláštního, je však vzácné jíst evropské jídlo.

§42,1 Určení času I YD 160

a/1. Dnes ani zítra nemám čas, zítra či pozítří však mohu přijít. 2. Tenkrát jsem byl strašně pošetilý a všemu jsem věřil. 3. Především i den předtím přišlo a teprve včera ráno přestalo. 4. Ve čtvrt na šest se vyjde a o půl šesté jsi na místě, je to opravdu blízko. 5. Oni oba letos chtěli jet do Číny, ale nepovedlo se

(jim) to. 6. Chci tam jít dnes, nejlépe, když půjdu hned.

b/1. Děti jedí ráno doma, v poledne ve škole, večer u babičky a pak jdou domů spát. 2. Letos se uvidíme v Praze, naspěsrok v Pekingu. 3. My tři v pondělí, středu a pátek chodíme na vyučování do školy, v úterý a ve čtvrtek chodíme k panu učiteli. 4. Dříve v Pekingu nebylo tolik lidí, dnes je jich tam strašně mnoho. 5. Setkáme se naspěsrok v Pekingu. 6. Minulý měsíc tu bylo strašně horko, tento měsíc ještě víc, bůhví, jak tu bude příští měsíc. 7.A: Jaký je nyní v Pekingu čas? (dosl. Kolik je nyní v Pekingu hodin?) B: Je ráno sedm hodin.

42,2 Určení času II YD 161

a/1. Článek, který chcete, mohu napsat během měsíce. 2. Každý Čech (Čechoslovák) za rok může jet do Maďarska jen dvakrát. 3. Před reformami se rozhodně stavěl proti; poté co se reformy začaly uskutečňovat, už nebyl tak proti. 4. Musíš přicházet jednou za dva dny. 5. Před rokem se tento film nesměl promítat. 6. Před dvěma roky ještě nebyl na světě. b/1. Dříve se učil japonsky, teď se začal učit i čínsky a pak se prý bude učit ještě tibetsky. 2. Dříve bylo kilo tohoto druhu masa za třicet korun, teď je za šedesát.

§42,3 Kvantitativní komplement času I YD 162

1.A: Kolik dní zůstaneš v tomto hotelu? B: Jen jednu noc, počínaje zítřkem budu bydlet u svého přítele. 2. Chci cestovat: v Berlíně hodlám pobýt dva dny, v Budapešti tři dny a v Praze se chci pěkně zabavit týden. 3. V Moskvě jsme se zastavili jen na jednu hodinu a nemohli jsme se (na nic) pořádně podívat. 4. Když se chceš dobře naučit čínsky, je na to potřeba aspoň pěti-šesti let. 5. Ještě to pořádně neumím, potřebuji ještě osm devět dní. (nebo: ...neumíme, potřebujeme...apod.)

§42,3 pozn. Kvantitativní komplement času II YD 163

1. Delegace je tu již týden a celé dny se stále vedou rozhovory, ještě nikde nebyli. 2. Již jsou tomu dva roky, co byla dohoda podepsána.. 3. Již jsou tomu tři roky, co babička zemřela.

YD 149

§39,2 dokonč. Nepoužívání vazby s prepozičním slovesem /bě/

a/1. Nejsem schopen opravit to auto. 2. Otec nemůže zanechat své práce, nemůže cestovat do zahraničí. 3. Dnes tyto práce neskončíme, nezbyvá, než to dodělat zítra. 4. Celou lahev piva nevypiji, pomůžeš mně?

b/1. Tu povídku (ten román), kterou napsal, jsem ještě nečetl, ty ano? 2. Býval dělníkem, teď je kádrem. 3. O tomto problému jsem ještě neuvažoval, zvážím to později.

§39,3 Příslovce před prepoz. slovesy

YD 150

a/1. Když mi nedáš předem peníze, nebudu ti to moci koupit. 2. Nepůjdu domů, dokud to nedodělám. 3. Musil jsem mluvit půl dne, než ten stůl uklidil. 4. Jakmile jsem si o něj řekl, hned mi ten slovník, který jsem si chtěl půjčit, poslal.

b/1. Nestýkám se s ním. 2. Nemluvil jsem s ním o této záležitosti. 3. Já jsem nikdy té dívce nepsal žádný dopis, ona mluví nesmysly. 4. Tatínek ještě žije, nebyl jimi usmrčen. 5. I (starší) sestra řekla (mladšímu) bratrovi, že chceš jet do Číny. 6. Odepsal jsem té dívce teprve včera. 7.A: Odepsal jsi (mladší) sestře? B: Už dávno.

Tvoření slov příponou /tou/

YD 151

1. Já chci dřevěný, ne skleněný. 1a. Ty jsi opravdu nedovtipný (máš dlouhé vedení), to se mluví o tobě, jak to, že to stále ještě nechápeš? 2. Tato cesta je vydlážděná velkými kostkami kamene. 3. Co je to za rybu, jak to, že nemá kosti? 4. Tento člověk nemá vůbec páteř, pro své postavení udělá cokoli. 5. Ty dva nelze nechat pracovat pohromadě, to jsou nepřátelé.

Attributivní slova

YD 152

a/1. To nejsou stříbrné hodinky, ale platinové, je to poznat. 2. Stříbrné náramky jsou laciné, nejsou tak drahé jako zlaté. 3. Letos se narodilo více děvčat než chlapců. 4. Dělnic v této továrně není tolik, kolik je dělníků. 5. Jeho dcera již má přítele a také syn již má přítelkyni.

b/1. Má platinový prsten, ne stříbrný. 2. V delegaci jsou dvě ženy a tři muži.

§40,1-2 Slovesná přípona /zh/ I

YD 153

1. (Starší) bratr při jídle stále čte noviny a maminka na něho stále hubuje. 2. V Číně ještě i dnes je mnoho žen, které chodí večer do kina s dětmi v náručí. 3.A: Kam jela maminka s vozem? B: Nevím, já jsem se právě vrátil. 4. Dva dobří přátelé sedí pospolu, povídají si a při tom popíjejí. 5. Povídat si a přitom popíjet, to je ono (dosl. teprve je zajímavé). 6. Šel, šel a tak minul dvěře. 7. Dědeček se díval, díval na televizi až usnul.

§40,3 Slovesná přípona /zh/ II

YD 154

1. Ať dělá trochu rychleji, přijelo pro něho auto a stojí u dveří. 2. Tatínek rád leží ve vodě ve vaně. 3. Vylezl z vody a leží na (mořské) pláži.

§40,4 Slovesná přípona /zh/ III

YD 155

1.A: Na stěně je (napsáno) několik jakýchsi znaků. B: Jaké jsou to znaky? A: Ani já nevím, je to arabsky. 2. V hrnci se vaří kuře (slepice), za chvíli bude hotové. 3. V ledniče je zmrzlina, chceš? 4.A: Na stole leží tři náramky, jeden je pro tebe, jeden pro maminku a komu by se měl dát ten třetí? (komu dát tamten by bylo dobře?) B: Babičce. 5. V konvici je připraven (dosl. se vylukuje) čaj, budeš pít?

§40,5 Záporka /měi/ u sloves s příponou /zh/

YD 156

a/1. Já nečtu vleže, ale vsedě. 2.A: Neseďm, ale ležím. B: Co je ti? (Co je s tebou?) A: Jsem nemocen. B: Co ti schází? (dosl. Jakou máš nemoc?) A: Nic vážného. 3. Nepijí pivo, ale rýžové víno. 4. Nejím jablko, ale banán.

b/1. Když jsem vstoupil, neležel, ale seděl. 2. Když jsem je spatřil, všichni stáli ve dveřích a bavili se. 3. Když jsme byli na knížeti Igorovi, nebyli jsme na stání, ale všichni jsme měli místa k sezení.

§42,4 Předmět a komplement času

YD 164

a/1. Celý měsíc sháněl součástky k autu a nakonec přece nic nesehnal. 2. Už deset let čekám na byt a dodnes stále ještě nebydlím (jsem byt nedostal). 3. Četl jsem celé dopoledne, aniž bych vyšel ven. 4. Večer jsem četl velmi dlouho do noci (dosl. četl jsem pořádného půldne) a přece jsem nemohl usnout. 5. Tatínek večer, než šel spát, dlouho do noci psal článek. 6. Dlouho jsme se procházeli a pak teprve jsme se vrátili. 7. Několik přátel se v čajovně bavilo celý večer. 8. Půjdeme na chvíli na procházku a zase se vrátíme.

b/1. Čekal jsem na něho dvě hodiny. 2. Hledal tě celé dopoledne, kdes byl? 3. Hleděl jsem na něho dlouhou chvíli, ale on nic nezpозoroval. 4. Běž ho chvíli utěšit (dosl. přemlouvát), ať nepláče.

YD 165

§42,5 Určení času a komplement času ve větách záporných

a/1. Moje dcera dnes nešla do práce, je nemocná. 2. Zítra tam nepůjdu, přijede moje maminka. 3.A: Za rok se to nedá napsat? B: Myslím, že ano. 4. Tento týden to již nestihnem dodělat, až příští týden. 5.A: Což jsi nepřišel minulý týden? B: Kdepak, teprve včera. A: Ó, tak je to! 6. Což neodejdeš teprve příští měsíc? Vždyť je na to ještě čas!

b/1. Přednášel bez přerušování dvě hodiny za sebou, že se mi chtělo z poslouchání už spát. 2. Nezdržel jsem se u něho tak mnoho dní, jen dva dny a hned jsem se vrátil. 3. Nepřednášel ještě ani hodinu, když pravil, že si musí vyjít vykouřit cigaretu. 4. Nebyl jsem tam celý den, byl jsem tam jen kratší půldne. 5. Nechtělo se mi na letišti čekat pět hodin, tak jsem jel do města si je obhlédnout. 6. Nehodlám tam u něho setrvalovat nevim jak dlouho, když mi to nedá, tak dobře, já věru nemám tolik času.

§43,1 Příslovce /vůu/

YD 166

a/1. Předevčírem nepřišel, včera zase nepřišel, co je s ním (co se děje)? 2. Včera studenti nepřišli na přednášky, dnes zase nepřišli; co je, stávkují? 3. Nevím, co dítě snědlo, včera zase mělo průjem. 4. Jak to, že jsi se zase pral?

b/1. Jak to, že jsi tu zas? 2. Jak to, že zase lžeš? 3. Jak to, že se její manžel (jeho manželka) zase rozzlobil(-a)? 4. Nevím, co dítě snědlo, zase má průjem. 5. On zase jí a přitom si čte a nás si nevšímá. 6. Jak se to může dobře naučit, když se učí a zároveň se dívá na televizi? 7. On mluví s lidmi a přitom jí, to je příliš nezdvořilé. 8.A: Zítra nepřijde. B: On zase nepřijde, copak to jde?

c/1. Nač jsi připravil jeden díl i pro něj, on přece zítra nepřijde. 2. Proč kritizuješ jeho, to přece není jeho chyba.

§43,2 Příslovce /zài/ a /hái/

YD 167

a/1. Na tom nezáleží, že pan profesor dnes nemá čas, mohu přijít zítra ještě jednou. 2. Když budeš zase zlobit, tak ti naplácám. 3. Toto je špatné, napiši to ještě jednou. 4. Mohu zítra přijít zas?

b/1. Nevadí, když budu obědvat až o dvou. 2. Obchody už mají zavřeno, budeš si to muset koupit až zítra. 3. Dnes nemám čas, přijdi až zítra. 4. Dnes už to nepůjde, přijdi až zítra. 5. Když si půjdeš kupovat lístek až těsně před začátkem, tak už žádný nedostaneš. 6. Nejprve se podívej, jak se sám chováš a pak pomlouvej jiné.

c/1. Tento alkoholický nápoj je výborný, dej mi ještě sklenici. 2. Tato jablka krásně voní, jsou pěkně velká a opravdu laciná, jedna libra je málo, dejte mi ještě dvě-tři libry. 3. Už jsem tu pobýval tři dny, musím jít; kdybych tu ještě zůstal, byl bych lidem na obtíž. 4. Ještě na to párkrát klepni a hřebík už se nebude viklat.

d/1. Děti ještě nemají po vyučování, ještě jsou ve škole. 2. Ještě nenastoupil a vlak se již rozjel.

e/1. Už je tma, jak to, že děti jsou stále ještě na ulici? 2. Teď již je pět hodin, jak to, že děti stále ještě nemají po škole? 3. (Proč) už rychle nenastoupíš? (stále ještě nenastupuješ?) Vlak už přece hned pojedí! 4. Jestliže zase nesložíš zkoušky na vysokou, budeš muset jít na vojnu. 5. Stále ještě nepiješ? Čaj už hned vychladne! 6. Jestli stále ještě nepůjdeš jíst, tak už nic nezbude.

§43,3 Příslovce /zài/ s předcházející zápornou ve význ. YD 168

více už ne...

- a/1. Poté, co odešel, už sem víckrát nepřišel. 2. Po požití toho léku nemoc už víc nepropukla. 3. Jsou tomu už tři roky, co ho propustili a od té doby už více zákon neporušil.
- b/1. Až si vezmeš ten lék, nemoc se už neobjeví. 2. Poté co ho správně pochopili, přátelé už si ho nyní přestali nevšímat. 3. Když se trochu naučil čínsky, začal si o sobě bůhvíco myslet a už málo chodil do vyučování. 4. Když to nerad posloucháš, nebudu už o tom mluvit. 5. To není dobré (chutné), víckrát si to nekoupím. 6. Když se napiješ tohoto čaje, ospalost tě přejde.
- c/1. Příště už to (dosl. takto) víc nedělej. 2. Nikomu už neublížte. 3. Když jsi nemocen, tak už více nekuř a nepij alkohol.

Tvoření adjektiv předponou /kě-/

YD 169

1. Nemám v lednici nic na pití, chceš-li pít, je tu jen voda z vodovodu. 2. Není zde nic, co by se dalo koupit. 3. Tento ničema je věru nenáviděníhodný, poškodil (zahabil) mnoho lidí. 4. To je opravdu k smíchu (legrační), když děti mluví jako dospělí. 5. Když někdo zakopne a upadne, co je na tom k smíchu? 6. To je věru směšné (opovrženíhodné), když žák začne poučovat učitele.

YD 170

Vyjádření času v hodinách, minutách, vteřinách

- a/1. Každý den ráno vstávám v půl šesté a večer chodím spát až po půl jedenácté. 2. Vlak přijíždí v devět hodin tři minuty.
- b/1.A: Kolik hodin spíš denně? B: Sedm až sedm a půl hodiny. 2. Přišel ve tři a pobyl tu tři hodiny. 3. Uběhl tisíc pět set metrů za čtyři minuty třicetpět vteřin, to není nic zvláštního.

§44,1 Otázková slova

YD 171

1. Mám spoustu zavazadel, kdo mě z vás může doprovodit? 2. Máš hodně zavazadel, bylo by dobře, kdyby tě někdo mohl doprovodit. B: Kdo mne může doprovodit? Mohl bys mne doprovodit ty? 3.A: Kdo mi může pomoci? Mohl bys ty? B: Ano, ano. 4.A: Nebuď nervózní (nevzrušuj se), určitě někoho najdu, kdo ti pomůže.

- B: Koho mně najdeš? A: Nestarej se, v každém případě ti někdo pomůže. 5.A: Kam jdeš? E: Nakupovat. A: Co budeš nakupovat? B: Vánoční stromeček. A: Není ještě brzo? E: Není. 6.A: Co mu chceš koupit jako dárek? Co by se tak asi hodilo? B: Co bys navrhl ty? 7.A: Po práci přijď za mnou, něco ti ukážu. E: Copak mi chceš ukázat? A: To ti předem neřeknu, až přijdeš, sám uvidíš. 8. Zítře je neděle, kam se vypravíme za zábavou? 9. Zítře je neděle, pojďme někam za zábavou, nezůstávejme zase celý den doma! 10.A: Někdy přijď, abychom si oba spolu pěkně popovídali. B: Kdy tedy? A: Řekněme příští měsíc? B: Dobrá, tedy příští měsíc, (ještě) zavoláš? 11.A: Neměl jsem ráno telefon, když jsem tu nebyl? E: Neměl, nikdo netelefonoval (dosl. vůbec žádný telefon nebyl). 12.A: Co bychom dnes měli koupit? B: Podle libosti, co koupíš, to budu jíst. 13. Přijde dnes večer, měli bychom mu připravit k jídlu něco, co má rád. 14.A: Mám nějakou poruchu na televizoru. (Moje televize má nějakou poruchu). B: Některý den se ti na to přijdu podívat. A: Který den? B: Který den, to ještě nevím, já ti zatelefonuji (dosl. čekej můj telefon). 15.A: Říkal, že ještě může dávat hodiny několika žákům (dosl. vyučovat několik žáků). B: Kolik? A: Hádám tak dvěma-třem.

§44,1. pozn. Opekování otázkového slova

YD 172

- a/1. Kdo chce vést řeči, ať je vede, já se v žádném případě pomluv nebojím. 2. Kdo chce přijít, ať přijde; je vítán, kdokoliv přijde.
- b/1. Já jsem mlaný, jím všechno, co je dobré. 2. Vy nyní co chcete říct, to můžete říct, my ale ne. 3. Uděláš cokoliv, cokoliv ti řeknou sbys udělal? Když ti řeknou, abys zabil člověka, tak ho také půjdeš zabít? 4. Když lidé něco říkají, tak to také říkáš, což nemáš svůj vlastní názor? 5. Když něco uvidí, tak si to koupí, stále bezhlavě utrácí peníze.
- c/1. Jaký otec, takový syn. 2. Jaký je člověk, s takovými se stýká přáteli, vrána k vráně sedá. 3. Jaké zboží, taková cena. 4. Mluví takovou nebo takovou řečí, podle toho, s jakým se setká člověkem. 5. Kdy chceš přijít, tehdy přijď.

d/1. Stále se bojí chladna, usedá jen tam, kde svítí slunce.

2. Tento člověk jak mluví, tak i jedná. 3. (S tím) já vůbec nesouhlasím, udělej si to jak chceš!

4. Rozhodně to nevydám, jak budou chtít se mnou naložit, tak ať si se mnou naloží.

e/1. Jez tolik, kolik můžeš, já tě nenutím. 2. Kolikrát přijde, já ho tolikrát přijmu. 3. Neutrácej stále tolik peněz, kolik jich právě máš, je třeba být šetrný. 4. Kolik cvičení se učí, tolik jich umí, je velmi pilný.

f/1. Jakého druhu je člověk, takového druhu má přátele. 2. Kup takový, jaký je praktický.

§44,2-5 Vyjádření neurčitosti YD 173

a/1. Někdo přišel; nevím, kdo to je, běž se podívat. 2. Jdeme špatně, běž se někoho zeptat. 3. Tam je něco temného, nevím co to je. 4. Něco ti ukážu, určitě nevíš, co to je.

5.A: Zítřka to nepůjde, celý den mám nějakou práci, šlo by to pozítří dopoledne? B: Nešlo, pozítří dopoledne mám zas něco já; nuže, jak to uděláme? A: Tak se domluvíme později. 6. Když byla v Berlíně, neměla kde ztrávit noc a tak dřepěla celou noc na nádraží. 7. Najdi nějaké místo, kde bychom si oba mohli pěkně popovídat. 8. Když odjížděl, nechal mně nějakou knihu. 9. Když odcházel, zanechal vzkaz, abychom tuto práci zítřka určitě dokončili.

b/1.A: Zítřka má narozeniny, co mu mám dát jako dárek? B: Kup mu nějakou knihu. 2. Když se kupují lístky do divadla, musí se vystát velká fronta, vezmi si s sebou nějakou knihu. 3. Maminka koupila nějakou rybu, dnes večer budem mít rybu. 4.A: Přinesl nějakou láhev vína, když chceš pít, tak se napij! B: Jaké je to víno? A: Já také nevím.

c/1. Někdo tě hledal. B: Kdo to byl? A: Jak já to mám vědět? 2. A: Dnes dopoledne tu byli za tebou nějakí lidé. B: Co to bylo za lidi? A: Jak já to mám vědět? 3. Některý student se po tobě ptal, chtěl by přijít a setkat se s tebou. 4. Dnes tu bylo mnoho lidí, někteří přišli za tebou. 5. V provinciích Šan-ši a Šen-si jsou některá velmi krásná místa. 6. Obec není zcela normální. 7. Někteří žáci mají vysokou úroveň, jiným to nejde. 8. Není příliš vhodné to dělat tímto způsobem.

9. Je trochu nezdvořilé to říkat tímto způsobem. 10. Jít tudy, to je zacházka. (dosl. Jít tímto způsobem je trochu daleko.) 11. Všichni lidé na světě jsou stejní. 12. Všichni havrani na světě jsou stejně černí.

§44,5 Slovo /dějís/ a výraz /rén,ren/ YD 174

1. Všichni sdílí tento názor. 2. Což ty vůbec nedbáš na mínění ostatních (dosl. mínění všech)? 3. To jsou sobci, dbají jen vlastního prospěchu a o ostatní se nestarají. 4. Je-li možno splnit plán, to záleží na všech.

§45,2-5 Příslovce /dōu/ ve funkci zevšeobecňující pluralitní YD 175

a/1. Od nich (dosl. lidé jejich domova) přišli všichni. 2. Moje nejstarší mladší sestry i druhá mladší sestra už obě byly v Československu. 3. Zářij a říjen jsou vhodné pro turistiku (dosl. jsou vhodnou dobou pro turistiku). 4. Rodiče mne oba povzbuzují (dosl. podporují), abych se učil čínsky. 5. Ideály i naděje se rozplynuly (dosl. se staly bublinou). 6. Téměř všechny pražské děti jely na letní prázdniny k dědečkovi a babičce (dosl. k babičce a dědečkovi z matčiny strany, dědečkovi a babičce z otcovy strany). 7. Který darebák měl všechny tyto ničemné nápady (dával všechny tyto ničemné rady)?

b/1. Četl jsem všechna díla Lao Še-ho. 2. Oba tyto filmy se mi líbí. 3. Navštívil jsem už všechny pražské kostely. 4. Čínští zahraniční studenti, kteří jsou v Praze, už všichni byli v Berlíně v Německu, ve Varšavě v Polsku i v Budapešti v Maďarsku. 5. Byli jste už na zámku v Konopišti a na Karlštejně?

c/1. Všechny tvé knihy ti vrátím. 2. Všechny věci, které jsi chtěl, jsem ti koupil. 3. Žáci všechna nová slovíčka, která se měli naučit, už umí. 4. Sousedovic kuřata nám sezobala všechny květiny, které jsme měli na dvoře.

d/1. Hledal jsem před domem i za domem, nikde to není. 2. Sovětský svaz, Německo i Jugoslavia mají moře, jen my Čechoslováci ne. 3. Byl tu dopoledne i odpoledne. 4. Dnes odpoledne můžeš přijít ve tři hodiny, ve čtyři hodiny, jak chceš (ve tři i ve čtyři hodiny). 5. Pršelo zde předevčirem i předpředevčirem.

6. Jsem tmavší než moje starší i mladší sestry. 7. Snáší se se všemi. (Vychází se všemi.) 8. Tento chlapík si půjčil peníze i od nás i od vás a stále nic nevrací.

YD 176
§45,6 Otázková slova ve funkci zdůrazněné obecnosti, s příslovcem dōu/vě

- a/1. Jakékoliv dílo Lao Še-ho, všechno jsem četl. 2. Jskýkoliv bramborák nebo bramborový knedlík, všechno to mám rád. 3. Ať jde o jakékoliv místo v Pekingu, všechno jsem prošel.
- b/1. O té zásadě ví každý, ale nikdo ji nevysloví. 2. Přišel každý, jenom ty ne.
- c/1. V Československu všude jsou hrady. 2. Dobří i špatní lidé jsou všude. 3.A: Který den si uděláme zábavu? B: Kromě pondělí kdykoliv.
- d/1. Tento člověk se snese (je schopen vyjít) s kýmkoliv. 2. Jeho úroveň převyšuje úroveň kteréhokoliv jiného žáka. 3. Tento můj přítel se ke kterémukoliv kolegovi chová velmi přátelsky.
- e/1.A: Já budu jíst kterékoliv jídlo, jen si vyber. B: Přece jenom vybírej ty. A: Tedy takto: já vyberu dvě, ty vybereš dvě, ano? B: Výborně! 2. Líbí se mi kterékoliv z těch dětí, zejména tamten malý špunt. 3. V botanické zahradě najdeš (dosl. je, existuje) jakýkoliv strom.
- f/1. Ať přijde kdokoliv, každého uvítáme. 2. Ať tam jdu kterýkoliv den, vždy něco má a nemůže mne přijmout. 3.A: Kdy mohu přijít? B: Můžeš přijít, kdykoliv chceš.

YD 177
§45,7 Příslovce dōu/vě ve funkci zdůrazňující

- a/1. Rozumí dokonce starému jazyku (tj. staré čínštině). 2.A: Byl by dokonce ochoten pomoci člověku, kterého ani nezná? B: Ovšem.
- b/1. Dokonce i malé dítě chápe tuto zásadu (toto pravidlo), jak to, že ty tomu (stále) nerozumíš? 2. I jeho nejlepší přátelé ho opustili. 3. Když dokonce lidé s jeho úrovní mohou jet do Číny, jak to, že nevysílají tebe? 4. Málem by byl snědl i talíř, opravdu měl takový hlad?
- c/1. Ten? Ten zaprodal dokonce i své dobré přátele, natož tebe.

2. Eliška rozumí dokonce i staré čínštině. 3. V tomto obchodě mají všechno, dokonce i čínské zboží tu mají.

- d/1. Letos dokonce i v Praze je tak horko, o Pekingu tím spíše se není třeba ani zmiňovat. 2. Dokonce v Pekingu je možno dostat k pití plzeňské, jak to, že v Praze není k dostání? 3. To je opravdu strašné, že taková věc se může stát ještě dokonce i ve dvacátém století. 4. Je velmi odvážný, odváží se to tak říct i nejvyššímu představiteli. 5. Rozkmořil se dokonce i s vlastním otcem. 6. Tygřík je (postavou) dokonce větší než starší bratr.
- e/1. Je schopen řídit dokonce i nákladní auto, jak to, že by nedovedl řídit osobní vůz? 2. On dokonce i štětcem (dosl. dokonce i "štětcové znaky") krásně píše, psát perem mu samozřejmě nepůsobí žádné problémy.
- f/1. Když už jsi dokonce vyslovil, co si myslíš (dosl. svou řeč), nač bys toho litoval! 2. Když už jsi to dokonce přinesl, tak mu to dej a hotovo. 3. Když už jsi knedlíčky čiao-c'připravila (dosl. zabalila), já se tedy nebudu ostýchat.

YD 178

§46,2 (zač.) Příslovce /dōu/ v zevšeobecnovací funkci ve větách záporných

- a/1. Z těch lidí, o kterých mluvíš, neznám ani jednoho. 2. Když měl v televizi projev, z toho co řekl, jsem ničemu nerozuměl. 3. Nebyl jsem ještě ani na Vyšehradě, ani na Starém městě, ani na Menším městě; byl jsem jenom ve Starém královském paláci, v chrámu svatého Víta a ve Zlaté uličce.
- b/1. Z tvých věcí se neztratilo nic, ale mně se všechno ztratilo. 2. Z květin, jež jsem zasela, nevzešlo nic; nebylo to tím, že jsem měla špatné semeno?
- c/1. Pošta není v této ani v tamté ulici. 2. Nechoď sem, nebudu tu ani dopoledne, ani odpoledne. 3. Není zadobře vůbec s nikým. 4. Neříká pravdu ani svému otci a matce, dokonce ani své manželce ne.

YD 179
§46,2 (dokonč.) Záporka předchází příslovci /dōu/

- a/1. Z těch lidí, o kterých mluvíš, všechny neznám, znám z nich

tak mluvit, pojal jsem k němu trochu soucit. 5. Všichni mu stále trochu nedůvěřují.

§47 Rozlišuj výrazy typu /chīde/ dá se jíst a /chī,d/ jídlo, něco k jídlu YD 184

a/1.A: Mohou se kachní vejce jíst či nikoliv? B: V Evropě se říká, že ne; v Číně se říká, že syrová se jíst nedají, vařená jsou však výborná. 2.A: Dá se pít voda z této studny? B: Já také vlastně nevím, snad ano. 3. Lidé, kteří mají nemocná játra, by opravdu neměli pít alkohol. 4.A: Když tvé děti tu budou u mne na letních prázdninách, chce se tě zeptat, je možno tvé děti také vyplatit? B: Když si to zaslouží, proč ne? 5.A: Chce se s ním soudit, co myslíš, mohu tak postupovat? B: Ó, raději ne.

b/1.A: Kam jdeš? B: Jdu si koupit něco k jídlu, mám hlad. 2. Tato malá tykev není na jídlo, ale k potěšení. 3.A: Mám strašnou žízeň, máš v ledničce něco k pití? B: Něco k pití bych měl, ale není to na žízeň. 4. Všechno potřebné živobvtí a nutné vybavení mladí manželé již mají. 5. Jídlo, pití, oblečení, peníze na útratu, bydlení, to všechno má od táty.

Výrazy /rènde/, /rènbude/ YD 185

1.A: Ukáží ti jednoho člověka, poznáváš ho? B: Jak bych nepoznával, to je můj starý spolužák. 2. To je tvoje dcera? Už bych ji ani nepoznal, jak je veliká!

§48,2 Komplement stupně po slovese s /d/ YD 186

a/1. Otec se hněvem jen třásl. 2. Běžel, že nemůže ani popadnout dechu. 3. Nasmáli jsme se, až nás bolelo břicho.

b/1. Smál se tak, že jsme se i my spolu dali do smíchu. 2. Syn rozhněval matku tak, že se až rozplakala. 3. Mluvil tak, že všichni záci téměř usínali.

§48,3 Předmět a komplement stupně YD 187

a/1. Mluvil, až mu ista vyschla. 2. Pije pivo, že má z toho velké břicho. 3. Matka stále myslí na syna, že ani nemůže spát.

b/1. Zařídil tu záležitost velmi dobře. 2. Říčí vůz tak, že jede s větrem o závod. 3. Rád pomlouvá lidi, že na nich nezbudě nic kloudného.

c/1. Malá vnučka žvatlá velmi roztomile. 2. Dělá všechno (dosl. zařizuje věci) velmi trpělivě. 3. Ten chlapík svými řečmi člověka jen rozhněvá.

č/1. Moje dcera maluje docela pěkně. 2. Eliška mluví čínsky velmi dobře. 3. To, co říká je jasné a nemá jiný smysl, než že chce peníze.

§48,3 pozn. II Adjektiva ve funkci nepravých modifikátorů YD 188

a/1. Tatínek se hned zadýchá, jakmile se pustí do rychlejší chůze. 2. Když se jede autem pomalu, tak to není ono. 3. Když půjdeme pozdě, tak už lístky nebudou. 4. Až naplníš pytel, zvaž jej na váze.

b/1. Když se na začátku měsíce hodně utrací, ke konci měsíce se pak peněz nedostává. 2. Snědl jsem mnoho tiao-c' a teď je mi v žaludku těžko. 3. Uvařila jsem málo rýže a teď jí není dost. 4. Letos bylo vysázeno málo rýže, na trhu je jí teď nedostatek (tvoří úzký profil).

§48,4 Komplement stupně u adjektiv YD 189

a/1. Letos je v lese velké spousta hub. 2. Má velmi rozsáhlé styky a cokoli sežene. 3. V kině je málo diváků: ani patnáct lidí tam není. 4. Finančních prostředků vydávaných na kulturu je žalostně málo.

b/1. Tato voda je studená jako led. 2. Letos je venku strašně zima. 3. Domácí morevské klobásky úžasně voní. 4. Toto dítě je ušpiněné jako čuňátko. 5. Tato květina voní, že (od ní) voní celá místnost. 6. Tato dívka je velmi krásná.

§49,2 Předmět u sloves výsledkově modifikovaných YD 190

a/1. Jakmile napíši tento dopis, hned jej odešlu. 2. Nech mne domluvit tuto větu, ano? 3. Já ti určitě tuto věc zařídím. 4. Nezáleží na tom, zda je to bílá kočka nebo černá kočka; když chytá myši, tak je to dobrá kočka. 5. Chytili zloděje. 6. Půjčil a odnesl si můj slovník. 7. Dcera odjela otcovým vozem.

§46,3a Číslovka /yí/ s měrovým slovem, zdůrazněné příslovcem
důu/yě

- a/1. Když podával zprávu, neodešel ze schůze ani jeden člověk.
2. Ani jeden ze studentů tam nechce jít na praxi.
- b/1. Vedení nezvýšilo plat ani jednomu z učitelů.
- c/1. Neutratil jsem ve městě ani halíř. 2. Nemusíš s ním promluvit ani slovo, nevěš si ho. 3. Tento člověk se ani s jediným člověkem dlouho nepřátelil. 4. V učebně není ani jeden student. 5. Na moři není ani jedna jediná loď. 6. Nemůžeš zůstat v Praze ani jeden jediný den? 7. Ani jednou jsi nebyl v nemocnici? To tě obdivuji.

§46,3b Otázkové slovo ve funkci zdůrazněné obecnosti s pří-
slovem důu/yě ve větách záporných

- a/1. Vůbec nikdo pro něho nehlasoval, jen on sám hlasoval pro sebe samého. 2. Špatné věci nikdo nechce. 3. Nikdo sem netelefonoval. 4. Nikdo netelefonoval (rozuměj: ani sem, ani ven).
- b/1. Vůbec nikde není veřejný telefon, co si počnem? 2.A: Co tě bolí? B: Nic. (dosl. A: Kde je ti nevolno? B: Nikde mi není nevolno.) 3.A: Který den bys měl čas? B: Ani jeden den nemám čas. 4.A: Kdy se vrátíš domů? B: Nikdy se už nevrátím. Rozvedl jsem se. 5. Neříkej o tom nikomu. 6. Náš šéf při udělování prémie nepostupuje vůči nikomu z nás stejně.
- c/1. Už s ním nemluví, on vůbec ničemu nerozumí. 2. Tento člověk nejí vůbec žádnou zeleninu, proto je stále nemocen.
- d/1. Musí si uvědomit, že skutečnou lásku si nemůže koupit, i kdyby vynaložil nevíme kolik peněz. 2. Nyní (za těchto okolností) on nebude nic vnímat, i kdyby jsi namluvil několikrát slova.

§46,3c Výraz /vi dišnr / zdůrazněný příslovcem důu/yě YD 183

- a/1. To jídlo (nebo: tato vařená rýže) není ani trochu dobré.
2. Neboj se, nebude to ani trochu bolet. 3. Jak to, že se ani trochu nestydí, když provedl takovou věc? 4. Nemá s nikým ani trochu soucit. 5. Zdraví to ani trochu neškodí, když se trochu víc chodí.
- b/1. Tato vařená rýže je trochu zkyslá. 2.A: E, bolí to? B: Trochu. 3. Zdá se, že se trochu stydí. 4. když jsem ho slyšel

jen asi dva-tři. 2. Z jeho televizního projevu já ne se vším souhlasím, zejména pokud jde o tu část na začátku. 3. Tak jak on mluví čínsky, my ne všichni rozumíme, rozumí mu z nás jen malá část. 4. Vyšehrad, Staré Město, Menší Město a Starý královský palác, tam ne všude jsem byl, byl jsem jen ve Starém královském paláci.

- b/1. Tvé věci se neztratily všechny, ztratila se jen část. 2. Z květin, které jsem zasel, ne všechny vzešly, vzešla přibližně jen asi polovina.
- c/1. Ne všude na těchto několika ulicích i na tamtěch několika jsou restaurace, jsou pouze na těchto dvou. 2. Když jsem v práci, nejsem stále jen v kanceláři, někdy jsem i v knihovně.

§46,3 Příslovce důu/yě ve funkci zdůrazňující ve větách záporných

- a/1. Dokonce ani dospělý to není schopen sníst, samozřejmě že ani dítě to nesní. 2. Dokonce ani učitel to nedovede pořádně říct, jak by to dovedl pořádně říct žák?
- b/1. Bolí ho zuby, že dokonce nemůže ani jíst. 2. Nezáleží mu dokonce ani na vlastním dítěti, jak by se mohl starat o tebe? 3. Tito žáci dovedou jen číst, ale ani nejjednodušší mluvené větě nerozumí. 4. Nedal to ani své dceři, natož tobě! 5. Vy Češi neslavíte dokonce ani vánoce? 6. Vy Češi neslavíte dokonce ani Jarní svátky? 7. Víím to zcela bezpečně, nepotřebuji ani hledat ve slovníku. 8. Nemám dokonce peníze ani na jízdenku. 9. Je tak unaven prací, že mu nezbyvá ani trochu energie.
- c/1. Není to dokonce ani v tuzexu, tím méně to bude v obyčejných obchodech. 2. Dokonce u nás v Pekingu se nedostane koupit čínská encyklopedie, jak to, že ji máte zde v Praze? 3. Dokonce ani u tvého přítele by nešlo přespat jednu noc? 4. Dokonce ani o víkendu si nedopřejete odpočinku? 5. Námořníci se někdy ani o vánocích nedostanou domů. 6. Dokonce ani v obyčejné pracovní dny on nějak zvlášť nechodí do práce, natož o víkendu. 7. Vzali se, aniž by o tom řekli slovo dokonce i rodičům. 8. Nemohu souhlasit s tvými podmínkami, kdybys mne i zabil.
- d/1. Ani nepromluvil, jen na mne pohlédl a já jsem porozuměl.
2. Ani jsem se toho nedotkl; jak to, že se to pokazilo?

b/1. Nech mne dopsat tento dopis, ano? 2. Než odjedeme, musíme ty peníze utratit. 3. Nejprve oboustranně prodiskutujeme ty podmínky. 4. Kdo chce napsat slovník, musí nejprve dobře připravit materiál. 5. Chceš, abych udělala čínské jídlo? Tak tedy nejdříve posekej maso. 6. Než se začne stavět dům, je třeba nejprve nakoupit materiál. 7. Oba zběhy chytili.

8. Kdo si vypůjčil a odjel s tvým kolem?

c/1. Právě připravený čaj (rozuměj: nalitím horké vody na čaj) jsme všichni vypili, udělej ještě trochu. 2. Uzeniny koncem týdne mívají všechny vyprodány. 3. První svazek učebnice jsem již dostal koupit, druhý ještě ne.

§49,3-5 Předmět u sloves směřově modifikovaných YD 191

a/1. Vypověděl všechno, co měl na srdci. 2. Vypověděl jsem všechno, co jsem měl na srdci. 3. Starší bratr už nemá žádné peníze, všechny je rozpůjčoval. 4. Vynes mokré prádlo (šaty) ven, ať uschne. 5.A: Snědl jsi lék? B: Snědl. 6.A: Kdo mu (protekcí) pomohl k jeho postavení? B: Bůh ví. B2: Čert ví. 7. Vědecký aspirant si z knihovny půjčil všechny knihy potřebné ke své práci. 8. Přiveď sem (ty) děti, já ti je pohlídám. 9. Zanes mu ty peníze a ty věci mi přines zpět.

b/1. Přines z ledničky maslo. 2. Strýček chytil v řece velkého kapra. 3. Utrhni mi dvě z těch největších, nejčervenějších jablek. 4. Než se vrátím domů, musím nejprve se školním autem zajet zpět do školy. 5. Viděl jsem, jak oni dva vstoupili do nějakého obchodu.

c/1. Už je dávno po schůzi, tvůj manžel se už dávno vrátil domů. 2. Až přijdeš do Prahy, nejprve přijď domů a pak teprve běž za ním.

d/1. Když jel na dva týdny na služební cestu, dal jsem mu dvě knihy, aby si je vzal s sebou (rozuměj: on si je také vzal) a zabavil se, až nebude mít co dělat. 2. Můžeš mi z Pekingu přivést čínsko-anglický elektronický psací stroj? 3.A: Jdeš do města? B: Ano. A: Můžeš mi přinést dopisní obálku? 4. Vzal si jeden výtisk mého Renmin Ribao, vrátí mi jej příští týden. 5. Pan učitel Liu poslal (rozuměj: po někom) své paní v Pekingu sadu českého skla.

e/1. Počal na schůzi nějaký návrh. 2. Přijede jí sestra na jeden rok a tak hned najala celý byt.

§50 Různé funkce výrazů /qǐlai/, /xiàqu/, /chūlai/ YD 192

Ia/1. Vstaň, vstaň, už je osm hodin, proč stále ještě nevstáváš? 2. Tv lenochu, vstaň! 3.Vstaň a nech si sednout starého člověka.

b/1. Sestra ošetřovatelka pomohla nemocnému se posadit, aby mohl jíst. 2. Když ti, kteří jsou vpředu, vstanou, ti vzadu nic nevidí. 3. Radostí vyskočil. 4. Obtížím je třeba se postavit.

c/1. Babička se z hněvu rozplakala. 2. Bolestí jsem vykřikl. 3. Oba dva spolu mluvili, mluvili až začali křičet. 4. Počasí se postupně zlepšilo. 5. Irán a Irák začali znovu bojovat.

IIa/1. Běž dolů a přiveď ho sem s sebou nahoru. 2. Ministr mu přikázal jít a vyšetřit, o co vlastně jde (co se vlastně děje). 3. Když chceš plavat, tak si plav, já věru za takového studeného počasí (do vody) nepolezu. 4. Když staří neuvolní místo (dosl. nesestoupí), mladí se nahoru nedostanou.

b/1. Babička je dole a chce, abys jí přinesla svetr. 2. Prázdné talíře od jídla snes dolů. 3. Dej pozor, zde je to velmi strmé, ať nespadneš. 4. Sněz tyto dvě tabletky a zapij to zde tou trochou převařené vody.

c/1. Promiňte, přerušil jsem Vás v řeči, pokračujte, prosím! 2. Když to půjde tak dál, mohl bys onemocnět. 3. Takhle to dál nepůjde! 4. Když to takhle půjde dál, stát se rozštěpí.

IIIa/1. Běž ven! Venku je příjemně chladno (rozuměj: v období veder). 2. Když jsem šel z domu (dosl. vycházel), zapomněl jsem si vzít s sebou peněženku.

b/1. Vyndal obálku a dopisní papír, že napíše mamince. 2. Vyloupni pecku ze švestky.

c/1. Poznám jsem podle výslovnosti (dosl. vyposlouchal jsem), že je z jihu. 2. Již rozpoznali, že tato věc není v pořádku. 3. Čichnul jsem a zjistil, že toto maso páchne, nejez a zahod je! 4. V tomto pokrmu je česnek, poznám jsem to podle chuti (dosl. "vyjedl" jsem). 5. Viděl jsem, že se mu to nelíbí.

§51 Různé funkce slov /vòng/, /ně/ YD 193

a/1. Zapomněl jsem si vzít s sebou zubní pastu. B: Použij

mé! 2.A: Mohu si půjčit (dosl. použít) tvoje pisátko? B: Prosím, prosím.

b/1. Nepiš perem, piš štětcem. 2. Nekrájej maso tímto nožem, ten není ostrý. 3. Používám při vyučování jeho metodu. 4. Kolik jsi zaplatil za toto auto? Za kolik jsi koupil toto auto? 5. Elektrický vařič není vhodný pro přípravu čínské-
ho jídla. (dosl. Používat vařič připravovat čínské jídlo není vhodné.)

c/1. Toto maso pěti vůní je výborné, běž si vzít pár plátků!
2. Vzal jsem od něho peníze, tak musím pro něho pracovat. 4. Vzal jsem svůj vlastní ranec, ne tvůj. 4. Tento člověk má dlouhé prsty, rád krade.

d/1. Všichni tyraní na světě nepovažují lidi za lidi (odmítají považovat lidi za lidi). 2. Považoval jsem ho za přítele, ale on? 3. Když se doplatí (dosl. přidá) trochu peněz, je možno starý vyměnit za nový.

§52,1 Trpný nebo činný "rod" přechodných sloves YD 194

a/1. Všechn materiál už je připraven i napsán na stroji. 2. Deník Renmin Ribao již je objednan. 3. Knedlíčky *řiao-c'jsou* zabaleny, teď se musí uvařit. 4. Sklenice se rozbila, pozor, na podlaze je rozlité pivo a plno skleněných střepe (dosl. na podlaze všechno je pivo a skleněné střepy).

b/1. Tajemník materiál připravil i napsal na stroji. 2. Už dávno jsem objednal Renmin Ribao. 3. Maminka zabalila knedlíčky *řiao-c'* a přikázala mi je uvařit. 4. Rozbil jsem sklenici, to je škoda.

§52,2 Vyjádření původce děje pomocí prepoz. sloves (doslovný překlad je uveden v závorkách jen u prvních čtyř vět) YD 195

a/1. Moje místo někdo obačil (dosl. moje místo bylo jinými obsazeno), kam si teď mám sednout? 2. Přítel tohoto mladého muže mu přebral dívku. (dosl. Dívka tohoto mladého muže mu byla přebrána jeho přítelem.) 3. Dědeček si vzal tatínkův klobouk a odešel. (dosl. Tatínkův klobouk byl vzat a odnesen dědečkem.) 4. Můj přítel si vzal tvůj plášť do deště. (dosl. Tvůj plášť

do deště byl oblečen mým přítelem a šel.) 5. Starší sestra odjela na kole mladší sestry. 6. Jeho spolužák mu zabral aspirantské místo. 7. Lidé bydlící kolem ukradli s pole prakticky všechny melouny. 8. V této budově zloději vykradli řadu bytů. 9. Kousl ho pes, musí hned vyhledat lékaře. 10. Žáci svými otázkami uvedli učitele do úzkých. 11. Voda odnesla můstek. 12. Opravdu nechápu, jak nás mohl podvádět.

b/1. Nebojím se, že mi babička vyhubuje, ale bojím se, že ji rozhněvám. 2. Dej pozor, ať ti nevynadá. 3.A: Proč pláčeš, někdo ti nabil? B: Tatínek.

§52,3 Vyjádření neurčitého původce děje

YD 196

1. Lidé ukradli všechny švestky na stromě. 2. Když je člověk slebý, snadno se stane, že mu ubližují; řekni, není to tak?

§52,4 Trpný "rod" slovesa vyjádřen pomocí slov /bèi/ a /ai/ YD 197

a/1. Československo bylo v roce 1938 zaprodáno. 2. Byt byl vykraden, rychle běž zavolat policii.

b/1. Byl jsi kritizován? Kdo tě kritizoval? 2. Neodvažují se to udělat, bojím se, že mne budou hubovat. B: Kdo? A: Maminka.

YD 198

§52,4, pozn. Fakultativnost některých prepozičních sloves

a/1. Z Pekingu přišel nějaký odborník na akupunkturu. 2. Se střechy spadla taška.

b/1. Do naší třídy přišel nový spolužák. 2. Do naší nemocnice přišel nějaký zahraniční lékař.

c/1.A: Z jakého materiálu je utkán tento koberec? B: Z ovčí vlny. 2.A: Z jakého materiálu je postavena tato loď? B: Z umělé hmoty.

§53,2 Následnost dějů

YD 199

a/1. Jakmile přijede vůz, hned vyrazíme. 2. Jídlo je hotovo, jezme! 3. Jakmile slovník vyjde, hned si ho koupím. 4. Až přijde, hned se ho zeptáme, jak to vlastně je. 5. Sotva to vyslovil, hned toho litoval. 6. Sotva se dnes rozednilo, hned vstal, a jak vstal, hned odešel.

b/1. Jakmile se rozední, hned vstane, den co den stále tímto způsobem. 2. Jakmile zazvoní, začíná vyučování. 3. Jakmile promluví, lidé se hned smějí. 4. Jakmile někdo něco řekne, hned si myslí, že je to o něm. 5. Proč pokaždé hned odejdeš, jakmile on přijde? 6. Kdykoliv přijde Siao-si, nejprve vždy dá pusu babičce.

§53,3 Příslovce /cái/ v časovém souvětí YD 200

1. Přinášejí noviny teprve, když již bude zakrátko večer, to je k zlosti! 2. Až delegace bude pryč, pak si budeš moci odpčinout. 3. Ty čekáš, až rýže i jídla vychladnou a pak teprve přijdeš jíst? 4. Patnáctého se vyplácí mzda a činži půjdu zaplatit až po výplatě. 5. On všeho lituje, až je pozdě bycha honit. 6. Šel jsem to koupit, až mi dal peníze, jinak odkud bych na to vzal? 7. Teprve až vydal rozkaz mi nezbylo nic jiného, než abych to udělal.

§53,4 Slova /yìhòu/, /yìqián/ na konci věty časové YD 201

a/1. Po třeshních se nesmí pít voda, tím méně pivo. 2. Dlouho křičela a pak se rozplakala. 3. Po jídle se běž projít. 4. Děti si mohou jít hrát ven, teprve až mají hotové úkoly. 5.A: Co budeš dělat po práci? B: Půjdu do kina; půjdeš také? 6. Postavili si vilku, i auto si koupili a pak, nevím proč, se rozvedli.

b/1. Než jde spát, vždy nejprve vleže chvíli čte a vypije si i stopku vína šen-žung-ťiou. 2.A: Kde jsi pracoval, než jsi sem přišel? B: Nikda, byl jsem doma. 3. Před výjezdem za hranice je třeba zařídit mnoho, mnoho formalit.

§53,5 Výraz /...d shíhour/ na konci věty časové YD 202

1. Když se mluví, je třeba mluvit tak, aby to mělo rytmus. 2.A: Až ho uvidíš, pozdravuj ho ode mne. B: Nebudu moct ho pozdravit, nebudu mít příležitost se s ním setkat. 3. Chodí za mnou, jen když mne potřebuje. 4. Když jsme včera na nádraží kupovali jízdenku, někdo, nevím kdo, mi ukradl peněženku. 5. Když se vyslovuje třetí tón, musí se vyslovovat velmi hlu-

boko, tak hluboko jak jen možno. 6. Včera, když sem ke mně přiběhl, byl strešně uýcháný.

§53,5 pokrač. Spojka /zìcong/; vazba s /cóng...qǐ/ YD 203

a/1. Od té doby, co přišel čínský učitel, naše výuka čínštiny jde poměrně rychle vpřed. 2. Situace se změnila poté, co se dostal do Ústředního výboru strany. 3. Po jeho smrti se ve státě začaly uskutečňovat velké změny.

b/1. Počínaje prvním zářím se všude na vysokých, středních i národních školách zahajuje vyučování. 2. Od této chvíle přestanu kouřit. 3. Kdy začnou instalovat varhany? 4. Od půlnoci platí stanné právo, nezbyvá ti, než abys zde u mne přenocoval.

Modifikátory /-shang/, /-kai/ YD 204

a/1. Přtkryj hrnec! 2. Nanes na podlahu vosk a pořádně ji vy-lešti. 3. Vypni světlo a rozžehni svíčku. 4. Venku je chladno; hoď si něco přes ramena, než vyjdeš. 5. Sotva maminka uslyšela, že v obchodě mají banány, popadla peněženku a běžela ven. 6. Nebyl bych pomyslel, že v Československu se dostanou k jídlu vejce sung-chua-tan a k pití rýžové víno. 7.A: Dostanou se v Československu k jídlu krevety? B: Co tě napadá? Kde by se tu vzaly krevety? 8. Co tu stále bez přestání meleš (dosl. mluvíš), nemůžeš tu pusu zavřít?

b/1. Chceš-li otevřít okno, zhasni nejdříve světlo, jinak sem nalítají komáři. 2. Zloději vypáčili zadní dveře klenotnictví a ukradli spoustu věcí. 3. Pusť mne, nebo začnu křičet. 4. Uhní, uhní, což nevidíš, že překážíš? (dosl. "dobrý pes přece nepřekáží na cestě"). 5. Všechno se stolu odnes, budeme tu psát. 6.A: Dá se to okno otevřít? B: Ovšemže ano, proč se ptáš? A1: Protože jsem nikdy neviděl, že by bylo otevřené. A2: Protože vidím, že je stále zavřené. 7. Na mých dveřích jsou tři bezpečnostní zámky, nevypáčí je ani nejmazanější zloděj. 8.A: Dá se tato kamenná váza odnést? (rozuměj: 1/ přemístit, neb: 2/vzít si) B1: Nedá, je příliš těžká. B2: Jak by sis mohl odnést kamenný reliéf?

Kvantitativní komplement se slovesnými numerativy /cì/, /huì/, /xià(r)/

YD 205

1. Jednou jsem u něho byl. 2. Kantonské jídlo lung-chu-tou jsem ještě ani jednou nejedl. 3. Běž se informovat, jaké formality je třeba vyřídit. 4. Jdu se pozeptat, počkej tady. 5. Ochutnej, je to (dost) slané?

§54,1 Příslovce /jiù/ v souvětí podmínkovém

YD 206

1. Jestliže se neprovede ekonomická reforma, socialismus se může stát prázdným heslem. 2. Jestliže komunista nepodporuje reformy, není správným straníkem. 3. Jestliže něčemu nerozumíš, tak se zeptej; hlavní je, abys nepředstíral, že rozumíš, když tomu nerozumíš. 4. Nevyhýbej se rozporům; vyskytnou-li se rozpory, je třeba je řešit. 5. Jestliže není dobře vidět, rozžehni světlo.

§54,2 Spojky podmínkových vět

YD 207

a/1. Kdybys uviděl ořechy, mandle apod., nezapomeň na mne. 2. Jestliže neodepíše, znamená to, že nesouhlasí. 3. Jestliže to není chutné, i kdyby měl hlad, nebude to jíst. 4. Kdybych nepřišel, nečekejte na mne a zahajte svou schůzi.
b/1. Kdyby nebyl býval malicherný, nemuselo to takhle skončit. 2. Kdyby nebyl malicherný, nemuselo... 3. Kdybys byl býval o trochu dříve vstal, nebyl bys přišel pozdě. 4. Kdybys byl býval trochu pilný, nebyl bys býval dostal "kouli".
c/1. Kdybyste zde měli hodně uhlí, mohli byste tu vybudovat tepelnou elektrárnu. 2. Je-li u vás ve státě uran, mohli byste budovat jaderné elektrárny; není-li, pak je to problematické. 3. Kdybys nic neřekl, ani bych o tom nevěděl.

§54,3 Spojky /yàobushi/ a /yàoburán/

YD 208

a/1. Při objednávce lístků je třeba složit zálohu; kdyby mně nebyl býval půjčil peníze, byl bych tam běžel nadarmo. 2. Kdyby mně nebyl býval přišel říct, stále bych o ničem nevěděl. 3. Kdyby mně nebyl býval pomohl, nebyl bych to mohl provést.
b/1. Je třeba odebrat jim jejich privilegia, jinak nebudou nikdy

ochotni vzdát se svých pozic. 2. Dělej rychle nebo odejdeme (bez tebe). 3. Naštěstí je finanční situace jejich rodiny solidní, jinak by se už dávno ruinovali.

§55,1-3 Souvětí příčinné a důvodové

YD 209

a/1. Stále chodí za školu, propadne. 2. Už je půlnoc, musím jít spát. 3. Neučil se a tak se neodvažuje jít ke zkouškám. 4. Nepozvali mne, nepůjdu tam. 5. Je to ultralevičák, který nesouhlasí s novou ekonomickou politikou. 6. Je příliš pyšný a není oblíben. 7. Je příliš nedbalý a stále je kritizován. 8. Mám dojem, že o tom nechce mluvit a tak ani já se nechci ptát.
b/1. Není oblíben, protože je příliš pyšný. 2. Stále je kritizován, protože je nedbalý. 3. Nechci se ptát, protože mám dojem, že o tom nechce mluvit. 4. Poslali ho studovat na vysokou školu, protože je dělnického původu.
c/1. Nechci již večeřet, je již příliš pozdě. 2. Lidové masy na ně nadávají, protože tvoří privilegovanou třídu, která nedbá demokracie. 3. Lidové masy na ně nadávají, je to privilegovaná vrstva, která nedbá demokracie.

§56,1 Výrazy /yí wàng/, /yí wàng d / jako příslovce

YD 210

a/1. U nás i u vás jsou věci stejně drahé. 2. Oni jsou oba stejně hloupí. 3. Jak v minulosti tak i teď je stále stejně optimistický. 4. Má stejně ráda všech svých několik dětí. 5. Nové bankovky nebo staré bankovky, cožpak se stejně všechny neutratí?
b/1. Je stejně chytrá jako její máma. 2. Chová se tu u mne stejně nenuceně jako u sebe doma. 3. Umí shrabovat peníze stejně jako jeho tatík.

§56,2 Výraz /yí wàng/ jako přísudek

YD 211

a/1. Všichni mají (na to) stejný názor. 2. Je to stejně těžké (váha je stejná), ať už se to nese na zádech nebo v náručí.
b/1. Vaše problémy i naše problémy jsou v podstatě stejné. 2. On stejně jako já rád pije čaj a nepije alkohol.

Kvantitativní komplement se slovesnými numerativy /cì/, /huì/, /xià(r)/

YD 205

1. Jednou jsem u něho byl. 2. Kantonské jídlo lung-chu-tou jsem ještě ani jednou nejedl. 3. Běž se informovat, jaké formality je třeba vyřídit. 4. Jdu se pozeptat, počkej tady. 5. Ochutnej, je to (dost) slané?

§54,1 Příslowce /jiù/ v souvětí podmínkovém

YD 206

1. Jestliže se neprovede ekonomická reforma, socialismus se může stát prázdným heslem. 2. Jestliže komunista nepodporuje reformy, není správným straníkem. 3. Jestliže něčemu nerozumíš, tak se zeptej; hlavní je, abys nepředstíral, že rozumíš, když tomu nerozumíš. 4. Nevyhýbej se rozporům; vyskytnou-li se rozpory, je třeba je řešit. 5. Jestliže není dobře vidět, rozřešni světlo.

§54,2 Spojky podmínkových vět

YD 207

a/1. Kdybys uviděl ořechy, mandle apod., nezapomeň na mne. 2. Jestliže neoděpíše, znamená to, že nesouhlasí. 3. Jestliže to není chutné, i kdyby měl hlad, nebude to jíst. 4. Kdybych nepřišel, nečekejte na mne a zahajte svou schůzi.

b/1. Kdyby nebyl býval malicherný, nemuselo to takhle skončit. 2. Kdyby nebyl malicherný, nemuselo... 3. Kdybys byl býval o trochu dříve vstal, nebyl bys přišel pozdě. 4. Kdybys byl býval trochu pilný, nebyl bys býval dostal "kouli".

c/1. Kdybyste zde měli hodně uhlí, mohli byste tu vybudovat tepelnou elektrárnu. 2. Je-li u vás ve státě uran, mohli byste budovat jaderné elektrárny; není-li, pak je to problematické. 3. Kdybys nic neřekl, ani bych o tom nevěděl.

§54,3 Spojky /yàobushi/ a /yàoburán/

YD 208

a/1. Při objednávce lístků je třeba složit zálohu; kdyby mně nebyl býval půjčil peníze, byl bych tam běžel nadarmo. 2. Kdyby mně nebyl býval přišel říct, stále bych o ničem nevěděl. 3. Kdyby mně nebyl býval pomohl, nebyl bych to mohl provést. b/1. Je třeba odebrat jim jejich privilegia, jinak nebudou nikdy

ochotni vzdát se svých pozic. 2. Dělej rychle nebo odejdeš (bez tebe). 3. Naštěstí je finanční situace jejich rodiny solidní, jinak by se už dávno ruinovali.

§55,1-3 Souvětí příčinné a důvodové

YD 209

a/1. Stále chodí za školu, propadne. 2. Už je půlnoc, musím jít spát. 3. Neučil se a tak se neodvažuje jít ke zkouškám. 4. Nepozvali mne, nepůjdu tam. 5. Je to ultralevičák, který nesouhlasí s novou ekonomickou politikou. 6. Je příliš pyšný a není oblíben. 7. Je příliš nedbalý a stále je kritizován. 8. mám dojem, že o tom nechce mluvit a tak ani já se nechci ptát.

b/1. Není oblíben, protože je příliš pyšný. 2. Stále je kritizován, protože je nedbalý. 3. Nechci se ptát, protože mám dojem, že o tom nechce mluvit. 4. Poslali ho studovat na vysokou školu, protože je dělnického původu.

c/1. Nechci již večeřet, je již příliš pozdě. 2. Lidové masy na ně nadávají, protože tvoří privilegovanou třídu, která nedbá demokracie. 3. Lidové masy na ně nadávají, je to privilegovaná vrstva, která nedbá demokracie.

§56,1 Výrazy /vì yàng/, /vì yàng d / jako příslovce YD 210

a/1. U nás i u vás jsou věci stejně drahé. 2. Oni jsou oba stejně hloupí. 3. Jak v minulosti tak i teď je stále stejně optimistický. 4. Má stejně ráda všech svých několik dětí. 5. Nové bankovky nebo staré bankovky, cožpak se stejně všechny neutratí?

b/1. Je stejně chytrá jako její máma. 2. Chová se tu u mne stejně nenuceně jako u sebe doma. 3. Umí shrabovat peníze stejně jako jeho tatík.

§56,2 Výraz /vì yàng/ jako přísudek

YD 211

a/1. Všichni mají (na to) stejný názor. 2. Je to stejně těžké (váha je stejná), ať už se to nese na zádech nebo v náručí.

b/1. Vaše problémy i naše problémy jsou v podstatě stejné. 2. On stejně jako já rád pije čaj a nepije alkohol.

§56,3 Komplement stupně s výrazy /yí yàng/, /yí yàng d/

- a/1. A jak to, že mluvíš stejně jako on, nesmluvili jste se předem? B: Kdepak! 2. Hle, my máme stejné myšlenky (dosl. myslíme stejně). 3. Oni oba běhají stejně rychle. 4. A: Mohu ti to udělat stejně dobře jako on. B: Kdo by ti věřil?! 5. Takový článek dovedu napsat stejně hbitě jako on.
- b/1. Vyřizuje věci stejně jako ty, uvážlivě a bez ukvapení. 2. Je v práci stejně šikovná jako její maminka. 3. Jezdí stejně divoce autem jako jeho táta.

§56,4 Výraz /yí yàng/ ve větách záporných

- a/1. Každý z obou bratří je jiný, jeden je líný, druhý je pilný. 2. Cíle lidí v obou skupinách jsou nestejně: jedni baží po moci a bohatství, jedni jsou pro opravdovou reformu.
- b/1. To já jsem úplně jiný než on, já jím všechno. 2. Evropa a Asie nejsou stejné, kořeny feudalismu jsou v Asii příliš hluboké. 3. Československo a Čína jsou různé: nás je málo, vás je mnoho, my jsme malá země, vy jste velká země. 4. Já a ty máme každý různé podmínky: ty můžeš dělat co chceš, já si však musím vše dobře rozvážit. 5. A: Vy jste všichni stejně mlsní. B: Já nejsem jako oni, já jím všechno. 6. Pokud jde o počasí, Afrika a Asie nejsou stejné: Afrika je víc horká a sušší. 7. On není jako já, co si myslí, to hned řekne.
- c/1. Nebydlíme stejně daleko, ostatně v žádném případě ne blízko. 2. Tyto dvě sestry dvojčata, jak to, že nejsou stejně vysoké? 3. Tyto dva druhy jasmínového čaje nejdou stejně na odbyt, tento sáčkovaný je daleko podřadnější, lidé ho příliš nechtějí.

§56,5 Spojky /xiàng/, /hǎoxiàng⁴/ ve význ. jakoby

1. Pejsek sedí u dveří a stále se dívá na kliku, jakoby se chtěl dostat ven. 2. Má ohrnuté rty, jakoby se hněval. 3. Pohlédl na mne, jakoby mi chtěl naznačit, abych nic neříkal.

§56,5 pozn. Výraz /hǎoxiàng⁴/ ve významu zdá se, že

1. Zdá se, že odešel; běž se podívat. 2. Jak se zdá, dalo se do deště. 3. Zdá se, že bude změna počasí a já nemám deštník,

musím se rychle vrátit. 4. Zdá se, že bude převrat, na ulici je plno policie a vojenské policie.

§56,6 Výrazy /yí yàng/ a /yí yàng d/ v přívlastku

- a/1. Stejní lidé mluví stejnou řečí. 2. Proč (je tu) dvojí cena za stejné zboží? 3. Děti ze školky jsou všechny stejně oblečeny (mají všechny stejné oblečení).
- b/1. Každému přinesl z Pekingu nějaký dárek. 2. Letos o vánocích moje přítelkyně - říkám jí "manželka bůžka půdy" - vyrobila nový moučník, velmi dobrý, musím se to od ní naučit.

§56,6 Pozn. I Delší výrazy s měrovým slovem /yàng/

- a/1. Jen nepromeškej takovou výbornou příležitost. 2. I když jsi tak opatrný, nakonec jsi jim přece jenom poskytl zbraň proti sobě. 3. My však nemůžeme být tak nemorální jako on. 4. Je stále nespokojený, ať to udělám jakkoliv.
- b/1. Já nejsem takový dobrák (tak mírný) jako ty, v takové situaci já bych řekl svoje (dosl. já bych mluvil). 2. Místní lidé z vesnice všichni říkají, že syn není tak svědomitý jako otec, že mu tuto práci nelze svěřit.
- c/1. Je příliš sobecký a stará se jen sám o sebe; nebuďme takoví jako on. 2. Uděláme to tedy tak: každý z nás dostane polovinu. 3. A: Ta dívka co je tu nová, co je to za člověka (jaký je to člověk)? B: Je výborná. (Je prima.) 4. Jsem unaven, vrátím (-e) se, co říkáte? 5. A: Jaká je nevěsta (rozuměj: vzhledem, jak vypadá)? B: V obličejí je hezká, jen postavou je trochu malá. 6. Náš šéf jako člověk je nevalný.

§56,6 Pozn. II Výrazy s měrovým slovem /yàng/ v přívlastku

- a/1. Ať se to udělá tak nebo tak, vždycky to vyjde na stejno (dosl. vše je stejný výsledek). 2. Takové počasí, kdežpak by se to podobalo zimě? 3. Zboží tak vysoké kvality najdeš jen ve speciálních obchodech. 4. Nevím, jaký je to člověk, ten nový ředitel.
- b/1. Nech je oba odpovídat na stejně těžkou otázku. 2. Za ta-

kového studeného počasí náš dědeček rozhodně nemůže chodit ven. 3. Věru nejsem zvyklý poslouchat takové sprosté řeči (takovou řeč se sprostými slovy). 4. Já věru vím, jaký je to "pocitivý" člověk.

§57 Dvě slova pro číslovku dvě: /èr/, /liǎng/ YD 219

a/1. Každý ví, že dvě a dvě jsou čtyři. 2. Deset děleno dvěma je pět.

b/1. Dvacet dva a dvanáct jsou třicet čtyři. 2. Dvě stě dvacet dva násobeno sto jedenácti je čtyřicet dva tisíc šest set čtyřicet dva.

c/1. Druhý může vstoupit, teprve až první vyjde ven. 2. Nemohu přijít, protože za prvé: moje manželka onemocněla a není, kdo by hlídal děti, za druhé: během dvou dnů musím odevzdat svou práci, a tak prosím za prominutí.

d/1. Jel jsem vlakem dva dny a dvě noci, jsem strašně unaven. 2. Na dvou nočních stolcích stojí dvě stolní lampy. 3. Jeden pětipokojový byt vyměnil za dva dvoupokojové. 4. Oni oba na dvou kolech jeli ke svým rodičům z jeho i její strany (dosl. k rodičům obou stran) blahopřát k Novému roku. 5. Mně je devatenáct a jemu sedmnáct, jsem o dva roky starší.

e/1. Z celé země se sjelo dvacet dva tisíc dvě stě dvaadvacet delegátů. 2. Hovorově se obvykle říká /liǎng wàn/, /èr wàn/ se obvykle neříká. 3. Zbývá (zbytek je, dosl. zbývající číslo je) dvě stě dvacet dva tisíce dvě stě dvacet dva celých, dva.

f/1. Na dvou "mu" vysázeli rýži a na dvou "mu" vysázeli zeleninu. 2. To je papírový peníz pro dvě "mao". 3. Za dvě mao můžeš dostat jeden kus. 4. Tento slovník je opravdu laciný, stojí pouze dva jüany, dvě mao, osm fenů. 5. Chci dvě libry červených jablek a dvě libry banánových (žlutých). 6.A: Kolik je gramů (kolik gramů váží) tento zlatý náhrdelník? B: Něco přes dva gramy. 7. Letos prodal státu pouze dva tany obilí. 8. Pojď, vypijeme si my dva každý dva dvouloty.

§58,2 Větná částice /da/ YD 220

a/1. Odpověz, co je to "qingsheng"? 2. Pan učitel pravil: čas vypršel, končíme vyučování. 3. Rychle jez, nebo to vystydne.

b/1. Až si udělám úkoly, mohu si jít hrát ven? 2. Tedy to uděláme tak, jak říkáš (dosl. podle tvého smyslu), můžeme?

c/1. Myslíš, že na tebe žaloval? To snad ne. 2. Myslím, že to tak nemínil, tys asi špatně rozuměl. 3. Zítra je Svátek jara, nemusíme jít do školy; oslavíme to společně, co říkáš? B: Dobrá, a kde to budeme oslavovat?

§58,3 Větná částice /a/ (/wa/, /ya/, /na/) YD 221

a/1. Auto o půlnoci vypovědělo službu, už nic nejede, co si počnem? 2. Ty jsi přišel pěšky? 3. Přijdeš? Jestli ano, musíš mi to včas (dosl. nejprve, předem) říct.

b/1. Jak je to krásné, když celá rodina společně tráví Nový rok! 2. Dlouhá zeď je opravdu dlouhá i vysoká!

§58,4 Dvě větné částice /ma/ YD 222

a/1. Víš, že rybí střívká se také dají jíst? 2.A: Já tam půjdu, půjdeš také? B: Jestliže půjdeš ty, půjdu já také. 3.A: Byla tu už dnes Siao-si? B: Ještě ne. 4. Ty ho hledáš, což tamto není on? On už přišel. 5.A: Co je s mými náramkovými hodinkami? B: Což je nemáš na ruce?

b/1. Můj názor i tvůj názor se přece shodují, není třeba se přit. 2. Když se ti to nelíbí, tak to prostě nekupuj.

§58,5 Větná částice /ne/ YD 223

a/1.A: Kde je tvůj manžel (ka)? B: Koupe se v jezeře. 2. Ovce se pasou na louce. 3. Jsem zde (dosl. dorazil jsem sem) již půl roku a ještě jsem neviděl čínský film.

b/1.A: A moje brýle? (Co je s mými brýlemi?, nebo: Kde jsou moje brýle? apod.) B: Jsou na stole. 2. To, co jsem ti uložil, zařídil jsi to? 3.A: Já tam půjdu, i on tam půjde, a co ty? B: Řekni (co říkáš ty, apod.), mám tam jít? 4.A: Mám dojem, že je to správný člověk, co říkáš? B: Vždyť ho znám teprve dva měsíce, co já mohu říct?

c/1.A: O kom to mluvíte? B: I kdybychom ti to řekli, tak ty ho neznáš, v každém případě o tobě nemluvíme. 2. Když není u tebe, u koho by mohl být? 3.A: Oslavme

d/1. Nebojí se mluvit ani pracovat. 2. Chtějí studovat starý jazyk i kaligrafii.

§59,5 Několikanásobný přívlástek YD 230

a/1. Buď doma a čekej, za chvíli ti někdo přinese ten balík s věcmi, které jsem ti včera dal, abys si je odnesl, a které jsi zde nakonec přece jen zapomněl. 2. Mohl bys mi přece jenom dát trochu toho léku, který jsi mi onehdy dal, abych jej snědl, ale já jsem jej nesnědl? Chtěl bych to zkusit. 3. Takovou věc, abych někoho prosil o pomoc, aniž bych mu důvěřoval, to já nedělám.

b/1. Kdo by měl rád takového mladého a přitom líného člověka? 2. Má jednoho mladého a zároveň schopného pomocníka.

c/1. Tchýně se chlubí, že má obratnou a šikovnou snachu. 2. Jeho otec je milý a laskavý starý pán.

d/1. Je-li tomu tak, zdaž potom moje i tvoje úsilí nebylo nadarmo? 2. On i jeho manželka každý hospodaří odděleně se svými penězi. (dosl. Jeho peníze i peníze jeho manželky se používají zvlášť.) 3. Soudce znovu a znovu prohlížel zápisy s výpověďmi žalobce i obžalovaného. 4. Nemám ani české, ani čínské bony, nemám vůbec žádné bony.

§59,6 Souřadně spojené věty YD 231

1. My Číňané rádi pijeme čaj, vy Češi máte rádi kávu. 2. Asijsci rádi pijí zelený čaj, Evropané červený. 3. Já jsem buddhista, ty jsi křesťan, on je muslim a ještě je mnoho lidí, kteří nevyznávají žádné náboženství (kteří jsou ateisty). 4. Těchto několik studentů je velmi pilných a jejich úroveň je výborná, tamtěch několik studentů se stále jen fláká a jejich úroveň je ubohá, musíme je nechat propadnout.

§60,1 Věta předmětná YD 232

a/1. Myslel jsem, že již nepřiješ a ty jsi přišel, to je výborné, pojedíš, pojedíš. 2. Myslíš, že na to, co říká, je možno se spolehnout? 3. Všichni říkají, že je duševně chorý, tak se na něho nezlob.

b/1. Nikdo neví, jak se to stalo. 2. Vím, že má rád nějakou čínskou dívku, ale nevím, kdo to je. 3. Vím, kdo mne udal.

§60,1 pozn.II Konexní větný člen YD 233

1./qǐng/:Prosím tě, předej tento dopis Malé Tchien.

2./pài/:Stát jej vyslal studovat do zahraničí.

3./ràng/:Jejich firma jej vyslala pracovat do Číny.

4./bú ràng/:Jeho manželka ho nenechá (mu nedovoluje) kouřit ve světnici a tak mu nezbyvá, než aby chodil kouřit na balkon.

5./jiào/:A: Co ho posílají vyučovat do Číny? B: Asi slovenštinu.

6./bú jiào/:Proč neposílají tebe, ale jeho? On přece neumí čínsky.

7-8: 7. Byl jsem to já, který jsem ho to nechal udělat. 8. Jejich firma ho poslala do Číny.

YD 234

§60,2 Závislé otázky; otázka přímá jako druhá věta souvětí

a/1. Ptal jsem se ho, zda byl v Číně či nikoliv. Říká, že ještě ne. 2. Maminka se ptala dětí, zda již vypracovaly své úkoly.

b/1. Ptal jsem se ho, zda by chtěl jet do Číny. On říká: to je třeba se ještě ptát? 2. Ptal se mne, kdo poslal ten dopis. Já na to říkám: nač to chceš vědět? Závídíš? 3. Říkal: jak se to stalo? Já říkám: to se musíš zeptat sám sebe; jak jsi přišel na to, ptát se mne?

§60,3 Podmět vyjádřený větou YD 235

1. Být vedoucím a nerozumět profesní práci, to je přímo výsměch. 2. Jíst čínské jídlo a nejíst hůlkama, to není to pravé. 3.A: Je možno neúčastnit se voleb? B: Ovšemže ano, ale jen si to zkus (k volbám) nejít! 4.Jet autem a nemít s sebou řidičský průkaz, to by mohlo přinést nepříjemnosti.

§60,4 Věta účelová YD 236

a/1. Seďme ještě chvíli, aby se mohli všichni dosyta najíst. 2. Třicátého večer se obě dcery vrací sem k rodičům, aby se

to! (Půjdeme to oslavit!) B: Kdy? Co tak zítra? A: Když zítra, tak zítra! B: Zítra v kolik? A: Myslím, tak po práci v pět? B: Dobrá. Tedy v pět. Ale kde? A: Co tak ve Švejkově pivnici? B: Dobrá, platí!

YD 224

Větná částice /le/ vložena mezi složky
modifikovaného slovesa

1. Dva přátelé se pohádali kvůli dívce. 2. Liška z otvoru nory vystrčila hlavu a zase ji stáhla zpět.

YD 225

Vazby s /chúfěi...bùrán/ a /chúfěi...cái/

1. V každém případě to musíš udělat, jen ledaže bys to nedovedl. 2. V tomto obchodě nemůžeš nakupovat, ledaže bys měl peníze v tvrdé valutě. 3. Tyto věci si můžeš koupit jen v tom případě, že máš hony. 4. On se za tebe přimluví (on za tebe ztratí slovo), jen když mu za to něco poskytněš (dosl. jen když mu dáš nějakou výhodu).

§59,2 Několikanásobný podmět

YD 225

1. Kořen žen-šen, kůň kožešina a travina wu-la-cchao jsou tři drahocennosti Severovýchodu. 2. Muži i ženy, staří i mladí se všichni zúčastnili průvodu. 3. Brambory, knedlíky a chleba jsou hlavní částí jídla v Čechách. 4. Renmin ribao i Rudé právo jsou oba orgány strany. 5. Já nikam nepojedu: ať už se cestuje za hranice nebo se cestuje doma, v každém případě je potřeba peněz.

§59,3 Několikanásobný předmět

YD 227

a/1. Amerika i Sovětský svaz mají oba rakety, řízené střely i raketoplány. 2. Amerika i Sovětský svaz již podepsaly dohodu o zničení řízených střel krátkého a středního doletu. b/1. On je diplomat, byl již v Číně i na Filipínách. 2. Tento starý pán umí čínsky i anglicky, německy i rusky, a ještě španělsky a portugalsky. 3. Tento chlapík má moc rád peníze i ženy. 4. Nemám dolary v tvrdé měně, ani nemám domácí bony, mám jenom obyčejné koruny.

c/1. Prodal chatu i auto a chce si koupit vilu. 2. Ten chlapík se (s někým, s lidmi) popral, nos, oči, všude je samá modřina. 3. Švagrová nakoupila maso i zeleninu. 4. Stařík (dědeček) je na zahrádce, babka (babička) mu tam zanesla pokrm i rýži. 5. Stařík je na zahrádce a babka vypravila zetě, aby mu zanesl pokrm i rýži. 6. Pozval mne i mou (mladší) sestru, abychom k nim přišli strávit Nový rok.

d/1. Již jsem vše připravila: sladkokyselou rybu i kuře na červeno; ještě udělám polévku a můžeme jíst. 2. Postel, skříň, to všechno dovede udělat, i stůl dovede zhotovit. 3. Přijímač i televizor, to vše dovede opravit, dokonce i video. 4. Červený, modrý, bílý, od všeho chci jeden kus.

e/1. Osmá mladší sestra mně a mým dcerám po někom poslala (dosl. svěřila člověku aby zanesl) péřové kabáty. 2. Půjčila mně a mé manželce každému jeden deštník.

YD 228

§59,3 pokr. Spojení několikanásobných členů v určených místech a času

a/1. Vloni i letos se česká zima zimě vůbec nepodobala, vůbec to nebylo ono (to nebylo zajímavé). 2. Dopoledne i odpoledne je diskuse.

b/1. Doma i venku všechno zařizuje a shání ona sama, její manžel se stará jen o svoje spisování. 2. Před stavením i za ním je spousta květů, travnatých ploch a stromků. 3. Na skříni i pod skříni je všude nacpáno knih, již nikde není místo.

§59,4 Několikanásobný přísudek

YD 229

a/1. Leží na trávniku (nebo: na louce) a čte. 2. Oni dva sedí pospolu, popíjejí čaj a povídají si. b/1. Tento člověk je proradný a úskočný, pozor na něj. 2. Práce s tímto strojem (dosl. používat tento stroj) je ekonomická a spolehlivá. 3. Je to nadějný mladý člověk. c/1. Když jede do Peking, cestuje jednak letadlem, jednak vlakem. 2. U nás doma se jedí čínská i česká jídla. 3. Je líný a úskočný, nikdo s ním nechce spolupracovat. 4. Je chytrý i pilný, učitel ho má velmi rád.

staří rodiče necítili osamocení. 3. Když byl na služební cestě v Číně, nakoupil mnoho bambusových výhonků, hub, mořských okurek, medúz a podobný čínský materiál, aby mu z toho manželka vařila jídla. 4. Vzala s sebou všechny děti, aby si šly hrát, aby se její manžel mohl pořádně vyspat.

b/1. Když byl v Číně na praxi a vracel se, nakoupil mnoho jídášových uch a květu denivky, aby si mohl připravovat mu-si-žou, které má ze všeho nejraději. 2. Chce požádat, aby mohla dříve chodit do práce a aby z práce mohla dříve chodit pro děti.

c/1. Už je zima, až půjdeš ven, tak se trochu víc obleč, aby ses nenechladil. 2. Až si tam budeš něco kupovat, nejraději si najdi nějakého domácího člověka, aby tě doprovázel, aby tě neošidili. 3. Uložil léky hodně vysoko, aby na ně děti nedosáhly. 4. Úmyslně nepodávají zprávu o všech skutečnostech, aby lid nevěděl o skutečné situaci.

d/1. Aby mohl hrabat peníze, stále se dopouští nezákonných činů. 2. Aby se dobře naučil čínsky, dává se na ulici bez ostychu s nejrůznějšími lidmi do řeči.

e/1. Když chceš znát život, je třeba jít mezi lidi (dosl. je třeba jít doprostřed života), jinak nic kloudného nenapíšeš. 2. Chceš-li, aby tě lidé měli v úctě, pak musíš nejprve mít v úctě sám sebe.

§60,4 pokrač. Slovo /ràng/ v čele vět pracích YD 237

1. Ať jen mluví, je lepší se vymluvit než něco v sobě potlačovat. 2. Ať jen jedí, sť toho snědí, kolik jen mohou. 3. Ať jen plýtvají a utrácují, uvidíme, jak dlouho ještě budou moci utrácet.

§61,1 Obecné slovesné numerativy YD 238

a/1. Historii tří říší už jsem četl pětkrát a pokaždé si z toho odnesu nějaký nový zisk a poučení. 2. Již jsem tu byl mnohokrát, ale ty jsi nikdy nebyl přítomen. 3. V Pekingu jsem byl již třikrát, ale v Si-anu jen jednou; ještě bych si tam chtěl jednou-dvakrát zajet a dobře si to tam prohlédnout.

b/1. Lehce do mne strčil, abych byl potichu. 2. Udeřím tě a řeknu "promiň"; řekneš-li to učitelí, nic se mi nestane. 3. Uhni, ať člověk může projít. 4. Ochutnej, je-li to dost slané. 5. Vysvětlí mu to, ať se nezlobí, ať nedochází k nedorozumění. 6. Máš červené pisátko? Půjč mi je na chvíli. 7. Ten pár (rozuměj: bot, rukavic apod.) je velký, zkus si tento, možná že bude akorát.

YD 239
§61,1 pozn. Deiktická slova ve spojení se slovesnými numerativy

a/1. Když jsem to četl poprvé, vůbec jsem ničemu nerozuměl, podruhé už jsem sem tam něčemu rozuměl (dosl. teprve jsem trochu rozuměl) a potřetí už to šlo. 2. Když se hraje na klavír, každý úder každým prstem musí být rovnoměrně silný.

b/1. Teď jsi při zkoušce neprošel, příště se věru musíš dobře připravit. 2. Posledně tu byl u nás naposled, potom už víckrát nepřišel. 3. Učitel je v srdci velmi rozmrzelý, protože on pokaždé přijde na přednášku pozdě.

c/1. První setkání se starým malířem v něm zanechalo nezapomenutelný dojem a doufá, že se s ním v únoru bude moci setkat podruhé. 2. Když v předvečer Nového roku hodiny v noci odbíjejí dvanáctý úder, všichni pozvedají číši a vzájemně si blahopřejí k Novému roku.

§61,2 Specifické slovesné numerativy YD 240

1. Ten jejich mizerný pes mne kousl, kousl tě také? 2. Právě jsem chtěl promluvit, když na mne upřel svůj pohled a já jsem se neodvážil nic říct. 3. Udeřil mne několikrát pěstí a ještě mne dvakrát nakopnul. 4. Sladce mi řekl "milá" a mně, když jsem to uslyšela, naskočila huaf kůže. 5. Kvůli té záležitosti se zvýšením mzdy si ještě i poplakala.

§61,4 Slovosled: sloveso - předmět - komplement vidu YD 241

1. Jenom pronesli pár slov kritiky na jeho adresu a hned byl oheň na střeše. (dosl. Kritizovali ho jen několika slovy a hned vybuchl hněvem.) 2. Z neopatrnosti jsem šlápl (starší) sestře na nohu, když ona bolestí vykřikla, že má na noze kuří oko. 3. Když jsem šel tamtudy kolem, zašel jsem se za ním podívat; vede se mu docela dobře.

§61,4 pozn. Slovosled: sloveso - komplement vidu - předmět YD 242

a/1. Dvakrát jsem ti telefonoval, ale nikdo to nebral. 2. Vysvětlí mi tento příklad (tj. školní úkol apod.). 3. Z neopatrnosti jsem mu vrazil do lokte, takže ten tah napsal křivě (dosl. takže ten tah se strčením zkřivil).

b/1. Už byl mnohokrát v Číně a teď nejnověji chce jet zas. 2. Dvakrát jsem vylezl na horu Siang-šan a jednou jsem vystoupil na Dlouhou zeď.

c/1. Mao Ce-tung byl třikrát ženat. 2. Každý měsíc si dávám dvakrát stříhat vlasy. 3. Jednou za půl roku si dávám ondulovat vlasy; příliš často se dávat ondulovat není dobré (dosl. není dobré, když je frekvence ondulování příliš velká).

§61,5 Zdvojování sloves

YD 243

a/1. Chvilí zde poseď, já hned přijdu. 2. Nejprve na mne křičel a pak se mně zase omlouval, to je ale! (rozuměj: věc, chování, člověk apod.) 3. Podívej se, co jsi všechno natropil! 4. Zkus si tento pár bot, jestli ti budou dobře, tak je koupíme.

b/1. Asi máš horečku, zkus si změřit teplotu. 2. Zkus ho poprosit, možná že ti pomůže. 3. Dívat se je snadné, dělat je nesnadné, zkus to udělat a hned budeš vědět, je-li to snadné či nikoliv.

c/1. Zkus ho kritizovat; jestli se ti nepomstí, tak to bude div divoucí. 2. Zkus si dřepnout, zdá se mně, že ty kalhoty jsou trochu úzké.

d/1. Má malou zahrádku a po zaměstnání tam často chodí pracovat, to je nesporně zdraví prospěšné. 2. Je ještě (příliš) mlád, tak mu přece odpusť! 3. Mohl bych tě poprosit, abys mi šel koupit kilo mouky? Já se teď nedostanu ven.

Výrazy /zhèr/, /nàr/ jako záložky

YD 244

a/1. U něho se nedá nic oslavovat, tam u něho není místo, musí se to oslavit u mně. 2. Pamatuji se, že u tebe je, jak se zdá, moje kniha "Rodina" od Pa Tina; někdo si ji chce ode mne

vzpůjčit, nemohl bys mi ji vrátit? 3. Ten můj slovník je, jak se zdá, u něho, běž se k němu pozeptat. 4. Zde to není, běž se pozeptat (dosl. informovat) k nim.

b/1. Běž k lékaři dát se pořádně prohlédnout a nic se zmateně nedohaduj a nedomyšlej. 2. Klíče od auta má moje dcera, tudíž autem tam jet nemohu. 3. Jestliže je auto u mé dcery, nebudu mít možnost tam jet autem a musím tedy vyrazit o něco dříve. 4. K Osmé mladší sestře (K Pa-mej) je od nádraží velmi daleko, musí se jet metrem; k Šesté mladší sestře (k Liou-mej) je to od nádraží velmi blízko. 5. Jsem teď právě u Velkého vousu (/Dàhúz/), za hodinu půjdu vyučovat (nebo: půjdu na přednášku). 6. Pokud jde o čínskou karikaturu, bude nejlépe, když se půjdeš poučit k Mistru Chua (k Mistru Chua Tün-wuovi).

§62,1-3 Základní matematické úkony

YD 245

a/1. Sto a sto jsou dvě stě. 2. Dva tisíce a dva tisíce jsou čtyři tisíce.

b/1. Patnáct bez pěti je deset. 2. Jedna bez jedné je nula.

c/1. Dvě krát čtyři je osm. 2. Třikrát tři je devět. 3. Dvě krát pět je deset. 4. Dvě krát šest je dvanáct. 5. Tři krát šest je osmnáct. 6. Devět krát devět je osmdesát jedna. 7. Deset krát deset je sto.

č/1. Osm děleno dvěma jsou čtyři. 2. Stodvacet děleno třemi je čtyřicet.

§62,3 Číslo složené z více řádů (bez ječiček)

YD 246

a/1.A: Dám ti dvě stě padesát, stačí? B: To jde, stačí. (To jde, to jde, stačí, stačí.) (varianty čísel: tři tisíce pět set - osmdesát sedm tisíc - sedm tisíc třista čtyřicet - sedm tisíc čtyřicet - sedm tisíc čtyři)

b/1.A: Dám ti dvě stě padesát korun, stačí? B: To jde, stačí. (To jde, to jde, stačí, stačí.) (varianty čísel: tři tisíce pět set korun - osmdesát sedm tisíc korun - sedm tisíc třista čtyřicet korun - sedm tisíc čtyřicet korun - sedm tisíc čtyři koruny)

§62,4 Zvláštnosti vyjadřování čísel v čínštině YD 247

a/1. Stačí (ti, na to apod.) deset korun? 2. Je třeba připravit devatenáct pokojů pro hosty. 1a. Stačí (ti, na to, apod.) sto deset korun? 2a. Je třeba připravit jídlo pro sto devatenáct lidí.

b/1.A: Kolik přijde lidí? B: Sto. 2. Chce si otevřít restauraci a objednal si tisíc párů hůlek. 3. Vydělal více než 10.000 jüanů, stal se "majitelem deseti tisíc". 4. Vypukl veliký požár, škoda činí sto milionů korun.

c/1. Čína má více než jednu miliardu obyvatel; nemá již nyní jednu miliardu sto milionů? 2.A: Nevíš, kolik má lidské tělo dohromady buněk? B: Kolem osmdesáti bilionů.

§62,6 Vyjadřování dat a letopočtů YD 248

1. Narodil se prvního května roku tisíc devětset dvacet, kdy ses narodil ty? 2. Gorbačov letos od patnáctého do osmnáctého května vykoná návštěvu Číny. 3. Čchtü Jüan, veliký básník Číny ranného období, se narodil kolem roku třista čtyřicet před naším letopočtem. 4. Dynastie Chanů začala roku dvěšest šest před naším letopočtem a trvala do roku dvěšest dvacet našeho letopočtu.

§62,pozn. Výraz /háo-jivgě/ YD 249

1. Půjčili jsme jim řadu lidí a dnes již u nás není nikdo nadbytečný. 1a. Už jsme jim půjčili řadu lidí, jak to, že oni stále říkají, že nemají lidi?

§63 Člen zřetelově vymežovací YD 250

1. Má příliš velkou pusu, jako představitelka Lin Taj-jü se nehodí. 2. Má příliš prudkou povahu, z ničeho nic začne člověku nadávat. 3.A: Byl zcela zdrav, jak to, že tak najednou zemřel? B: Že je zdrav, to bylo ve skutečnosti jen vnější (zdání). 4. V Africe lidé z Mali jsou vysoké postavy, lidé z Kamerunu jsou malí. 5. On je hubatý, ale srdce má dobré.

§64,1 Zdvojování jmen YD 251

a/1. To je veřejné tajemství (dosl. tajemství, o kterém všichni vědí). 2. Chce v televizi mluvit o bytovém problému, o který mají všichni zájem.

b/1. Rok co rok jezdí v létě k moři. 2. Den co den vstává hned, jak se rozední a ukládá se na lože hned, jak se setmí. 3. Poslední dobou noc co noc nechodí domů spát (dosl. nevrací se domů); nevím, kde přespává (tráví noc). 4. U nich doma měsíc co měsíc nejsou schopni vyjít s platem (dosl. plat nestačí na útratu). 5. Patnáctého dne měsíce čeng-jüe (rozuměj: o úplňku prvního měsíce podle lunárního kalendáře) se v Číně ve všech domácnostech jedí knedlíčky jüan-siao a rozžihají se pestré lampiony. 6. V této provincii jsou v každé vesnici boháči (pánové desetitisíců jüanů).

§64,2 Zdvojování adjektiv YD 252

a/1. Musíš dobře pracovat, dobře se naučit svou profesní práci, abys mohl dosahovat úspěchů. 2. Toto dítě něco ukradlo a táta je pořádně vyplatil. 3. Půjdeme a pěkně si dáme pečenou kachnu (pěkně si pochutnáme na pečené kachně). 4. Velmi časně odešel, ani já nevím, kam šel. 5. Upřeně hledí vpřed (dosl. jeho dvě oči přímo hledí vpřed), nevím, na co myslí. 6. Na Nový rok si oni po dva dny do sytosti zahráli ma-ťiang. 7. Sladce se na mne usmála a polehounku pravila: jak se máš?

b/1. Usmažila jedno velmi ostré s'-čchuanské jídlo, opravdu to bylo strašně ostré. 2. Má malinkého, ale velmi roztomilého pejska. 3. Koupil si pořádně tlustý technický slovník o dvou dílech.

c/1. Siao Chu-c' dělá úkoly, právě teď krásně píše, proč bys ho chodil vyrušovat (otravovat)? 2. Ten malý stromek už vyrostl hezky vysoko.

d/1. On jen svědomitě pracuje a nestará se o nic jiného. 2. Slyšel jsem docela zřetelně, že to tak řekl. 3. Hned tu budou vánoce, musím pořádně vygruntovat (dosl. zametat), abychom svátky tráвили v čistotě.

e/1. On je velice solidní obchodník. 2. V takové společnosti, kolik je opravdu nestranných soudců?

f/1. Vypil si, že se pěkně potácí, nemůžeme ho nechat jít samotného domů. 2. Všechny věci ve světnici jsou uspořádány velmi úhledně a vše je na pohled velmi elegantní.

g/1. Onemocněl, protože se nikdy pořádně neobleče a tak se nachladí. 2. Tento člověk je takový ukřouvaný, nikdy nemluví v pěkné pohodě. 3. Neřnukej zase, když chceš mluvit, tak pořádně mluv, když ne, tak (buď potichu a) neřnukej.

YD 253

§64,2 pokr. Rozdíl mezi zdvojenými a nezdvojenými adjektivy

1. Tento člověk je přímý a upřímný, co říká, to také udělá.
- 1a. Tento člověk je opravdu velmi přímý a upřímný, co říká, to také udělá.
2. Počasí se ochladilo; když půjdeš ven, je třeba se obléci trochu tepleji. 2a. Počasí se ochladilo, když půjdeš ven, je třeba se pěkně teple obléci.
3. Tento člověk je dost popletený, není snadné s ním něco zařízovat. 3a. Tento člověk je zcela popletený, nelze mu příliš věřit.
4. Dobrých věcí je třeba šetřit. 4a. Krásné nové boty a když je nosil pár týdnů, už se ani botám nepodobají.
5. Človíček (rozuměj: dítě) stále mluví způsobem dospělých.
- 5a. Malinký človíček (rozuměj: dítě), ale už je chytrý, také ví, že peníze jsou dobrá věc.

§64,2 pozn. Zdvojování adjektiv jako celku YD 254

1. V místnosti je příliš horko, půjdeme se osvěžit ven do lesíka. 2. Rychle běž dovnitř se ohřát. 3. Děti vyrostly, už mají své rodiny i zaměstnání a rodiče si mohou oddechnout od starostí. 4. Po obědě je třeba se projít, aby se lépe trávil.

§64,3 Zdvojování sloves YD 255

- a/1. Můj dědeček už je v důchodu; on jako starý člověk (starý pán) každý den ráno chvíli provozuje stínový box a chodí na procházku, během dne (dosl. za bílého dne) doma něco namaluje.

přečte si noviny a napíše báseň nebo píše do knihy vzpomínek apod; někdy se také setkává se starými přáteli, jednou za deset nebo čtrnáct dní jde do divadla a poslechne si hudbu a večer zpravidla brzy uléhá na lože spát. 2. Každý den trochu pomáhá babičce a dědečkovi nakoupit, doma uklidit apod.

b/1. O tom se musíme poradit, za dva dny vám dáme odpověď. 2. Nenaléhej na mne, ať si to mohu rozvážit. 3. Nejprve se poinformuj kde to prodávají, abys potom naslepo neběhal. 4. Velmi nám pomohl, měli bychom se mu nějak odvděčit. 5.A: Vynaložil kvůli nám nemálo úsilí, jak bychom se mu měli odvděčit? B: Namaluj mu nějaký obrázek, myslím, že bude mít určitě radost.

§64,4 Zdvojený numerativ nebo měrová jednotka YD 256

- a/1. Každá jednotka (rozuměj: instituce, podnik apod.) má nestejně podmínky. 2. Každou věc doma musí zařídit ona, nikdo jí nepomáhá. 3. Všechny cesty vedou do Říma. 4. Každým svým slovem jsi mi promluvil z duše (dosl. jsi promluvil k mému srdci). 5. Od prvního do pátého dne měsíce čeng-jüe mají všechny obchody zavřeno. 6. V pásu podél moře mají jedna vila vedle druhé balkony. 7. Všechny lesy byly postiženy kalámitou škodlivého hmyzu. 8. Každá bedna zboží musí na celnici projít prohlídkou. 9. Každou zásilku zboží přejímá naše jednotka. 10. Jo slza, to kapka krve.
- b/1. Balíky, které se posílají do zahraničí, se musí všechny jednotlivě otevřít, aby mohly být na celnici prohlédnuty. 2. Jeho studenti jeden vedle druhého přicházejí aby mu blahopřáli. 3. Letos všechny švestky (rozuměj: stromy) byly postiženy červy. 4. Jablka této zásilky jsou košík vedle košíku všechna pěkně stejně velká a pěkně červená.

§64,5 Zdvojování číslovkových výrazů YD 257

- a/1. 7stapujte jeden po druhém, netlačte se. 2. Všechny tyto knihy zabalte po pěti-šesti kusech do balíčků a zašlete mu je. 3. Těsto spojte vždy dva a dva kousky kohromady a vyválejte je. 4. U nich doma pijí minerálku jednu bednu za druhou a vodu z

vodovodu vůbec nepijí. 5. Šte řádek po řádku a řádek po řádku opravuje. 6. Předčítal mně dopis znak vedle znaku.

b/1. Koupil si vázanky po jedné z každé barvy. 2. V zahradě na každém jednotlivém bílém laket natřeném podstavci jsou všude umístěny zelené květináče a v květináčích kvetou jedna vedle druhé svěží květiny. 3. V parku jsou všude v každém koutu pár vedle páru milenci a zamilovaně si šeptají. 4. Vlaky plně naložené zbraněmi a municí, souprava za soupravou směřují na frontu. 5. Veliký požár zničil jeden pás lesa vedle druhého. 6. Bylo mu horko, že se z něho krůpěj za krůpějí lil (dosl. dopadal) pot.

———— Otázkové slovo /duō/

YD 258

1.A: Jak je dlouhá Pařížská třída? B: Není nijak dlouhá. 2.A: Nábytek jetam u nás velmi drahý. B: Jak je drahý? A: Jedenkrát - dvakrát tak drahý než zde u vás. 3.A: Jak je daleko od Prahy zámek v Konopišti? B: Není moc daleko, jen asi čtyřicet kilometrů. 4. Podívej se, jak je zlomyslný, sám to nesvede a ani neřovolí, aby to udělal někdo jiný.

———— ex. k §1,2 Objektová slovesa

YD 259

/hà-gōng/: 1. Dělníci stávkovali dva měsíce, jak to dopadlo (dosl. výsledek byl jaký)?

/bāng-máng/: 2. Člověk ti půl dne pomáhá a ty jsi nakonec ještě nespokojen (dosl. jak to, že ještě člověku vyčítáš)?

/bàn-gōng/: 3. Vy si jen dělejte svoji práci (rozuměj: kancelářskou), já si zde sednu a chvíli na něho počkám a bude to.

/bào-xiǎn/: 4.A: Jakou chceš uzavřít pojistku? B: Životní.

/chū-chāi/: 5. Letos byl přinejmenším devětkrát na služební cestě a všechnu jeho práci za něho dělali jeho podřízení.

/chū-jià/; /jié-hūn/: 6. Bála se, že by se nevdala a tak si nerozvážně vzala takového člověka.

/chū-yuàn/: 7. Je třeba se pořádně uzdravit, předčasný odchod z nemocnice by ti nebyl k prospěchu.

/dǎ-dǔ/: 8. Ještě chceš s lidmi uzavírat sázky? Když jsi se

posledně vsadil o dvě lahve pálenky mao-tchaj, tak jsi je prohrál, co bys chtěl zase prohrát tentokrát?

/fàn-fǎ/: 9. Nevím, kolikrát už tento člověk přestoupil zákon, ale nikdy se mu nic nestalo (dosl. vůbec nic se neděje), zřejmě je zde moc silnější než zákon.

/fǎ-yán/: 10. Až skončí svou řeč, tak budeme moci vznášet dotazy.

/guò-fèn/: 11. On to myslí s tebou dobře, a i když to trochu přehnal (s tvrdostí) v řeči, nesmíš si toho všimnout.

/hài-sào/: 12. Jak to, že se ani trochu nestydí, když provedl takovou věc!

/jiàn-miàn/: 13. Několikrát jsme se spolu viděli, ale nikdy jsme spolu nemluvili.

/jiě-chán/: 14.A: Co bych ti měl dát, abych ukojil tvůj mlsný jazyk? B: Dej mi plátek uherského salámu!

/jiě-è/: 15. Cukrovím se žádný hlad nezažene, dej mi raději dva krajíčky chleba.

/jiě-kě/: 16. Limonádou se žízeň nezažene, pivem, to ano.

/liú-shén/: 17. Dej si trochu (více) pozor, ten člověk je "tygr s úsměvem na tváři".

/pái-duì/: 18. To vůbec není snadné, celé dopoledne jsem vystál frontu, než jsem dostal tyto dva lístky.

/shàng-xué/: 19. Když byl malý, u nich doma vládla chudoba, ani nechodil mnoho let do školy.

/shēng-qì/: 20. Ty jsi opravdu pošetilý, stojí to za to tolik se zlobit s takovými lidmi? Hněv škodí zdraví.

/suí-biàn/: 21. Můžete (dosl. přejete-li si) zde zůstat a tančit, dívat se na video, hrát šachy nebo ma-ťiang apod., dělejte, jak se vám líbí.

/tóu-piào/: 22. Když pro něho hlasujeme, je zvolen, když pro něho nehlasujeme, je stejně zvolen, čertví, co v tom vězí.

/fàng-xué/: 23. Jakmile budete mít po vyučování, hned se vraťte domů, vůbec nikam nesmíte chodit.

/xiū-jiǎ/: 24. V zimě strávil dva týdny dovolené na horách, v létě zase pojedete si užít dva týdny dovolené u moře.

/zháo-jí/: 25. Co se vzrušuješ, ještě je brzo! 26. Půl dne (tak dlouho) jsem měl starost, jak ho najdu, a nakonec on si tedy spí.